THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Sixteenth day of the Second Session of The Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 7th March, 1969.

The House met at Half past Two of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

EXPANSION OF DISTRICT DEVELOPMENT COUNCILS

312 -

* 1076 Q.- Sarvasri A. Madhava Rao (Nellore) and G. Sivaiah (Puttur) -Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) will the Government consider expanding the present District Development Council, which at present consists of only Chairman, Zilla Parishad; District Collector, Secretary of Zilla Parishad who is functioning as the Secretary of the Committee;

(b) if so, who will be the permanent members of the Council;

(c) what are the executive instructions issued for the effective co-ordination between Development Department and Public Works Department and Electricity: and

(d) whether adequate arrangements are made for critical evaluation of the working and if so, whether a copy of the report will be placed before the Assembly;

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy :--(a) No Sir,

(b) Does not arise.

(c) Copies of the instructions issued in the matter are laid on the table of the House.

(d) Yes Sir. At the end of each year the State Development Board will submit a report to Government reviewing the economic growth achieved in each of the Districts The Board's annual report for 1968-69 is due to Government by about the middle of 1969.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide Answer to L.A.Q· No. 312. Starred 1976.)

ANDHRA PRADESH STATE ELECTRICITY BOARD

'Vidyut Soudha' (1st Floor).

Post Box No. 16, Hyderabad-4.

Memorandum No. 55519/B1/67 7 Dated 23 1-1968.

Sub :- District Administration Zilla Development Board Furnishing of particulars by Divisional Engineers (Operation) and Superintendent ng Engineers (Operation) Instructions Issued.

Ref :- Board's Memorandum No. 55519 B1/67-2, dt. 13-12 67.

In continuation of the instructions issued in the Memo. cited the following instructions are issued to all Superintending Engineers (Operation) and Divisional Engineers (Operation) working under the Andhra Pradesh State Electricity Board.

(a) The Divisional Engineer (Operation) should furnish information in respect of Board's activities to Block Development Officers and the Secretary. Zilla Parishads promptly, whenever requested by them. The information furnished should be correct and complete.

(b) The Division l Engineers (Operation) should see that Assistant Engineers under their jurisdiction, are constantly in contact with Block Development Officers. They should also meet them, when they tour in the Blocks.

(c) The Superintending Engineers should personally contact the District Collectors as frequently as possible.

(d) The Divisional Engineers (Oparation) should attend the Zilla Development Boards' meetings, without fail and furnish correct information, when asked for.

(e) The Divisional Engineers (Operation) should give top priority to give agricultural service connections.

(f) Where funds are required, the Divisional Engineers (Operation) should move the Superintending Engineers (Operation) for taking up the matter with appropriate authority.

(g) The Superin'ending Engineers (Operation are requested to review every montn the action taken by each Divisional Engineer (Operation) on the minutes of the meeting of the Zilla Development Board held in the previous months.

(h) Where information in respec. of services etc is required the concerned of officials of the Department, should try to collect the required particulars, as load development is a part of essential work of the Board. The field officials of the Department should supplement the information by contacting the Block Development Officers.

2. The receipt of this Memorandum should be acknowledged.

Memorandum No. 20794/B2/68 1 Dated 25-3-1968.

Sub :- Zilla Development Boards- Assistance to be given by Divisional Engineers (Operation) in the implementation of Zilla Development Schemes Instructions Regarding.

It is well known that power is the prime factor for both agricultural and industrial development. It is therefore not surprising that of all demands of the people, the demand for electricity tops the list at present. Collectors have been made Chairman of the Zilla Development Boards and are responsible for the alround development of the District Energisation of pumpsets plays a key role in the agricultural development of the District. In this context it has been brought to the notice of Board that it is necessary for the Divisional Engineers to implement the instructions of the Collectors and thereby assist them in the execution of Zilla Development Schemes. After careful consideration and keeping in view the fact that the implementation of the scheme has to be done in the light of technical feasibility, the funds available, and the targets fixed for the Divisional Engineers, it is decided that Divisional Engineers shall, subject to the limitation, implement the directions of the Collectors.

Copy of D. O. No. 34207/B2/68-1, dated 15th May, 1968 from Sri D. Sankaraguruswamy, I. A. S., Secretary, A. P. State Electricity Board, Hyderabud addressed to to the Superintending Engineer (Operation) and copy marked to the Secretary to Government, Planning Department.

Sub :- Development Programmes-Superinteding Engineers (Operation) Cortacting District Collectors-Instruction-Issued.

Ref :- Board's Memorandum No. 20794/32/68-1, dated 25-3-1968.

It has been observed by the Chief Minister, Andhra Pradesh that Board's Superintending Engineers have not been contacting the Collectors to acquaint themselves with the development programme of the district within their circle.

2. The Collectors have been made Chairmen, of the Zilla Development Boards and are responsible for the alround development of the District and the Board's officers have to implement the instructions of the Collectors and thereby assist them in the execution of Zilla Development Schemes. The Superintending Engineer (Operation) should therefore meet the District Collectors frequently and keep themselves in full touch with the development programmes of the districts within their jurisdiction.

3. I am therefore to request you to contact the Collectors of the Districts within your Circle as frequently as possible, keep yourself in full touch with the development programmes, attend Zilla Development Board meetings and assist them in expeditious execution of the programmes in so far as they relate to the Board.

Yours sincerely,

Sd/-

(D. SANKARAGURASWAMY)

Copy of Memorandum No. 21250/B2/68-1 dated 17th April 1968 from Andhra Pradesh State Electricity Board 'Vidyut Soudha' (1st Floor) P. B. No· 16, Hyderabad-4

Sub: Meetings-Meetings of Panchayat Samithis Attendance by Board's Officers-Instructions Issued.

The Collector, East Godavari District, during the meeting held by the Chief Secretary to Government at Vijayawada on 15-3-1968, has pointed out that it would be advantageous if the Divisional Engineer concerned attends the meetings of the Panchayat Samithis, whenever the District Collector addresses the same.

2· As there will be 15 to 20 Panchayat Samithis in a district, it will not be possible for the Divisional Engineers (Operation) to attend all the meetings of the Samithis. However as the District Collector will be attending only about 2 or 3 meetings of the Panchayat Samithis in a month, these meetings should be attended by the Divisional Engineers concerned.

3. Regarding other meetings of Panchayat Samithis not attended by the District Collectors, the Divisional Engineers (Operation) should distribute the work between himself and the Assistant Engineers (Operation) in his jurisdiction and attend the meetings.

Sd/
D. SANKARAGURUSWAMY
Secretary

Circular Memorandum No. F 2/29490/67, dated 27-12-1967.

ub:- District Development Board Meetings-Attendance by the District Officers-Regarding.

It has been decided at the meeting of the Regional State Development Board held at Warangal on 23-12-1967 that the District Officers should attend the District Development Board Meetings. The Chief Engineer, Major Irrigation and General therefore desire that the Executive Engineers M I. P. and Executive Engineers Irrigation Branch who have jurisdiction over the District should attend the Development Board meetings of the District concerned without fail. In case they cannot attend the meeting due to exigencies of work they should explain the reasons to the Collector concerned and take his permission before absenting them serves. Failure to attend the meeting without valid reasons and to take permission of the Collector will be viewed seriously and the concered officer will be liable for disciplinary aciton.

P. T. MALLA REDDY
Chief Engineer: Major Irrigation
General

EVALUATION OF WORKING OF ZILLA DEVELOPMENT BOARDS

313—

* 1070 Q.— Sarvasri A. Madhava Rao, T.C· Rajan (Palamaner) and G. Sivaiah :—Will hon. the Chief Minister be plased to state :

Whether the Government have evaluated the working of Zilla Development Board, if so, what are the results ?

Sri K. Brahmananda Reddy :-- Not yet Sir. Although the orders constituting the State and Zilla Development Boards were issued in November, 1967 they actually started functioning only sometime later and as such the first report of the Board is expected by about the middle of 1969 and an evaluation can be done only thereafter.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇప్పుడు అక్కడ technical persons గాని, M.L.A.s గాని బోర్డులో members కానందువల్ల జరిగే విషయాలు ఎవరికీ తెలియడంలేదు. Deuelopment Board సక్రమంగా జరగడంలేదని జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్. మంత్రులు కూడ నిర్ణయం చేశారు. కాబట్టి ఏమైనా మార్పులు తేదలచుకొన్నారా లేదా, లేక abolish చేయదలచుకొన్నారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—జిల్లా డెవలప్ మెంట్ బోర్డ్స్ అనుకున్నప్పుడే నేను మనవిచేశాను. District Development Boards for looking into the economic grants in the agriculture sector as well as industrial sector and to promote the growth అని చెప్పాను. జిల్లాపరిషత్ functions పైన encroachments ఏమీ ఉండకూడదనికూడ అప్పుడు మనవిచేయడం జరిగింది. గత సంవత్సరంగా function చేస్తున్న విషయం తమకు తెలుసు. ప్రతి జిల్లాలో ఎంతవరకు కార్యక్రమాలను సాధించడం జరిగిందని ఒక report శాసనసభముందు ఉంచడం జరుగుతుంది. దాని evaluation చేసిన తరువాత, మీరు దానిని review చేయవచ్చు, comment చేయవచ్చు దాని దృష్ట్యా మనం క్రొత్త నిర్ణయాలు తీసుకోవలసియుంటే అప్పుడు తీసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :—జిల్లా డెవలప్ మెంట్ బోర్డ్ యొక్క ఉద్దేశం economic growth ను promote చేయడమని మంత్రిగారు చెప్పుతున్నారు. కాని economic growth ను develop చేయడానికి యిదివరకు ఉన్న institutional distribution తో చూస్తే సమితుల స్థాయిలో, జిల్లా పరిషత్ల స్థాయిలో ఆ బాధ్యత నిర్వహించాలి అనుకున్నాము. ఈ రెండింటితో కాకుండా District Development Board అని జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్, కలెక్టరుతో కూడిన Development Board వాటియొక్క కార్యక్రమాలను అధిగమించకుండా, భంగం కలిగించకుండా వాళ్లు స్వయంగా పరిశీలన చేయాలని అనుకొన్నాము. ఈ మూడు సంస్థలు ప్రభుత్వంయొక్క ఆర్థిక, సాంకేతిక సహాకారాలు యిచ్చే వనరులపైన ఆధారపడి ఉంటాయనే విషయంకూడ మనం మరచిపోవడానికి వీలులేదు. మన ఆర్థిక గందరగోళంలో economic growth ను ప్రోత్సహించడానికి తగిన విశ్వాసపూర్వకమైన కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి ఈ బోర్డుకు యిప్పుడు వీలుకలగడంలేదు. ఈ వాస్తవాన్ని గమనించి ఈ పరిస్థితిని సమన్వయపరచే అవసరమైన సవరణలు చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారి స్వంత అభిప్రాయం ఉండవచ్చు అందుకనే మనవి చేశాను. మనకు evaluation వచ్చిన తరువాత, ఏ యే district లో ఏమి

సాధించబడ్డది, ఏమి సాధించబడలేదు అని వచ్చిన తరువాత మనము review చేయవచ్చు, దానిని comment చేయవచ్చు. ఏవైన క్రొత్త నిర్ణయాలు చేయవలసి యుంటే చేసుకొనే అవకాశంకూడ ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri G. Sivayya :– Whether the Government is aware that a tug is going on between this so-called District Development Boards and Panchayat Raj ? In view of that, whether the Government wi l consider now to expand the District Development Board or abolish it ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—The question does not arise. I have already covered that question. I have already answered it. వ్యక్తిగతమైన అభిప్రాయాలు ఉండవచ్చు, తప్పేమిలేదు. I am not also trying to say anything about whether he is entitled to his opinion or not. The point is, evaluation వచ్చిన తరువాత తప్పకుండా ఈ అసెంబ్లీ దానిపైన comment చేసుకోడానికి, review చేసుకోడానికి అవకాశం ఉన్నది. నిర్ణయాలు చేసుకోడానికి కూడ అవకాశం ఉన్నది.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :— ఈ District Development Boards periodical గా meet అవుతున్నట్లు అర్థం అవుతున్నది. జిల్లాపరిషత్ meetings కు District Development Boards కు సంబంధం లేకుండా జరుగుతోంది. జిల్లా పరిషత్ సర్వసభ్యసమావేశం జరిగినప్పుడు కూడ District Development Board యింతవరకు ఏ కార్యక్రమం నడిపింది మాదగ్గర చెప్పడం లేదు. M.L.A కు ఏమి తెలియడంలేదు. ఎక్కడ develop అవుతున్నది. P.W.D చేస్తున్నారా, లేక District Development Board industries ను develop చేస్తున్నారా, Economc growth వాళ్ళు ఏ direction చేస్తున్నారు. అనేది అర్థం కావడంలేదు, కనుక వారికి తెలిసే మార్గంగా institutions లో changes తీసుకు వస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అది తెలియాలి. Development Board జిల్లా పరిషత్‌కు ఏమి సంబంధం లేనటువంటి విషయం కాదు. జిల్లా పరిషత్‌లో గాని, ఆఖరికి పంచాయితీ సమితిలోగాని, programme of action review చేయడం, దానిలో ఉన్నసాధక బాధకాలుగాని తెలియజేయవలసిన బాధ్యత జిల్లా పరిషత్‌లకు పంచాయితీ సమితులకు ఉన్నది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— దానికి మార్గం. ఏమిటి ?

Sri B. Ratnasabhapathi : - Upto now nothing has happened.

Sri K. Brahmananda Reddy :— The Zilla Parishads will have to review in their general-body meetings, what is it that is achieved and what is it that is not achieved, what are the difficulties. So many things they must discuss in the Zilla Parishads.

Mr. Speaker :—The question of Zilla Parishads reviewing the activities of District Devel opment Board will arise only when they know something about its a ctivities. Mr. Ratnasabhapathi's comp-

laint is that what this District Development Board is doing- either the Zilla Parishads or the Panchayat Samithis are not aware of its activities. That is their complaint.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) :—ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు రత్నసభాపతిగారు చెప్పినట్లుగా Development Board నిర్ణయాలు జిల్లా పరిషత్‌లకు, పంచాయితీ సమితులకే కాకుండా ఆ జిల్లాలో ఉన్న అసెంబ్లీ మెంబరులకు, కౌన్సిల్ మెంబర్లకు తెలియడంలేదు. ఈ దృష్ట్యా ఎప్పటికప్పుడు వారినిర్ణయాలు మెంబర్లు తెలుసుకొనేటట్లు చేయాలి. వారు ఏవైనా అభిప్రాయాలు పంపితే పరిశీలించాలని ఒక ఆదేశము ప్రభుత్వం యిస్తుందా? evaluation report ఎప్పటిలోగా శాసనసభకు అందజేయగలరు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నేను మొదటి question లోనే తమకు మనవిచేసినాను. In the middle of this year, by about the next session you will get the Evaluation Report of each District.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—జిల్లా పరిషత్ సభ్యులకు పంచాయితి సమితిసభ్యులకు జిల్లా డెవలప్‌మెంటు బోర్డు నిర్ణయాలు వెంటవెంటనే తెలియజేయవలసిందని ఒక ఆదేశం ప్రభుత్వం వెంటనే పంపిస్తుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నేను యిదివరకే ఉన్నదని అనుకుంటాను. After all Zilla Parishad is a representative body. of the district at Z. P. level and the Panchayat Samithi at the Panchayat level. This is only an ad hoc body constituted for the specific purpose of getting proper agricultural growth and industrial growth. This is not a statutory body as we all know. This is only an ad hoc body constituted for a specific purpose. Therefore, Sir, there is no point in thinking that this District Development Board is something which is outside the purview of the Zilla Parishad or the Panchayat Samithi. They are subject to the discussions and the review by the Zilla Parishad and Panchayat Samithi.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిచ్చినట్లుగా అది ఎడ్‌హాక్ బాడీ ఈ రోజున అక్కడ జరుగుతున్నదేమిటంటే— ఆ ఎడ్‌హాక్ బాడీ సంపూర్ణబాడీ తానే తీసుకుని, జిల్లాపరిషత్తులో చర్చించబడిన విషయాలు కూడా, తానే— ఆ ఎడ్‌హాక్ బాడీయే— ఆలోచించుకుని, నిర్ణయాలు చేసేసి అమలుజరిపేస్తున్నది. అమలుజరిపిన తరువాత ఎప్పుడో జనరల్‌బాడీ మీటింగు అయినప్పుడు యీ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు జనరల్‌బాడీ మీటింగ్ ఆఫ్ ది జిల్లా పరిషత్తుకు చెప్పడం, సమితి లెవల్‌లో జరుగుతున్నది సమితివారికి చెప్పడం జరుగుతున్నదే తప్ప వెంట వెంటనే తెలియబరచడం లేదు. జిల్లా పరిషత్తు ఆమోదం పొందకుండా, వారు నిర్ణయాలు చేయడం, ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతున్నది. అందువల్ల అది సర్వాధికారాలు గలదనే చెప్పవచ్చు. దీనిపై ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి చెబుతారు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— సాధారణంగా, యీ జిల్లా డెవలప్‌మెంటు బోర్డు చేసేటువంటి కార్యక్రమంగాని, చేయదలచుకున్న కార్యక్రమంగాని, జిల్లా పరిషత్తుకు రావాలి, ఒకవేళ ఏదయినా అత్యవసర సందర్భాలలో—

డెవలప్‌మెంటు బోర్డువారు వారి కార్యక్రమాన్ని జిల్లా పరిషత్తుకు చెప్పుతుంటారు— ఒకవేళ ఏదయినా అత్యవసర కారణాల వలన, ఆ విధంగా చేయనప్పుడు— That again wust be a subject for review by the Zilla Parishad.

శ్రీ వి. సి. కేశవ రావు (సంతనూతలపాడు):— జిల్లా డెవలప్‌మెంటు కౌన్సిల్స్‌లో ఏమి జరుగుతున్నదో జిల్లా పరిషత్తుల దృష్టికి ఎప్పుడూ రావడం లేదు. అటువంటప్పుడు యీ జిల్లా డెవలప్‌మెంటు కౌన్సిల్స్‌లో ఏమేమి జరుగుతున్నదీ, జిల్లా పరిషత్తు మీటింగు జరిగేటప్పుడు వారి ఎజెండాలో పెట్టించడం మంచిదేమో ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— చెప్పాలండి. వారు ఏమి చేసినారో, ఏమేమి చేస్తున్నారో, ఏమేమి చేయదలచుకున్నారో.... That must be discussed in the Zilla Parishad Sir. As I said Zilla Parishad is a statutory Institution repreesnting the district.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్టణం):— ఈ జిల్లా డెవలప్‌మెంటు బోర్డులో కనీసం. షెడ్యూల్డు కులాల, గిరిజన యం. యల్. ఎస్. లకయినా ప్రాతినిధ్యం యిచ్చే ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకుంటుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఈ సంస్థను అనేక వర్గాలకు ప్రాతినిధ్యం యిచ్చే సంస్థగా రూపొందించలేదు. అనేక కార్యక్రమాలు— ఇరిగేషన్‌గాని, అగ్రికల్చర్‌గాని, వాటర్‌సప్లయ్‌గాని, ఆయకట్టు డెవలప్‌మెంటు విషయంలోగాని కోఆపరేటివ్ సంస్థలను బలపరచడంలోగాని, కోఆపరేటివ్ ధనాన్ని రైతులకు సక్రమంగా ఉపయోగించడంలోగాని, ఫర్టిలైజర్స్ విషయంలోగాని, లేక అగ్రో-బేస్డ్ ఇండస్ట్రీస్—చిన్న చిన్నవి ఎక్కడయినా ఏర్పాటు చేసే విషయంలోగాని, వీటికి సంబంధించి, అక్కడ స్థానికంగావుండే హెడ్ ఆఫ్ డిపార్టుమెంట్సుతో కలెక్టరు, జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్‌వారు కూర్చొని—ఆ కార్యక్రమాలకు తోడ్పాటు చేస్తారనే ఉద్దేశంతో ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమమే తప్ప, వర్గాలకు ప్రాతినిధ్యం యిచ్చేటటువంటి సంస్థ కాదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల):— ఈ జిల్లా డెవలప్‌మెంటు కౌన్సిల్స్ అనండి, బోర్డు అనండి—వీరు అనేక సమస్యలు, ముఖ్యంగా వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు, వీటికి సంబంధించిన సమస్యలను పరిశీలనచేసి జిల్లా పరిషత్తులకు వారి నివేదికలు సమర్పిస్తున్నారు. కాని, ఒక విషయం—ప్రాంతీయ సమస్యలగురించి పరిశీలనచేసి. నిర్ణయాలు తీసుకునే సందర్భంలోనయినా ఆ ప్రాంతానికి సంబంధించిన శాసన సభ్యులను జిల్లా డెవలప్‌మెంటు బోర్డు సమావేశానికి పిలవడానికైనా ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ఇది 'ఒక్కొక్క ప్రాంతం' అనేమీ లేదు. అయా జిల్లాలలో ఎక్కడ. ఏ ప్రాంతంలో ఏ కార్యక్రమం తీసుకున్నప్పటికి, అది ఆ జిల్లా పరిషత్తులో డిస్కస్ చేసుకోవచ్చు.

శ్రీ టి. సి. రాజన్:—ఈ మధ్య గౌరవనీయులు శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు, బోర్డు మెంబరు విఠల్‌రావుగారు. వీరిద్దరూ రాయలసీమ జిల్లాలలో—కాదు

ప్రాంతాలలో—పర్యటించినప్పుడు యీ జిల్లా డెవలప్‌మెంటు బోర్డ్సు శాసన సభ్యులనేగాక, జిల్లాలలో ఎవరి సహకారం, ప్రజా సహకారం లేకుండా సర్వాధి కారాలతో వ్యవహరిస్తున్నారని ప్రతి జిల్లాలోనూ కంప్లెయింట్ చేశారు. ప్రతి యం. ఎల్. ఏ కూడా అదే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. అది చాలా దారుణంగా జరుగుతున్నది. దీనిపై మేము ప్రభుత్వానికి నివేదిస్తాం అని వారన్నారు. ఆ నివేదిక ఏదయినా ముఖ్యమంత్రిగారికి చేరిందా ?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నా వద్దకు ఏమీ నివేదిక రాలేదు. నేను యిప్పుడే చెప్పానుగదా—ఎవరో చెప్పవలసిన పనిలేదు. ఈ శాసనసభే ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత, భిన్నాభిప్రాయాలు సభ్యులలో వుంటే. మనం అనుకున్న లక్ష్యం నెరవేరలేదు. లేకపోతే కాన్‌ఫ్లిక్ట్ వస్తున్నది అనిగాని, లేక యిబ్బంది వస్తున్నది అనిగాని అనుకుంటే, మనం మార్పుచేసుకోవడానికి సర్వాధికారం వున్నదని నేను మనవి చేశానుగదా.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్) :—వారు యిప్పుడు యిన్‌స్ట్రక్షన్ జారీ చేసినట్లుగా చెప్పారు. కాని, అక్కడ భూమి తనఖాకు సంబంధించిగాని, ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించిగాని ఆ డిపార్టుమెంట్సు మధ్య కోఆర్డినేషన్ లేకపోవడంవలన యీ వర్క్సు చాలా దెబ్బతింటున్నవి. ఈ విషయమై ప్రభుత్వ దృష్టికి ఏమైనా వచ్చాయా ? వస్తే, వాటిపై ఏమి చర్య తీసుకున్నారు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు అనుకోండి. లేకపోతే పబ్లిక్‌వర్క్సు డిపార్టుమెంటుగాని. స్టేట్ లెవెల్‌లో........యీ కమిటీదగ్గర........ The Chairman or the Secretary, Electricity Board is invited for all the meetings of the State Development Board when matters relating to electricity are concerned. That is also so with regard to the Public Works Department,

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—భూమితనఖాకు, ఎలక్ట్రిసిటీ యీ డిపార్టుమెంట్సు మధ్య కోఆర్డినేషన్ లేదు. దీనివలన, కొద్దోగొప్పో జరిగిన డెవలప్‌మెంట్ వర్క్సు కూడా దెబ్బతింటున్నాయి. అటువంటివి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చాయా అని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—జరిగేవి జరగకుండా పోతున్నాయి అనడం అంత భావ్యం కాదు.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—ఇవాల్యుయేషన్‌లో జాప్యం జరిగింది అన్నారు. దానికి కారణాలేమిటో చెబుతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మొదటి ప్రశ్న ఆన్సర్ చేసేటప్పుడు చెప్పాను—67 ఎండ్‌లో, ఎప్పుడో యిటువంటివి పెట్టాలనుకున్నాం. దానిని అమలు జరపడానికి కొన్ని మాసాలుపట్టింది. కాబట్టి, యీ యియర్ అయి పోయింది. దాని యివాల్యుయేషన్ వస్తుంది—In another two or three months we will get the evaluation. Then you can review the evaluation.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఈ జిల్లా డెవలప్‌మెంట్ బోర్డ్స్‌ను ఏర్పాటు చేసేటప్పుడు, హౌస్‌లో చర్చించినప్పుడు యీ జిల్లా పరిషత్తులకు ప్రత్యామ్నాయంగా ఏర్పడుతున్నాయని విమర్శించాము. మొదట ఇది తాత్కాలికంగా, ఎక్స్‌పెరిమెంటల్‌గా ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లుగా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఇప్పుడవి ఉరిత్రాడుగా వున్నాయి. జిల్లా పరిషత్తుల యొక్క డెమొక్రటిక్ ఫంక్షనింగ్‌కు ఉరిత్రాళ్లుగా తయారవుతున్నాయి. కాని, కాదు, తాత్కాలికమైన ఉరిత్రాళ్లు; యీ ఉరిత్రాళ్లు ఎలా పని చేస్తాయో చూస్తాం అనడం సబబుకాదు, వెంటనే వాటిని రద్దు చేయవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇదేమీ ఉరిత్రాడు కాదు. ఉరిత్రాడుగా ఉద్దేశించబడలేదు. లేకపోతే, మెడకు గంటలుగా వుండవచ్చు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :— ఇవాల్యుయేషన్ జరిగి, ఫైనల్ డెసిషన్ తీసుకునే లోపుగా, చాలా ముఖ్యమైన క్రూషియల్ డెసిషన్ తీసుకునే లోపలనైనా, యీ మధ్యకాలంలోనయినా, జిల్లా పరిషత్తుసభ్యులకు వారు చేసిన మినిట్స్, ప్రొసీడింగ్స్‌గాని, పెట్టే యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నిరాక్షేపణీయంగా.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం) :— ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పేదానికీ, అక్కడ జరిగే దానికీ పూర్తిగా భిన్నంగా వున్నది. ఈ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డ్సు సూపర్ బాడీగా వ్యవహరిస్తున్నాయనేది జిల్లా పరిషత్తులో వున్నవారందరికీ తెలుసు. అక్కడ జరిగే వ్యవహారం ఒక్కటి కూడా రెవ్యూ కావడం లేదు. అక్కడ ఏమి శాంక్షన్ అవుతున్నదో ఎవరికీ తెలియడం లేదు. ఒక సూపర్ బాడీగా వ్యవహరించే పద్ధతిగాకుండా, సబ్జెక్టు జిల్లా పరిషత్తుగా వుండేట్లుగా, డెఫనిట్ యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ వుంటే. తప్ప లేకపోతే సూపర్ బాడియే అవుతుంది. దానిని గురించి ఆలోచిస్తారా ? Let me make it clear and very clear.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇది సూపర్ బాడీకాదు. ఇది జిల్లా పరిషత్తు కార్యక్రమాలకు ఎసిస్ట్ చేసి, ఏక్సలరేట్ చేయడానికి ఉద్దేశించబడింది. ఇది సూపర్ బాడీగా వుండాలనిగాని, జిల్లా పరిషత్తులను క్రాటిల్ చేయాలనిగాని, వారి ఫంక్షనింగ్‌ను కుంటుపరచాలనిగాని ఉద్దేశించబడినదికాదు. వాటి నిర్వహణలో లోపం వుంటే మనం సరిచేసుకోవచ్చునని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వీరరాఘవరావు (పత్తిపాడు) :— జిల్లా డెవలప్ మెంటు బోర్డులో అసెంబ్లీసభ్యులకూ, కౌన్సిలు సభ్యులకూ ప్రాతినిధ్యం లేకుండా గుంభనంగా వాటిపాత్ర నిర్వర్తించుకోవాలనే ఉద్దేశంలో పట్టామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతున్నారు. జిల్లాను డెవలప్ చేయబోయేముందు ఆయా నియోజకవర్గాలను, ఆయా తాలూకాలను ప్రాతిపదికగా తీసుకొని, శాసన సభ్యుల ప్రతిపాదనలు తీసుకొని వారు ఏమి పాస్ చేస్తారో, ఏ కార్యక్రమాలు చేబడతారో వ్రాతపూర్వకంగానైనా శాసన సభ్యులకు తెలియచేయడంగురించి ఆలోచించడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం ఏమిటి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అభ్యంతరం ఏమీ లేదు. జిల్లాలలో ఒక ప్రాంతంలో ఒక కార్యక్రమం తలపెట్టినప్పుడు అక్కడ శాసన సభ్యులనుగాని ప్రజా ప్రతినిధులను పంచాయతి సమితులవారినిగాని కన్సల్ట్ చేసి వారి అభిప్రాయాలు తీసుకోడానికి, మంచి చెడ్డలు మాట్లాడడానికి అభ్యంతరంలేదు. అందులో ఏమాత్రం తప్పులేదు.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు (మహేశ్వరం) :—ఎంప్టీ-కాళీ బోర్డులు ఆచరణలోకి వచ్చినప్పటినుంచీ జిల్లాలవారీగా ప్రత్యేక నిధులు కేటాయించారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నిధులు ఏమీ లేదు. These are not empty boards or empty boats or anything like that The idea is, in so far as the economic development or industrial development is concened; to put the Collector also along with the Chairman in the picture and seek the assistance and cooperation of various agencies and see how we can have spurt in the development.

శ్రీ టి. లక్ష్మారెడ్డి (ఘనపూర్) :—4 మాసాల క్రితం కరువు పనులకుగాను అన్ని జిల్లాలలోవలె వరంగల్లు జిల్లాకు కూడ కొంత డబ్బు కేటాయించి కరువు పనులు చేపట్టాలని చెప్పారు. అక్కడ జిల్లా కలెక్టరు ఒక్క జనగాం బ్లాకులోనే 18 కుంటలకు-కుంటలు లేనివాటికికూడా రెస్టొరేషను అనిచెప్పి డబ్బు కేటాయించారు. దానివల్ల చాలా నష్టం జరిగింది. జిల్లా పరిషత్తు సమావేశములో కలెక్టరుపైన చర్య తీసుకోవలని తీర్మానం చేసింది. దానిని గురించి ఆలోచన చేశారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—సెపరేట్ క్వశ్చన్, సర్.

శ్రీ ఎం. బి. రాజారావు (మడకసిర) :—లెజస్లేచరు సభ్యులకు ఇతర సంస్థలలో అవకాశాలు వున్నాయి. పంచాయతి సమితులలోగాని, జిల్లా పరిషత్తులలోగాని అక్కడ మాట్లాడడానికి, జరిగే విషయాలు తెలుసుకోడానికి, తమ అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చడానికి అవకాశం వుంది. ఈ డిస్ట్రిక్టు డెవలప్ మెంటు బోర్డు అనేది ఒక కొత్త సంస్థ. ఇందులో కూడా మాకు అవకాశం వున్నట్లయితే సలహాలివ్వడానికి, ప్రజలకు నచ్చచెప్పడానికి పనికివస్తుంది ? అట్లా ఎందుకు చేయకూడదు,

Sri K. Brahmananda Reddy :—These are all suggestions. At the time of evaluation, they can be considered.

శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి (వరంగల్లు) :—ఇది సూపర్ బాడీ కాదు, జిల్లా పరిషత్తులను అసిస్ట్ చేయడంకోసం ఉద్దేశించాము, ప్రోగ్రెస్ తో ముందుకు వెళ్ళడానికి వేశామని చెప్పారు. అది వారి అభిప్రాయం కావచ్చు. కాని, లక్ష్మారెడ్డి గారు చెప్పినట్లు జిల్లా పరిషత్తులో యీ విషయం వచ్చి చర్చిస్తుంటే, మా జిల్లా కలెక్టరు చాలా క్లియరుగా చెప్పారు—మీరు సలహాలు ఇవ్వవచ్చు, కావాలంటే స్వీకరిస్తాము లేకపోతే లేదు, అల్టిమేట్ గా రెస్పాన్సిబిలిటీ మాది, ఇష్టం వచ్చినట్లు చేస్తాముకాని మీరు చెప్పినదంతా స్వీకరించాలని ఎక్కడా లేదని చెప్పారు.

అయితే, దీనినిబట్టి డెమొక్రాటిక్ బాడీని పూర్తిగా నెగ్లెక్ట్ చేసి సూపర్ బాడీకి అప్పజెప్పినట్లే అర్థం వస్తుందిగదా. మరి, దానికి తగినట్లుగా అమెండుమెంటు చేయడానికి వీలుంటుందా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మొన్నటివరకూ ఉండే జిల్లాకలెక్టరేనా....

Sri K. Brahmananda Reddy :—Not the present Collector, but the previous Collector. In any case జిల్లా పరిషత్తులను అలక్ష్యం చేయమని ఎవరూ చెప్పలేదు. On the other hand, దానికి దోహదం చేసి ఉపయోగపడి, కార్యక్రమాలను ఇంకా విస్తృతంగా చేసి జిల్లా పరిషత్స్ ఆర్ "useful Institutions to the Society" అనే భావం కలిగించడానికి చేసినది తప్ప యింకొకటి కాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :—జిల్లా పరిషత్తులను నిర్లక్ష్యం చేయమని వారు చెప్పలేదుకాని ప్రత్యేకంగా ఒక సూపర్ ఇంపోజింగ్ బాడీని తెచ్చి డెమొక్రాటిక్ బాడీస్‌ను ఎగరగొట్టి — వారు చెప్పారా, విన్నారా ఎవరికీ అక్కరలేదు. ప్రభుత్వము యిచ్చిన డబ్బు సంగతి వారు తెలియదు. ఆముగ్గురికీ తప్ప ఎవ్వరికీ తెలియదు. ఎప్పుడైనా అడిగితే ఏమి వచ్చిందో తెలియదు అంటారు. దీనివల్ల ప్లానింగులో వచ్చిన ప్రయోజనంకూడా పోయి డబ్బు వున్న వారికే సహాయం చేయడానికి ఇస్తున్న పద్ధతి తప్ప ప్లానింగుకూ, డెమొక్రాటిక్ ఫంక్షనింగుకూ, డెవలప్ మెంటుకూ ఉపయోగపడటంలేదు.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నేను ఇప్పుడే మనవిచేశాను. ఇది సూపర్ ఇంపోజ్ అనే భావం ఉండకూడదు. ఏదైనా అటువంటి భావం కలిగితే atleast I am sorry because it is not the intention Sir. How can a Zilla Parishad, representative institution and elected institution be superseded by an Adhoc body? It is not the question at all. But in the functioning యీ ఇంప్రెషను ఎట్లా కరెక్టు చేయాలనేది మనం ఆలోచించుకో వచ్చు.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) :—కాబినెట్ డెసిషన్స్ అసెంబ్లీలో అప్రూవ్ చేస్తున్నట్లుగానే డెవలప్ మెంటు కమిటీ రిజల్యూషన్స్ జిల్లా పరిషత్తులో జనరలుబాడీలో అప్రూవల్ పొందాలని అమెండుమెంటు చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అప్రూవల్ అన్నామో లేదోకాని our intention was any programme of development must be discussed at the Zilla Parishad.

శ్రీ కె. మునుస్వామి (సత్యవేడు) :—డెవలప్ మెంటు జరపడానికి జిల్లా స్థాయిలోను, రాష్ట్ర స్థాయిలోను ఇంకా అధికార వికేంద్రీకరణ చేసి సమితులు బ్లాకులు ఏర్పాటు చేశారు. అటువంటప్పుడు మళ్లా జిల్లా డెవలప్ మెంటు కమిటీలు యీ సమితులు మున్నగువవి చేసే ప్రోగ్రెస్ సక్రమంగా లేదని ఏర్పాటుచేశారా ? అట్లా అయితే వీటిని ఎందుకు రద్దు చేయలేదు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—సక్రమంగా చేయలేదనే అభిప్రాయం లేదు. వీటికి ఇంకా అసిస్టెన్సుకోసం తప్ప సక్రమంగా చేయడంలేదు అనుకుంటే డెసిషను వేరే వుంటుంది. సక్రమంగా చేశాయి, చేస్తున్నాయి. వాటి నిధులు యింకా అధికమైనాయి. ఎకనామిక్, అగ్రికల్చరల్, ఇండస్ట్రియల్ గ్రోత్, ఎడ్యుకేషను, కమ్యూనికేషన్సు ఇంకా ఇతర ఫంక్షన్స్ వున్నాయి. సోషల్ వెల్ఫేరు వర్కు మున్నగునవి వున్నాయి. జిల్లా పరిషత్తులకు. వాటిలో యీ బోర్డులకు ఇంటర్ ఫియరెన్స్ ఏమీ లేదు. అగ్రికల్చరల్ గా, ఇండస్ట్రియల్ గా ఎకనామిక్ గ్రోత్ కు అవుట్ సైడ్ ఏజన్సీస్ చేతగాని—ప్రయివేట్ ఏజన్సీస్ చేతగాని సహాయం, ప్రోత్సాహం, అసిస్టెన్స్ కలిగించాలని అనుకున్నవి కాని ఇవి జిల్లా పరిషత్తుల ఫంక్షనింగులో ఇంటర్ ఫియర్ అయ్యేవి కావు.

శ్రీ వి. పాలపల్లి (చోడవరం) :—వికేంద్రీకరణం నుంచి కేంద్రీకరణలోకి రావడంవల్ల—నేతి బీరకాయలో నేయి ఎంత వుందో అంతే డెవలప్ మెంటు వుందని యిక్కడ అనుకుంటున్నారు. వీటిని తొందరగా రద్దు చేసే విషయం ఆలోచిస్తారా ?.

Sri K. Brahmananda Reddy :—There is no question of go ng back on 'vikendreekarana'. We fully believe, we feel also that the local bodies should have more powers just as the State Government should have more powers consistent with their responsibility. డీసెంట్రలైజేషను తప్పు అనికాని, పొరపాటనికాని—యీ భావం ఇంతవరకు ఎవ్వరికీ కలగలేదు.

శ్రీ సి. వెంగయ్య (సూర్యాపూర్) :—మొట్టమొదట యీ బోర్డులు పెట్టేటప్పుడే వద్దు అని చెప్పాను. సంవత్సరం దాటిన తరువాతకూడా అదే విమర్శ వస్తోంది. ఇందులో కలెక్టరు, జిల్లాపరిషత్తు చైర్మను—ఇద్దరే మెంబర్సు వున్నారు. వారే జిల్లాపరిషత్తు జనరల్ బాడీలో సభ్యులు. వారు అక్కడే డిస్కస్ చేసి తీర్మానాలు చేసుకొని డెవలప్ చేస్తే సరిపోతుందికదా ?

Sri K Brahmananda RedJy :—I have already answered.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :—జిల్లా డెవలప్ మెంటు బోర్డు ప్రొసీడింగ్సు శాసనసభ్యులకు పంపిస్తారా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Now I think the proceedings of the Development Board is sent to every Member of the Zilla Parishad where the M L.A. is also a member of the Zilla Parishad. Therefore, the proceedings, if any of the Development Board should be sent to the Members of the Zilla Parishad.

STRENGTHENING OF DISTRICT ADMINISTRATION

314—

* 561 (7641) Q.—Sri C. V. K. Rao (Kakinada) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state ;

(a) whether it is not a fact that at the Collectors' Conference held at Hyderabad from 12-4-1967 to 13-4-1967 it was decided to constitute a sub-committee to go into the question of strengthening the District Administration ? and

(b) if so, what are the defects in the present set up of District Administration and what steps have been taken to strengthen it and with what results ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) and (b) Yes Sir. A Committee was constitured under the Chairmanship of Sri M. T. Raju, to go into the question of strengthening District Administration. A copy of the report of this Committee is laid on the table of the House, Government accepted the recommendations of the Committee and issued orders in Government Order No. 944/General Administration Department/dated 3-11-1967, a copy of which is placed on the table of the House.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE
[Vide L A.Q. No. 31-, (* 561)]

COPY OF

The Report on Re-organisation of District Administration Submitted by A Committee under the Chairmanship of Sri M. T. Raju, First Member Board of Revenue. (28 4-1967)

(G. O. Ms No. 944/General Administration (Special) Department Dated 3-11-1967.)

PRESENT :

1. Sri M. T. Raju, I. C. S.
   First Member, Board of Revenue .. Chairman.
2. Sri J. Chokka Rao,
   Chairman, Telangana Reginal Committee
3. Dr. D. Narasimha Reddy,
   Chairman, Zilla Parishad, Cuddapah
4. Sri A. Krishnaswamy Aiyanagar, I. A. S.,
   Special Secretary to Government,
   Panchayati Raj Department.
5. Sri S. A. Quadeer, I. A. S.
   Special Secretary to Government,
   Food & Agriculture Department.
6. Sri C. N. Sastry, I. A. S.,
   Joint Secretary to Government,
   Food & Agriculture Department
7. Sri B. K. Rao, I. A. S.
   Deputy Secretary to Government,
   Panchayati Raj Department.
8. Sri E. V. Ram Reddy, I. A. S.,
   Registrar of Co-operative Societies
9. Sri B. Pratap Reddi, I. A. S.
   Director of Industries

10. Dr. T. V. Reddy,
Director of Agriculture

11. Sri K. Vasudeva Rao, I. A. S.
Collector, Hyderabad.

12. Sri S. Chakravarthy, I. A. S.
Joint Collector, Hyderabad.

13. Sri B. P. Vithal, I. A. S.,
Joint Secretary to Government,
Planning Department. .. Convenor.

At the recent Collectors' Conference held from 12th to 14th April, 1967 the question of reorganising District Administration with a view to seeing that there would be a single authority charged with the responsibility of securing economic growth of the District was discussed. A Committee was constituted to examine what changes in the administrative set-up would be necessary for this purpose and the report of the Committee was also considered by the Collectors' Conference. The Chief Minister desired that the various implications of the proposals made by the Committee, as also any changes in the existing rules and regulations that would be necessary for implementing them should be considered in detail by the same Committee and that Dr. D. Narasimha Reddy, Chairman, Zilla Parishad, Cuddapah and Sri J. Chokka Rao, Chairman, Telangana Regional Committee should also be requested to serve on this Committee for the purpose. Accordingly, the Committee met again on April, 26, 1967. The Committee, after a detailed discusion of the various issues involved as well as the recommendations made earlier to the Collectors' Conference, submits the following recommendations:

I. 1. Seeing firstly that the Zilla Parishad is charged under the Andhra Pradesh Panchayat Samithis & Zilla Parishads Act 1959, with the responsibility of coordination and consolidation of the Plans prepared in respect of the Blocks in the District and preparation of Plans in respect of the entire District and secondly that the Zilla Parishad is best constituted to generate popular zeal and effort necessary for the successful implementation of the District Plan, Committee considers that the responsibility for promoting the economic growth of the District should be shared by the Zilla Parishad with the Collector.

2. The Committee accordingly recommends that for each District a Zilla Development Board consisting of the following three members shall be constituted

(1) District Collector .. Chairman

(2) Chairman, Zilla Parishad.

(3) Vice-Chairman' Zilla Parishad.

For the present the Secretary, Zilla Parishad will serve as Secretary of the Board.

3. The Board shall be resposible for the economic growth of the District. It will be the task of the Board formulate and implement programmes designed to secure the economic growth of the District and in particular programmes connected with agricultural

and industrial production. These programmes will include Irrigation, Power, Animal Husbandry, Fisheries, Co-operation and Marketing.

II. FORMULATION OF THE DISTRICT PLAN :

1. The Heads of Departments concerned with schemes bearing on agricultural and industrial production shall, within fifteen days of the budget allotments being made for them, furnish to the Collector of each District a list of schemes both Plan and non-Plan intended to be taken up in that district during the year. The District Heads of Departments will simultaneously furnish to the Collector their proposals for utilisation of the growth potential available within the District for which no budgetary provision as such is necessary. The Panchayat Samithis shall also simultaneously furnish to the Collector Plans pertaining to agricultural and industrial production which are to be financed from their own funds. The Collector shall there upon convene a meeting of the Zilla Development Board to which the District Heads of Department concerned shall also be invited. The Board will examine the production potentialities of each of these schemes and fix targets of production which are to be achieved under these schemes during the year. The Board will thus prepare a draft integrated agricultural and industrial production plan for the year calculated to secure maximum production with the available resources (referred to as District Plan hereafter). For this purpose the Board shall have powers to reallocate the budgetary provisions under the same head exercising the power of a Head of Department.

2. The draft plan so prepared shall be placed before the Zilla Parishad for its approval.

3. Any new scheme of economic growth formulated by any Department shall contain an estimate of

(1) additional production of agricultural and industrial goods as the case may be;

(2) time schedule for the execution of the scheme; and

(3) the period within which the anticipated additional production will meterialise.

Every such scheme shall be referred to the Zilla Development Board which will examine the estimate aforesaid of the additional production envisaged and the anticipated period of its materialisation. Only in the light of the commitment that the Board will undertake in regard to the prospects of additional production will the accord of sanction for such schemes be considered.

III. IMPLEMENTATION:

1. It shall be the responsibility of the Zilla Development Board to implement the plan and achieve the plan and achieve the targets envisaged under it. The Board shall meet once a month and oftener as may be necessary to review the progress of implementation of the District Plan in the light of the inspection reports submitted by the District Officers and Revenue Divisional Officers (vide IV-C). The Board will report to the State Board of Development proposed

to be constituted every quarter the progress of the execution to the Plan, marking copies of relevant extracts to the concerned Heads of Departments. This progress report will also be laid before the Zilla Parishad. At the end of the year Zilla Development Board shall submit a report to the State Board indicating the economic growth achieved and explaining the short-falls if any, and the reasons therefor. The State Board will Submit an annual report to Government reviewing the economic growth achieved in each of the district.

IV. ADMINISTRATIVE CHANGES

In order to ensure efficient implementation of the integrated District Plans the following changes in the District Administration are recommended :—

A. 1 District level :- The basic Department which are to participate in the programmes of economic growth are :

(1) Agriculture (2) Irrigation

(3) Co-operation (4) Panchayati Raj

(5) Industries.

The Collector will be the head of each of these Departments for the district, except Irrigation. He will exercise all the administrative powers of the Registrar of Co-operative Societies, Director of Agriculture, Commissioner of Panchayati Raj and Director of Industries within his distric. For this purpose the administrative powers of these Heads of Departments statutory as well as non-statutory will be delegated to the Collector. Where there is more than one District Head of a Department one of them may function as a P. A. to the Collector for that Department. In respect of Agriculture, however, the Committee feels that where there is at present only one District Agriculture Officer, it will be necessary to have another so that the Agricultural Development work could be Intensified. Ultimately, the question of having one Deputy Director of Agriculture for each district may also have to be considered.

A. 2. In tha case of Irrigation, the Executive Engineer (Irrigation) shall be under the administrative control of the Collector (a) in respect of the execution of sanctioned works included in the District Plan and (b) in respect of items which are within the competence of the Executive Engineer and for which the concurrence of the Collector is required under existing orders.

A. 3 As regards other District Heads they shall carry out such directions as may be issued by the Collector from time to time in regard to the implementation of the schemes included in the District plan.

A. 4 In order that the Collector may devote himself almost entirely to the aforesaid development work, it will be necessary to relieve him of most of the Revenue and Civil Supplies work. For this purpose a District Revenue Officer shall be appointed for each district. The District Revenue Officer will be a senior scale I. A. S. Officer and he will work under the direct control of the Collector.

B. Parishad and Samithi Level :— Of the various fields of activity undertaken by the Zilla Parishad and the Panchayat Samithis those relating to Education, Communications and amenities programmes like Health and Social Welfare account for most their Budget provisions. These subjects fall outside the purview of the Zilla Development Board. The only schemes which fall within the purview of the District Plan will be schemes relating to agricultural and industrial production. Even these will continue to be administered by them in the same manner as hithertofore. The Zilla Development Board will be concerned with these schemes only for the purpose of securing their integration in the District Plan and for their implementation according to the time schedule. The Zilla Parishad and the Panchayat Samithis will be responsible for implementation of the scheme included in the District Plan falling within their purview.

C. *Divisiona Level* : -The Revenue Divisional Officer will be responsible for the supervision and effective implementation of the District Plan in respect of Blocks within his jurisdiction. He shall be the reviewiug and evaluating authority in respect of schemes iucluded in the Plan which fall within his Division. He should make frequent field inspections, locate bottle-necks and see that action is taken for these being removed. He shall send inspection reports to the Collector so that the Zilla Development Board may be apprised of the progress of schemes. The disciplinary powers of the Collector under the existing rules should be delegated to the Revenue Divisional Officer. The Revenue Divisional Officer shall attend the meetings of the Panchayat Samithis and staff meetings of the Blocks in his jurisdiction. The District Heads will furnish to the Revenue Divisional Officer from time to time their notes of inspection of inspection of the work of their field staff in relation to their schemes within his Division.

D. *Village and Firka Level* : –The question of intregration of the Revenue establishment with the Panchayat at the level can be considered by only when the new land revenue pattern is known. Only as when the Revenue establishment and the Panchayat are integrated at the village level. can the question.of integration of the posts of Revenue Inspector and Village Level Workers at the firka level appropriately be considered.

D-2. The Committee would however like to state that in its view the Panchayat should be the instrument of development at the village level and for this purpose its revenues must be augmented. One way of doing this would be to make over to the panchayats the land tax as apart from water rate, keeping the water rate with the Government. In such a case, there could be one Executive Officer at the village level who would be born on the establishment of the District Collectorate and would be an agent of the Government at the village level for the levey and collection of taxes; he would also be Secretary of the Panchayat and function under the Panchayat for this purpose. The number of Panchayats could be reduced substantially by the merger of neighouring villages within a convenient radius such as three miles, so that they may become financially viable.

E-1. *State Level* :— At the State level the Heads of Departments concerned with agricultural industrial plans, that is Director of Agriculture, Registrar of Co-operative Societies and the

Director of Industries will also function as ex-officio Secretaries. Since as proposed above the powers of the Heads of the Departments are being delegated to the Collectors, the work load of these Heads of Departments will be reduced and thereby their functioning as ex officio Secretaries to Government will be facilitated. Their function will be one of general superintendence and control in so far as their work in the District is concerned. All specialist agencies with a State wide jurisdiction will however be attached to their Directorates at the Headquarters. The District Collectors who will function as Heads of these Departments in the District will then function in respect of the concerned programmes under the general direction and supervision of these State Heads of Departments who would be exercising the powers of Government by virtue of their ex-officio status.

E-2. These proposals will involve a complete re-organisation of these Departments and a separate Committee consisting of the Heads of Departments concerned and select Collectors should be constituted to study the details of the set-up and recommend necessary measures for giving effect to these recommendations.

E 3. There shall be a Development Board at the State level constituted as follows:—

1	Chief Secretary & Development Commissioner	Chairman
2.	Member, Board of Revenue and Commissioner for Irrigation and Ayacut Development	Vice-Chariman
3.	Secretary (Public Works Department)	Member
4.	Secretary (Food & Agriculture)	Member
5.	Secretary & Commissioner (Panchayati-Raj)	Member
6.	Director of Agriculture & Ex-Officio Secretary	Member
7.	Registrar of Co-operative Societies and Ex Officio Secretary	Member
8.	Director of Industries and Ex-Officio Secretary	Member
9.	Chief Engineer (General)	Member
10.	Secretary (Planning)	Member-Secretary

E-4. The State Development Board will be responsible for supervising the proper implementation of the District Plans. It will also review the progress of the various District Plans. The members will tour intensively in the districts and inspect as many works as possible. The Board itself could meet in different districts by turns.

E 5. The State Development Board will be responsible not merely for the District Plans but also for other Ther Schemes related to agric lteral and industrial Production.

Sd/- M. T. Raju
J. Chokka Rao
D. Narasimha Reddy
E. V. Ram Reddi
A. Krishnaswamy Aiyangar
K. Vasudeva Rao
C. N. Sastry
B. P. R. Vithal
B. K. Rao

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

ABSTRACT

DISTRICT ADMINISTRATION —Reorganisation of Recommendations of the Committee under the Chairmanship of Sri M. T. Raju, I. C. S.—Accepted—Orders Issued.

General Administration (Special) Department.

G. O. MS No. 944. Dated the 3rd November, 1967.

Read :—G. O. Ms. No. 34, Planning (IX) Dept. 3-5-1967.

ORDER :

At the Collectors' Conference held from 12th to 14th April, 1967 the question of re-organising District Administration with a view to seeing that there would be a single authority charged with the responsibility of securing economic growth of the District was discussed. In order to examine in detail, the proposals made at the Conference, as also any changes in the existing rules and regulations that would be necessary for implementing them Government constituted a Committee through the G. O. read above. After a detailed discussion of the various issues involved as well as of the recommendations made earlier to the Collectors' Conference, the Committee has submitted its recommendations to Government. The Government have examined these recommendations carefully and they have generally accepted the recommendations. The following orders are accordingly passed :—

2. There shall be a Zilla Development Board for each district which shall be constituted as follows—

1. District Collector .. Chairman.

2. Chairman, Zilla Parishad ..

For the present, the Secretary, Zilla Parishad shall serve as Secretary of the Board.

3. The Zilla Development Board shall be responsible for the economic growth of the district. It will be the task of the Board to formulate and implement programmes designed to secure the

economic growth of the district and in particular programmes connected with Agricultural and Industrial Production. These programmes will include Irrigation, Power, Animal Husbandry, Fisheries, Co-operation and Marketing.

FORMULATION OF THE DISTRICT PLAN:

The State Heads of Departments concerned with Schemes relating to Agricultural and Industrial Production including Irrigation Minor Irrigation and Rural Electrification shall, within 15 days of the budget allotments being made for them, furnish to the Collector of each District a list of Schemes both Plan and non-Plan intended to be taken up in that District during the year. The district Heads of Departments will simultaneously furnish to the Collector their proposals for utilisation of the growth potential available within the District for which no budgetary provision as such is necessary. The Panchayat Samithis shall also simultaneously furnish to the Collector plans pertaining to Agricultural and Industrial Production which are to be financed from their own funds. The Collectors shall convene a meeting of the Zilla Development Board to which the District Heads of Departments concerned shall also be invited. The Board will examine the production potentialities of each of these schemes and fix targets of production which are to be achieved under these schemes during the year. The Board will thus prepare a draft Integrated Agricultural and Industrial Production Plan for the year calculated to secure maximum production with the available resources (referred to as the District Plan hereafter). For this purpose, the Board shall have powers to re-allocate the budgetary provisions under the same head exercising the powers of a Head of Department.

The draft District Plan so prepared shall be placed before the Zilla Parishad for its approval.

Any new scheme related to economic growth formulated hereafter by any Department shall contain an estimate of:—

(1) additional production of agricultural and industrial products as the case may be;

(2) time schedule for the execution of the scheme; and

(3) the period within which the anticipated additional production will materialise.

Every such scheme shall be referred to the Zilla Development Board which will examine the estimate aforesaid of the additional production envisaged and the anticipated period of its materialisation. Only in the light of the commitment that the Board will undertake in regard to the prospects of additional production will the accord of sanction for such schemes, be considered.

IMPLEMENTATION:

4. It shall be the responsibility of the Zilla Development to implement the District Plan and achieve the targets envisaged under it. The Board shall meet once a month and as oftener as may be necessary to review the progress of implementation of the District Plan in the light of the inspection reports submitted by the District Officers and Revenue Divisional Officers. The Board will report to

the State Board of Development proposed to be constituted, every quarter the progress of the execution of the plan, marking copies of relevant extracts to the concerned Heads of Departments. This progress report will also be laid before the Zilla Parishad. At the end of the year the Zilla Development Board shall submit a report to the State Board indicating the economic growth achieved and explaining the short-falls if any and the reasons therefor. The State Board will submit an annual report to Government reviewing the economic growth achieved in each of the District.

PARISHAD AND SAMITHI LEVEL:

Of the various fields of activity undertaken by the Zilla Parishad and the Panchayat Samithi, those relating to Education, Communications and amenities programmes like Health and Social Welfare account for most of their Budget provisions. These subjects fall outside the purview of the Zilla Development Board. The only schemes which fall within the purview of the District Plan will be schemes relating to Agricultural and Industrial production. Even these will continue to be administered by them in the same manner as hithertofore. The Zilla Development Board will be concerned with these schemes only for the purpose of securing their integration in the District Plan and for their implementation according to the time schedule. The Zilla Parishads and the Panchayat Samithis will be responsible for implementation of the schemes included in the District Plan falling within their purview.

ADMINISTRATIVE CHANGES:

5. In order to ensure efficient implementation of the Integrated District Plans, the following Departments will be brought within the purview of these orders at the District level:

1. Agriculture.
2. Irrigation.
3. Co-operation.
4. Panchayati Raj,
5. Industries.

The Collector shall be the Head of each of these Departments of the District, except Irrigation. In order to enable the Collector to discharge his duties effectively in the reorganised set-up, the Committee has given its recommendations in its report dated, 20-5-1967 about:

(1) the financial and other powers to be delegated to the Collectors; and

(2) the reorganised set-up of departments at the district level.

The recommendations of the committee on both these aspects have been accepted by the Government. Formal orders delegating the powers to the Collectors in accordance with (1) above will be issued by the concerned Departments of the Secretariat.

The following shall be the administrative set-up at the district level in respect of the departments mentioned above.—

(*a*) CO OPERATIVE DEPARTMENT.

One Additional post of Special Category Deputy Registrar in the scale of Rs. 600-50-1000 is sanctioned for each district. The Special category Deputy Registrar of Co-operative Societies will work under the administrative control of the Collector and will function as P. A. to Collector. The posts of Regional Joint Registrars will be abolished with effect from the date the special Category Deputy Registrars of Co-operative Societies are appointed.

(*b*) AGRICULTURE DEPARTMENT.

There shall be one Deputy Director of Agriculture for each district. At present there are already 11 Deputy Directors of Agriculture. 9 posts of Deputy Directors of Agriculture are therefore sanctioned to provide for the Posting of one Deputy Director of Agriculture will also function as P. A to the Collector. The expenditure on this account shall be met from the savings under the I. A. A. P. and I.A.D.P. schemes.

(*c*) INDUSTRIES DEPARTMENT:

The Assistant Director of Industries already existing in each District will work under the administrative control of the Collector. The Regional Offices of the Joint Directors of Industries will be abolished and Joint Directors will be transferred to the Headquarters Directorate of Industries, and will function on a State-wide basis as subject-matter specialists.

(*d*) IRRIGATION:

In the case of Irrigation, the Executive Engineer (Irrigation) shall be under the administrative control of the Collector (a) in respect of the execution of sanctioned works included in the District Plan; and (b) in respect of items which are within the competence of the Executive Engineer and for which concurrence of the Collector is required under existing orders.

(*e*) OTHER DEPARTMENTS:

The other District heads shall carry out such directions as may be issued by the Collector from time to time in regard to the implementation of the schemes included in the District Plan.

(*f*) REVENUE ADMINISTRATION IN THE DISTRICTS:

In order to relieve the Collector of the Revenue and Civil Supplies work, so as to enable him to devote himself entirely to development work, the Government agree with the recommendations of the Committee and sanction one post of District Revenue Officer, in the senior time scale of the I.A.S., for Each district. The District Revenue Officer will work under the administrative control of the Collector.

Formal orders regarding the posting of Special Category Deputy Registrars and Deputy Directors of Agriculture will be issued

by the Food and Agriculture Department. Separate orders will be issued by the General Administration (Special) Department regarding the posting of District Revenue Officers.

(*g*) DIVISIONAL LEVEL :

The Revenue Divisional Officer will be responsible for the supervision and effective implementation of the District Plan in respect of Blocks within his jurisdiction. He shall be the reviewing and evaluating authority in respect of schemes included in the Plan which fall within his division. He should make frequent field inspections, locate bottle-necks and see that action is taken for these being removed. He shall send inspection reports to the Collector so that the Zilla Development Board may be apprised of the progress of the schemes. The Revenue Divisional Officer shall attend the meetings of the Panchayat Samithis and staff meetings of the Blocks in his jurisdiction. The District Heads will furnish to the Revenue Divisional Officer from time to time their notes of inspection on the work of their field staff in relation to their schemes within his Division.

STATE LEVEL :

6. There shall be a Development Board at the State level which shall be constituted as follows :—

1.	Chief Secretary & Development Commissioner	..	Chairman
2.	Members, Board of Revenue for Irrigation & Ayacut Development	..	Members
3.	Special Secretary to Government, Public Works Department	..	Member
4.	Special, Secretary to Government, Food and Agriculture Department	..	Member
5.	Special Secretary to Government and Commissioner, Panchayati Raj	..	Member
6.	Secretary to Government, Industries Department	..	Member
7.	Secretary to Government, Finance Department	..	Member
8.	Director of Agriculture	..	Member
9.	Registrar of Co-operative Societies	..	Member
10.	Director of Industries	..	Member
11.	Chief Engineer (General)	..	Member
12.	Joint Secretary to Government, Planning Department	..	Member-Secretary

The State Development Board will be responsible for supervising the proper implementation of the District Plans. The members will tour intensively in the districts and inspect as many works as possible. The Board itself could meet in different districts by turns.

The State Development Board will be responsible not merely for the District Plans but also for other Plan schemes relating to agricultural and industrial production.

The Departments of Secretariat are requested to issue further instructions, if necessary to all the Heads of Departments etc., under their administrative control, to implement these orders with immediate effect.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—(బి) కి సమాధానం చెప్పలేదు. దీనిని 12—4—67 న ఏర్పాటు చేశారు. సంవత్సరం దాటిపోయింది. ఈ సంవత్సర కాలంలో సరిగా పని చేస్తున్నదా, పని చేయడం లేదా అనే అంశంపై ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం యివ్వలేదు. ఈ రిపోర్టులో కూడా "a single authority charged with the responsibility of securing economic growth of the District .." అని చెబుతున్నారు. దీనినే ఆబ్జక్షన్ చేస్తున్నాము. సింగిల్ అథార్టీగా జిల్లా కలెక్టరు సర్వాధికారాలు పొందితే ఛైర్మెన్, వైస్ ఛైర్మన్ ముద్ర వేసే పరిస్థితిలో వున్నారు. సబ్జక్టులు చూస్తే అగ్రికల్చర్, ఇండస్ట్రీస్, కోఆపరేషను, ఇరిగేషను—ఇవన్నీ ఒక మనిషి చేతులక్రింద పెట్టడంవల్ల అభివృద్ధి కుంటుపడుతోంది. అది డిఫెక్టు. దీనిపై తగిన శ్రద్ధ తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అది స్వంత అభిప్రాయం. ఇవాల్యుయేషన్ వచ్చిన తరువాత ఏమి జరిగింది. ఏమి జరుగలేదు అనేది ఆలోచించవచ్చునని పదే పదే మనవిచేస్తే ఇట్లాగే అంటే నేను ఏమి చెప్పాలి ?

Financial Assistance to Films

315—

* 202 (7759) Q.—Smt. J. Eswari Bai (Yellareddy) :—Will the hon. Janasambandha Sakha Mantri be pleased to state :

(a) No. of films produced in Andhra Pradesh were given financial assistance since the incentive scheme was introduced ;

(b) the languages in which these films were produced ?

The Minister for Janasambandha Sakha (Sri Konda Laxman Bapuji) :—(a) 21 films.

(b) 17 films were produced in Telugu, one film in Hindi, one in Malayalam and two in Kannada.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఎన్ని ఫిల్ములకు డబ్బు ఇచ్చారు, ఎవరెవరికి ఇచ్చారు ?

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీ :—అన్నింటికి ఇవ్వటం జరిగింది. నావద్ద ఉన్న లోగట్టా ప్రకారం రెండు చిత్రాలకు మాత్రమే పొందవలసి ఉన్నది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి):—వాటిని ఎక్స్‌పర్టులు తనిఖీ చేస్తారా? లవ్ సీన్లు ఎక్కువగా పెట్టి అనేక చెత్త చిత్రాలు వస్తున్నాయి. అటువంటివి లేని వాటిని కన్సిడర్ చేస్తారా?

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీ:—రూల్సు ఉన్నాయి. ఎక్జామిన్ చేసి తర్వాత ఉంటేనే ఇస్తారు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు (నర్సాపూర్):—ఆర్థిక సహాయం ఇవ్వడానికి ప్రాతిపదిక, క్రైటీరియా ఏమిటి?

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీ:—ప్రభుత్వం రూల్సు ఫ్రేమ్ చేశారు. వాటిని కావాలంటే సర్క్యులేట్ చేస్తాను. ఒకసారి చేయడం జరిగింది.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు:—హైదరాబాదులో తయారైన చిత్రాలంటే ఇక్కడ కొంత తీసి మిగతాది మరొక చోట తీస్తున్నారు. అటువంటి వాటికి కూడా ఇస్తున్నారని నా అనుమానం. పూర్తిగా ఇక్కడ తీసే వాటికే ఇచ్చే విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీ:—75 పర్సెంట్ ప్రొడక్షను మన రాష్ట్రంలో కావాలి. 25 పర్సెంటు బైట ప్రత్యేక పరిస్థితులలో తీసినా వాటిని ఎక్జామిన్ చేసి రూల్సు ప్రకారం తర్వాత ఉంటే ఇస్తారు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరచూరు):—కొన్ని ఇన్‌సెంటివ్స్ ఇస్తే హైదరాబాదులో ఫిల్ము పరిశ్రమ ఎస్టాబ్లిష్ అవుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో ఇచ్చారనుకోండి. ఇప్పటికే చాలా చిత్రాలకు ఇచ్చారు. దీని మూలంగా ఎంతవరకు వృద్ధి చెందినది? ప్రభుత్వానికి కాని ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు కాని ఎంత వరకు లాభాలు వచ్చాయో చెప్పగలరా? ఇంకా ఇవాల్యుయేట్ చేయాలా?

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—అటువంటి అభిప్రాయం వచ్చింది. ఫిలిం ప్రొడ్యూసర్లు బల్కుగా ఇక్కడకు రావడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. తగు వసతులు కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటనారాయణ (పలూరు):—ఫిలిం పరిశ్రమ జాతీయం చేసే అభిప్రాయం ఉన్నట్లు పత్రికలలో చూసాము. అటువంటి ఉద్దేశం ఉన్నదా?

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—వారు ఎక్కడ చదివారో నా దృష్టికి రాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—వారి దృష్టిలో ఎవరైనా యాక్టర్లు ఉన్నారేమో అడగండి.

శ్రీ జి. రామసుబ్బారెడ్డి (కాళహస్తి):—రెండు చిత్రాలకు సహాయం ఇవ్వలేదన్నారు. అవి ఏమిటి? ఎందువల్ల ఇవ్వలేదు?

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—రెండు మాత్రమే ఇచ్చాము. ఒకటి పూలరంగడు. ఫార్మాలిటీలు కంప్లీట్ చేయాలి. 1967 కు సంబంధించినది.

శ్రీమతి పేరుతో మరొకటి. 20-11-68 కి సరియైన సమాచారంతో అప్లికేషన్లు వచ్చాయి. ఢిలే మాది కాదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఫిలిం పరిశ్రమ పేదవారు నిర్వహిస్తున్నారనే ఉద్దేశంతోనే ప్రజా ధనం వెచ్చిస్తున్నారా ?

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :—ఫిలిం పరిశ్రమ ఎడ్యుకేషను, రిక్రియేషను దృష్టితో సొసైటీకి అవసరం. అటువంటి పరిశ్రమను ఎంకరేజ్ చేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశం.

APPLICATIONS RECOMMENDED TO GOVERNMENT OF INDIA FOR NEW INDUSTRIES

316—

* 344 (6159) Q.—Sri Badrivishal Pitti (Maharajgunj) :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) the names of the applicants for licences to establish new industries whose cases have been recommended to Government of India during the year 1966-67 and 1967-68 respectively;

(b) the nature of the said industries;

(c) their productive capacity; and

(d) the capital required therefor ?

The Minister for Industries (Sri B.V. Gurumurthi) :—(a) to (d) A statement is placed on the table of the House.

[Statement]

STATEMENT TO BE PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(*Vide* L. A. Q. 316, Starrted 344)

STATEMENT SHOWING THE DETAILS OF THE APPLICATIONS RECOMMENDED BY THE STATE GOVERNMENT TO GOVERNMENT OF INDIA FOR ISSUE OF LICENCES UNDER INDUSTRIES (DEVELOPMEN AND REGULATION) ACT 1951 DURING THE YEAR 1966-67 AND 1967-68.

S. No.	Name and address of the applicants.	Products	Capacity	Location	Investment proposed in lakhs.	Employment potential	Remarks decision taken by G. O. I.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	M/s. Andhra Roller Four Mills Nizamshahi Road Hyderabad.	Wheat production	Expansion from 2,625 to 3,800 tons per month.	Hyderabad.			Rejected by G.O.I.
2.	M/s. Visakha Flour Mills, Suryabagh, Visakhapatnam.	-do-	1,330 tons per month.	Visakhapatnam	8.50	75	Pending with G. O. I.
3.	M/s. Caltex Oil Refining (India) Ltd., Ballard Estate Bombay-1.	80/100 penetration Asphalt.	50,000 tonne per annum.	-do-	—	—	Licence issued by G. O. I.
4.	M/s. A. P. Industrial Development Corpn. Ltd., Hyderabad.	Ball bearings, cylindrical roller bearings Tapered roller bearings.	Expansion from 80,000 to 661,656 Nos. 2,000 to 66,666 Nos. 80,000 to 1,05,000 Nos. per month.	Hyderabad.	780.00	2730	Rejected.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
5.	M/s. Andhra Foundry and Machine Co., Ltd., 28 Sarojini Devi Road, Secunderabad.	Glasslined equipment.	250 tons per annum.	-do-	5.00	19	Licence issued.
6.	M/s. Asian Traders Pvt. Ltd., 32, Nicol Road, Ballard Estate, Bombay-1.	Wire enamels.	960 tons per annum.	Maharashtra or Mysore or A.P. State.	53.00	103	Rejected.
7.	M/s. Andhra Foundry & Machine Co., Ltd., 28 Sarojini Devi Road, Secunderabad.	Package boilers and accessories.	Wors Rs. 145.50 lakhs.	Hyderabad.	30.00	102	letter of intent issued.
8.	M/s. Andhra Foundry & Machine Co., Ltd., 28 Sarojini Devi Road, Secunderabad.	Chlorine storage tanks chlorine containers chlorine cylinders.	12,000 tons per annum.	Hyderabad.	26.00	97	Rejected.
9.	M/s. Oxygen equipment and Engineering Co., Pvt. Ltd., Sanatnagar Hyderabad.	Industrial Oxygen gas Acetylene gas.	7,00,000 cu. meters. 1,50,000 cu. -do-	Visakhapatnam.	24.00	35	-do-
10.	-do-	-do-	5,00,000 -do- 1,00,000 -do-	Hyderabad.	24.00	35	-do-
11.	A. P. I. D. Ltd., Hyderabad.	Electrode paste	500 tons per month	Visakhapatnam	43.00	60	-do-

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
12.	M/s. Panyam cements & Mineral Inds. Ltd., Cenetnagar. Kurnool Dt.	High Alumina cement.	10,000 tons per annum.	Cementnagar Kurnool Dt.	25.00	35	Since the Ind. has been delicensed the applicants have been advised that no licence is required.
13.	Dr. Rao. S. Chennapragada, M/s. C. E. T. E. C. Corporation, 817 San Antonio Road, California, USS.	Helicopters.	8 to 12 Nos. per month	Hyderabad.	280	—	Rejected.
14.	Narayandas Khandelwal, c/o Pannalal Hiralak, Akola, Bombay.	Aluminimum sheets circles and strips.	3,000 tons per annum.	Secunderabad.	26	125	-do-
15.	M/s. India Carbon Ltd., 6 Old post office street, Calcutta-1.	Sulphur	2,160 tons -do-	Visakhapatnam.	35	—	-do-
16.	M/s. Murarji J. Vaidya, United Bank of India Buildings, Sir. P, M. Road, Bombay.	Aluminium sheets Strips, circles etc.	12,000 tons -do-	Hyderabad.	405.00	550	-do-
17.	M/S.A.P. Industrial Development Corporation Limited, Hyderabad.	i) chassis frames for automobies ii) Met l pressings.	2,000 Nos. per annum 400 -do-	Hyderabad	165.00	590	Pending with Govt. of India.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
18.	M/S. Industrial & Agricultural Engineering Co. Bombay Pvt. Ltd., 43 Forbes Street fort Bombay. 1	i) current transforms 33KV–220KV	1,300 Nos.				
		ii) Potential transforms 33KV.220 KV	430 Nos.				
		iii) Capacitive voltage transformers 110KV-220KV.	200	Hyderabad	27.00	222	Rejected.
19.	Sri K. Narayan Rao C/o M/S. Premier Films (PV) Ltd., Gandhinagar, Vijayawada.	Polyster stapl fibre.	4.50 million kgs. per annum.	do	385.00	1160	do
20.	Southern Electrodes Pvt. Ltd. 28 Sarojini Devi Road, Secunderabad.	Core wire.	3,600 tons per annum.	Secunderabad	22.00	134	do
21.	Sri A. Nageswara Rao, 1-10-66 Begumpet, Hyd.	Ferro chrome Ferro silicon Ferro chrome silicon.	7,000 tons 7,000 tons 1,000 tons	Hyderabad	150–00	300	do
22.	K. Govinda Raj & Sons C-376 Defence colony, New Delhi-3.	T. V. Recivers.	15,000 Nos. per annum	do	18–00	129	do
23.	M/S. Aryan Industries (P) Ltd., Walker Town, Secunderabad.	Soaps.	Expansion from 150 to 1,200 tons per annum.	Secunderabad	2–00	10	do

1.	2.	3.	4.
24.	Andhra Scientific Co. Ltd., Mount Road, Madras-1.	Optical components Optical instruments Advanced survey truinsents.	1 crore Nos. 75 lakhs Nos.
25.	Shri Marthi Balakrishna Murthy B/272, Sector-6 Rorkela-2.	i) Diesteel blocks	2500 tons
		ii) High temp &spl. alloy steel castings.	500 tons
		iii) steel rolls.	5,000 tons
		iv) alloys steel forgings.	1,500 tons
		v) Industrial Knives.	300 tons
26.	Electric construction & equipmet Co., Ltd., Sanatnagar, Hyderabad.	Maximum demand indicators for polyphase meters.	12,000 pcs per annum
27.	A.P.I.D.C. Ltd. Hyd.	i) Circuit breakers. 11 to 33 KV.	12,000 Nos.
		ii) instrument transforms	1,200
		iii) isolators 11 to 33KV.	1,200 Nos.

5.	6.	7.	8.
Hyderabad	33–00	263	Letter of intent issued
Hyderabad	151–00	606	i) Rejected. ii) to (iv) since these items are delicensed no licence is required. vi) Advised to apply for registration with D.G.T.D.
do	10–50	46	Letter of intent issued.
do	27–00	63	do

158—5

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
28,	M/S. Foods Fats and Fertilisers Ltd., 115-B N.S.C. Bose Road, Madras-1.	i) Household washing bar soap. ii) Laundry soaps-powder iii) House hold soap iv) liquid soap and shampoo.	3.600 tons. expansion from 720 to 1,400 tons per annum.	Tadepalligudem	7-50	77	Rejected.
29.	Rayalaseema Fertilisers (P) Ltd., Cuddapah.	Sulphuric Acid. Superphosphate.	18,000 tons. 43,000 tons.	Cuddapah	46-30	50	do
30.	Oriental Engineering Co. Neelkanth, 98 Marine Drive, Bombay-2.	Sprayers and Dusters Manual and power operated.	1,000 units per annum.	Hyderabad	30-00	150	do
31.	Hyd. Asbestos cement product Ltd., Sanatnagar, Hyd.	Machinery for manufacture of glass fibre reinforced polyster sheets.	Two plants.	do	20-00	20	Pending with G. O. I.
32.	M/S. Dalmia Cement 'Bharat Ltd., 4, Scindia House, New Delhi-1.	Caustic soda	59,500 tons.	Visakhapatnam	971-50	202	Rejected.
33.	Jay Engineering Works Ltd., Bara Hindu Rao, P. B. No. 1185, Delhi-6.	Injection moulding machines Extruders.	10 Nos. per month 8 Nos. per month	Hyderabad	16-00	177	Letter of intent issued.
34.	M/s. Praga Tools Ltd., 6-6-8/32, Kavadiguda Road, Secunderabad.	Surface grinding machines.	954 Nos	Secunderabad	30-00	1383	Licence issued.

1	2	3	4
35.	M/s. Tungabhadra Industries Ltd., Kurnool.	Synthetic detergents.	6000 tons per annum.
36.	Shri J. Dayal, Hyderabad Allwyn Metal works Ltd., Parliament Street, New Delhi-1.	Parathion Ethl & Methyl Meta Systox.	4000 tons. 1000 tons.
37.	M/s. Kamani metals & Allys Ltd., Nicol Road, Ballard Estate, Fort Bombay.	Aluminimum ingots and fabrications.	2670 tons
38.	M/s. Electric Construction & Equipment Co., Ltd., 27/B Camac street, Calcutta-16.	i) silicon Transistors	1 Million Nos.
		ii) Silicon Rectifiers.	2.5 do
		iii) Capacitors.	Worth Rs.85 lakhs
		iv) Diodes	1 Million Nos.
		v) Resistors.	Worth Rs.60 lakhs
39.	M/s. Hyderabad Asbestos Cement Products Ltd., Sanatnagar, Hyderabad.	i) P. V. C. pressure pipes.	900 tons.
		ii) P.V.C underground drainage.	900 do
		iii) P. V. C. Drain waste and vents.	450 do
		iv) P. V. C. Double joint couplings.	300 do

5	6	7	8
Kurnool	30–50	28	Pending With G.O.I
Hyderabad	125–48	355	Application has been withdrawn by the firm.
Andhra Pradesh.	1450–00	127	Rejected.
Hyderabad	180–00	4000	do
Hyderabad	40–00	54	Pending with G.O.I.

1	2	3	4	5	6	7	8
40.	Takati Karshak Ind· Pvt. Ltd., Mushirabad Road, Hyderabad.	Light weight, Air cooled diesel engines and spares of 4.5 to 6.5 H. P. & 8 to 10 H. P.	3000 units.	Hyderabad	30-00	191	Rejected.
41.	M/s. Foods, Fats and Fertilizers Ltd., 115-B. N. S. C. Bose Road, Madras-1	Purified Bleached commercial wax from rice bran.	600 tons.	Tadepalligudem.	5-00	27	Advised to apply for regn. with D.G. T. D. as this is not a schedule ind.
42.	do	i Hardened non-edible oils. ii Stearic Acid.	3600 do 1800 do	do	13-00	25	Pending with G·O.I.
43.	Shri Rama Rao Macherla, Domalaguda, Hyderabad.	Tin sheets.	4000 do	Hyderabad	130-00	232	Rejected.
44.	M/s. Hariyana Electronics, 72 Regal Buildings, New Delhi.	i Communication receivers· ii Transreceivers. iii Medical Electronic instruments.	250 Nos. 1000 Nos· 1500 Nos.	do	35-00	—	do
45.	M/s. Usha Flour and General Mills, Ltd., 3, Parliament Street, New Delhi.	Wheat products.	40 tons per day.	do	17-50	54	Licence issued·

1	2	3	4	5	6	7	8
46.	M/s. Indian Detonators Ltd., Kukatpally, Hyderabad.	Delay detonators.	28 million Nos.	do	80-00	—	Pending with G.O.I.
47.	M/s. Foods, fats and Fertilisers Ltd, Tadepalligudem, West Godavari Dist.	i Fruit juice cereals in powder and tablet form ii Breakfast food. iii Fruit juice.	300 tons 500 tons. 200 tons.	Tadepalligudem.	10-20	49	Letter of Intent issued
48.	M/s. Coromandel Fertilisers Ltd., Secunderabad.	i Nitrogen. ii P. 205 iii K. 20	Expansion from 80,000 to 2,35,000 tons. 73,000 to 12,8,000 tons. 60,000 tons.	Vishakapatnam.	342-00	198	Letter of intent is issued.
49.	M/s. Barium Chemicals Ltd., Ramavaram, P. O. Khammam Dist.	i) Balance Fixe ii Barium Chloride. iii Barium Nitrate. iv Barium Corbonate.	Expansion from 2,250 to 2,500 tons. 450 to 1,740 tons. 1,100 to 1,500 tons 600 to 6000 tons.	Ramavaram Khammam Dist.	42-00	314	Government of India advised the firm that all the barum chemicals applied for are delicensed and hence registration with the Directorate General of Technical Develop-

(1)	(2)	(3)	(4)
		v Berfum Hydroxide.	100 to 500 tons.
		New items.	
		i Sodium Sulphide.	6,500 tons.
		ii Barium Polysulphide·	1,000 tons.
		iii Barium Monohydrate.	10,000 tons.
		iv Barium Acetate.	10,000 tons·
		v Barium peroxide.	2,000 tons.
		vi Caustic Soda	4,500 tons.
50.	Hyderabad Usha Works P. O. Balanagar, Town ship, Hyderabad-37.	Electric Fan i Ceiling. ii Table	 12,500 Nos. P. M. 12,500 Nos. P. M.
51.	M/s. Andhra Rubber Mills Co., Pvt. Ltd., Boiguda, Secunderabad·	High Pressure Reclaimed Rubber	2,000 tons P. A·
52.	Sri Rama Rau Macherla Domalguda Hyderabad	Vanillin ii Coumarin	i 75 tons. ii 30 tons P. A.

(5)	(6)	(7)	(8)
			ment may be sought. Regarding other items the firm have been advised to make a fresh application for a licence.
Hyberabad.	38-00	780	Licence issued.
,,	37-65	213	Rejected by Government of India and the firm were advised to apply afresh.
,,	55-00	94-00	Rejected by the Government of India.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
53.	Ferro Alleys Corporation, Tumsar, Maharashtra State.	i High grade Ferro, manganese ii Silice Mangonese.	Expension from 30,000 to 50,000 tons. 4,500 to 7,500 tons.	Garividi, Srikakulam Dist.		170	Pending with Government of India.
54.	R. G. Patel, Block 5, F. Ben Nevis, B. Desal Road, Bombay.	i Flakesmix ii Powermix iii Soluble power mix. iv Allie products mix.	3,000 tons. 2,000 tons. 500 tons.	Andhra Pradesh.	60–00	86	,,
55.	South India Research Institute (HYD) Pvt, Ltd.. Hyderabad.	Pantothetic acid and its calcium salts.	10 tons.	Hyderabad	22–03	—	,,
56.	Hyderabad Tanneries, A. P., S. S. I. D. Ltd., Hyderabad.	i Bark Sole leather. ii Kattai leather. iii Chrome upper.	1,200 tons. 240 tons. 1,320,000 sq. ft.	,,	12–00	132	,,

श्री बदरी विशाल पित्ती :–इस मे बतलाया गया है कि कुल ५६ की सिफारिश की गई है इन मे से २६ रिजेक्ट हो गये हैं। आप के पास इसके क्या कारण बतलाये गये हैं और यह कब से भारत सरकार के विचाराधी हैं और इस मे बिडलाजी के कितने हैं।

(శ్రీ) బి. వి. గురుమూర్తి :—56 గురించి రికమెండ్ చేయడం జరిగింది. 12 మందికి లెటర్ ఆఫ్ ఇంటెంట్, లైసెన్సు ఇవ్వడం జరిగింది. 29 మందికి రిజెక్టు అయినది. ఒకరు విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు. ముగ్గురు డిలీట్ అయినారు. 29 మందికి రిజెక్టు అవడానికి కారణాలు నావద్ద భోగట్టా లేదు. కావాలంటే తెప్పించి ఇస్తాను. బిర్లాలకు ఎన్ని ఉన్నాయో తెలియదు. ప్రత్యక్షంగా పేరు ఉంటే తెలుస్తుంది కాని లేకపోతే తెలియదు.

श्री बदरी विशाल पित्ती :–यह जो कारण है क्या आप सदन के सामने रख देंगे क्योंकि आन्ध्र प्रदेश की परिश्रमिक परिस्थिति के बारे मे सब ही चिन्तित हैं।

(శ్రీ) బి. వి. గురుమూర్తి :—నేను ఇప్పుడే మనవిచేసాను. రిజెక్షనుకు కారణాలు అడుగుతున్నారు. నేను తెప్పించి ఇస్తాను.

(శ్రీ) ఆర్. మహానంద :—లైసెన్సుకి రికమెండు చేసేటప్పుడు స్టేటు గవర్నమెంటు కండిషను పెట్టారా? మన స్టేటుకి సంబంధించినవారిని పుల్లీ క్వాలిఫైడ్ పీపులును తీసుకోవాలని షరతు ఉందా? లేకపోతే అటువంటి షరతు పెట్టే ఏర్పాటు చేస్తారా?

(శ్రీ) బి. వి. గురుమూర్తి :—అట్లా ఒక్కొక్కళ్లి క్వాలిఫైడ్‌వారిని పెట్టాలని లేదు. మూడు కేటగరీస్ ఉన్నాయి. మేజర్ ఇండస్ట్రీస్, మీడియం ఇండస్ట్రీస్, స్మాల్ ఇండస్ట్రీస్. ఏడున్నర లక్షలు అయితే స్మాల్ ఇండస్ట్రీస్. 25 లక్షలు అయితే మీడియం. అంతకు దాటితే మేజర్ ఇండస్ట్రీస్. 25 లక్షలు అయితే తప్పకుండా పంపిస్తాము. వనస్పతి మొదలగు వాటి గురించి రికమెండేషను పోతే లెటర్ ఆఫ్ యింటెంట్ ప్రకారం చూచి లైసెన్సు యిస్తారు.

(శ్రీ) పి. సుబ్బయ్య :—29 నిరాకరించారు. అందులో ఎ.పి. ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్మెంట్ కార్పొరేషను కూడా పంపించినట్లు దానికి లైసెన్సు ఇవ్వలేదు. ఇవ్వకపోతే ప్రభుత్వం ఏమిచేస్తున్నాది? రిజెక్షను చేసినట్లయితే మన రాష్ట్రం పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి అవుతుందా?

(శ్రీ) బి. వి. గురుమూర్తి :—అధ్యక్షా. ఇది సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారి దగ్గర ఉన్న విషయం. మా దగ్గర ఉన్న విషయం చెప్పినాను. సామాన్యంగా ఫారిన్ ఎక్స్చేంజి కంటెంట్ మించినట్లయితే యివ్వరు. దానికి ప్రత్యేక కారణం తెలియదు. 29 గురించి భోగట్టా వచ్చినప్పుడు దీనికి సంబంధించిన విషయం తెలుస్తుంది.

TEXTILE TOWNSHIP AT RAMAGUNDAM

317—

*469 (7123) Q.— Sarvasri R. Mahanda and P. Venkat Reddy (Kanigiri) ;—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to construct a Textile Township at Ramagundam to rehabilitate Refugee families ;

(b) if so, at what stage this matter stands ;

(c) whether all the Refugees families were deputed by the Government of India and if so, at what place they are now ; and

(d) what is the share of the State Government in the expenditure of this Township ?

Sri B. V. Gurumurthy .—(a) & (B) The scheme of setting up of a Taxtile Township has already been approved by the Government of India and the progress of the scheme has reached a fairly advanced stage as indicated below : –

Already 1,C00 residential quarters, 3 powerloom sheds, I training-cum-production centre, 2 Buildings for the location of a despensiasy and a school have been constructed. Tenders for purchase of 350 powerlooms have been called for and scrutinised. Placing of orders for the supply of powerlooms is held up pending release of funds by the Government of India. The Government of India have been requested for the early release of funds.

(c) All the refugees or repatriate families have not been deputed to the A. P. State alone. There are at present 355 families of repatriates in camps in Andhra Pradesh State at places like Visakhapatnam. The exact number of repatriate families out side the camps is not yet known. The Government of India have advised that Burma repatriates may be selected for settling them in the Textile township at Ramagundam. Action would be taken by the State Government to select the persons to be settled in the Township immediately after orders for the supply of powerlooms are placed.

(d) The Government of India are meeting the entire expenditure the scheme by way of a loan to the State Government. The State Government have, however, agreed to make available the requiried land for the Township as their share. An extent of about 406 acres of Government land was handed over to the Anthergaon Textiles Co-operative Production and Sale Society Ltd., Karimnagr to set up the Township along with 86 acres of private land for which compensation would be paid by the Society.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—రెప్యాట్రీస్ ఏ ఏ ప్రాంతాలనుంచి పంపించారు? బర్మానుంచి వచ్చినవారికి అక్కడ స్థానం ఉంది. అక్కడ టౌన్‌షిప్‌లో మన రాష్ట్రంలో యితరత్రా జీవనాధారం లేకుండా ఉండేవారికి కూడా స్థానంయిచ్చి కలిపి నివసించడానికి అవకాశం కల్పించే ఆలోచన ఉందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—అధ్యక్షా. నేను యిదివరకే మనవి చేశాను. ఈ పథకం పూర్తిగా కేంద్రప్రభుత్వానికి సంబంధించినటువంటిది లోనువారు యిచ్చినటువంటిది. కొంత గ్రాంటుకూడా ఉంది. ప్రత్యేకంగా లిపాట్రియేట్సుకి యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఎర్పరచబడినది. ఇతరులను కలపడానికి వీలులేదు.

ACQUISITION OF LAND BY WARANGAL MUNICIPALITY, FOR HOUSING COLONY

318—

* 1005 (6532-K) Q.—Sarvasri T. S. Murthy, B. Papi Reddy (Alur), A. Madhava Rao, and Ch. Rajeswara Rao:—Will the hon. Minister for Municipal administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the city Municipality, Warangal is contemplating to acquire land between Hanumakonda and Warangal to develop a housing colony;

(b) does the Government know that this has first been purchased some time ago by interested parties and registered at a price higher than the purchase price; and

(c) what steps does the Government propose to take to stop this transaction which is likely to cause wastage of Municipal finances?

The Minister for Municipal Administration (Sri N. Chenchurama Naidu):—(a) Yes, Sir.

(b) The Government are not aware of any such transaction. But Government will certainly enquire into the case, if any specific instance is brought to the notice of Government.

(c) Does not arise.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి :—అధ్యక్షా. ఈ ప్రశ్న పంపించి 6 నెల లయినది. ఇంకా యింక్వయిరీ చేస్తామంటున్నారు. హనుమకొండ వరంగల్లు మధ్య భూమిని సేకరించడం విషయం స్పెసిఫిక్‌గా అడిగితే యింకా యింక్వయిరీ చేస్తామంటే అర్థం ఏమిటి ?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :— మునిసిపాలిటీ తీసుకొనడానికి ప్రపోజలు లేదు. డి. ఎం. ఏని అడిగితే లేదని జవాబు యిచ్చారు. ఇప్పుడు జరగదు. కాబట్టి అక్విజిషన్ చేయరు.

FINANCIAL POSITION OF MUNICIPALITIES

319—

* 1180 Q.—Sri C. V. K. Rao:—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether the Government is aware that the financial position of important municipalities in Andhra Pradesh is not good and if so, what are these municipalities;

(b) whether the Government is granting loans and grants to Municipalities in the year 1968-69 for meeting these financial difficulties and if so, what aid is given and to which municipalities in the year 1868-69; and

(c) whether Government has made any provision for grants and loans to Kakinada Municipality in 1967-68 and 1968-69 for drainage schemes, water supply, construction of roads, bridges, markets and buildings and if so, what is the aid given during the period 1968-69?

Sri N. Chenchurama Naidu:—(a) Yes. Sir. The Financial position of the following municipalities is not good:

1. Vizianagaram.	2. Anakapalli.
3. Samalkot.	4. Vijayawada.
5. Gudiwada.	6. Mancherial.
7. Guntur.	8. Tenali.
9. Kurnool	10. Adoni.
11. Guntakal.	12. Hindupur.

(b) No Sir.

(c) No Sir.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—కొన్ని మునిసిపాలిటీల పేర్లు యిచ్చారు. వాటి ఫైనాన్షియల్ పొజిషన్ బాగులేదని అన్నారు. అటువంటి పరిస్థితిలో లోను యిచ్చి అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు పూనుకోకూడదు? ఎందుచేత నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—గవర్నమెంటుయొక్క ఫైనాన్షియల్ పొజిషన్ కూడా అట్లానేఉంది. కాబట్టి గ్రాంటు యివ్వలేదు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :—అమలాపురం మునిసిపాలిటీకి ఎల్. ఐ. సి. వారు 10 లక్షల లోను యిచ్చారు. ఆ డబ్బు స్టేటు బ్యాంకులో వేసుకుంటే యింటరెస్టు వస్తుంది. అలా కాకుండా గవర్నమెంటు ట్రెజరీలో ఉంచుకుంటున్నారు. ఆ పాలసీని మార్చి స్టేటు బ్యాంకులో వేసుకొనడానికి పర్మిషను యిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—జనరలుగా గవర్నమెంటు డబ్బు గవర్నమెంటు ట్రెజరీలో ఉంచుకోవాలి అని పాలసీ ఉంది.

AGREEMENT ON MACHKUND PROJECT

320—

*417 (6847) Q.—Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) what are the conditions of Agreement with Orissa State on the Machkund Project and what is the expenditure incurred so far by each state; and

(b) whether there were any disputes relating to the monetary adjustments; and

(c) if so, what are they ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) A copy of agreement entered into between Governments of Orissa and composite Madras State regarding Machkund Hydro Electric Project is placed on the Table of the House.

The expenditure incurred by Andhra Pradesh and Orissa Government is given below :

Expenditure incurred by Andhra Pradesh to the end of January, 69.	..	Rs. 12,45,73,652.
Expenditure incurred by Orissa to end of January, 69.	..	Rs. 5,33,88,708

(b) There are no cases of disputes relating to monetary adjustments between Orissa and Andhra Pradesh Governments.

(c) Does not arise.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide L. A. Q. No. 320 (*417)

Agreement With Orissa In Regard To Machkund

Agreement between the Government of Madras and the Government of Orissa regarding the development of Hydro Electric Power at the Duduma Falls on the *Machkund river.*

I. The Government of Madras and the Government of Orissa agree that the power resources at Duduma Falls should be developed without delay to the fullest extent and for the maximum benefit of both Provinces.

II (a) The Government of Madras shall have full right to the use of 50% of the ultimate power developed at the Duduma Falls as of that developed at each stage.

(b) The Government of Orissa shall have full right to the use of 50% of the ultimate power developed at the Duduma Falls as well as of that developed at each stage.

III. The two Government agree that, based on present conditions and knowledge, the Governments of Madras will be in a position to use power to a greater extent and at a much earlier date than the Government of Orissa. The two Governments accordingly agree to develop power jointly at the Duduma Falls on the terms and conditions laid down hereinafter.

IV. The Government of Orissa, shall transfer to the Government of Madras for a period of 99 years from the date of signing of this Agreement its right of use of 20% of the ultimate power developed as well as of that developed at each stage.

V. In consideration of the transfer of the said 20% the Government of Madras shall pay annually to the Government of Orissa for 30 years commencing from the date of operation of the power plant an amount calculated at the rate of Rs. 20/- per killowatt on 20% of the actual maximum demand recorded at the power

house during each financial year. After the expiry of 30 years the terms of payment shall be liable to revision in such manner as may be mutually agreed upon between the two Governments.

VI. On the expiry of the said period of 29 years. it shall be open to the Government of Orissa to take over the said 20% on payment to the Government of Government Madras of the proportionate share of the capital cost as defined in the schedule less depreciation.

VII. The Government of Madras shall be responsible for the construction, maintenance and operation of all civil works including dam and appurtenant works and of hydro-electric installation including power plant and switch gear at the Duduma Falls whether situated in the Province of Madras or Orissa. Each Government shall be separately responsible for the constrution, maintenance and operation of the power transmission lines and distribution system within their respective territories.

VIII. The general proposals of the Government of Madras for the construction and development of the scheme as contained in their printed report of 1944 are hereby accepted by both Governments subject to such modifications as may be made by the Government of Madras in the interest of economy. The Government of Orissa agree that the Government of Madras may procesd forthwith with the execution of the scheme in a manner which is in the opinion of the Government of Madras best suited to meet the demand for power as and when it arises. Both Governments further agree to permit all engineers and employees to enter freely into all lands and property for the purpose of the scheme and of the transmission system. Each Government shall grant free right of way for all transmission lines which may be necessary to transmit power from the scheme to places within the territory of the other Government.

IX. (a) The Government of Madras shall provide 70% and the Government of Orissa shall provide 30% of the capital cost of the scheme. Interest during construction of any part of the scheme, till such time as that part comes into operation for generation of power, shall be borne by the Governments of Madras and Orissa in the ratio of 70 : 30 respectively.

(b) The cost of maintenance and operation charges as specified in the schedule shall be paid by the two Governments every year in proportion to the maximum demand utilised by each Government in that year. This is to say, each Government shall contribute to the maintenance and operation cost as specified in the schedule every year in the ratio of the maximum demand utilised by it in that year and from such contribution shall be paid the interest due to each Government in respect of its capital investment.

X. The Government of Madras shall maintain accounts of capital expenditure and of maintenance and operation charges incurred by both the Governments and attributable to the scheme. The Auditor-General of India will be requested to arrange for the audit of the accounts relating to the scheme and prescribe the manner which the accounts shall be kept. In respect of matters relating to accounts of the inclusion or the exclusion of any particular item of

expenditure and of any dispute connected therewith the decision of the Auditor General shall be final and binding on the two Governments.

XI. The Governments of Madras and Orissa shall be at liberty to fix or modify their tariff rates for power supplied within their respective territories without interference from the other Government.

XII. During construction as well as subsequent maintenance and operation 30% of the executive and supervisory staff as well as contractors and labourers shall be drawn from Orissa provided that suitable persons are available. The Government of Madras shall further afford full facilities for the training of Engineering and other personnel deputed by the Government of Orissa on construction, maintenance and operation of the scheme.

XIII. A Joint Board of Control shall be set up as soon as practicable and all matters of major policy shall be referred to that Board. Representation on the Board shall be in proportion to the capital contribution made by each Government.

XIV. Both Government and the Joint Board of control may at any time call for such information as may be required relating to the scheme direct from either Government or from the Joint Board of Control and such information shall be furnished.

XV. An Advisory Committee may be formed to advise the two Governments in respect of the incidental matters connected with the settlement of the dispossessed inhabitants, afforestation of the reserved areas in the catchment, construction of silt traps along the water course, terracing Podu cultivation and formation of thick forest belts near the river margins and such other matters as may be referred to it for advice by either Government. The Committee shall consist of two representatives nominated by the Government of Orissa two representatives nominated by the Government of Madras and one representative nominated by the Proprietor of Jaypore and Madgole Estates.

XVI. (a) The Government of Orissa consent to the development of power by the Government of Madras at the two power sites on the Sileru River at the expense and under the sole control of the Government of Madras and to its full utilisation by that Govornment for a period of 99 Years.

(b) During this period the Government of Madras shall make power available from these two sites to the consumers in Orissa on the same terms and conditions as may be applicable from time to time to the Consumers in Madras.

(c) Subject to the provisions of clause (VIII) the Government of Madras undertake that the development at either of the two power sites on Silern River shall not effect adversily the Machkund Hydro Electric scheme as generally outlined in their Report of 1944.

(d) The Government of Madras shall keep separate accounts for the two Sileru schemes and shall furnish copies of accounts and progress reports to the Government of Orissa every year.

(e) At the expiry of this period the Government of Orissa shall be entitled to claim upto 50% of the total output at these sites on payment of proportionate share of the capital cost· Thereafter the two Governments shall pay maintenaule and operation charges in proportion to the power taken by them·

XVII· The Government of Madras and Orissa agree that any dispute arising in respect of this agreement, incuding the interpretations of any of its clauses. shall be referred to the Governor-General and his decision shall be final and binding on the two Governments.

Accepted subject to ratification by the Governments.

Sd. T· Austin, 14-1-56.

Sd. B, K· Gokhale, 14-1-46·

SCHEDULE

For purpose of this agreement all works necessary for the generation of power at the Duduma Falls on the Machkund River and matters incidental thereto shall be known as the "Scheme"·

2. The capital expenditure relating to the scheme shall consist of the followings:—

(a) Cost of acquistion of land and other rights, if any.

(b) Costs incidental to the Scheme in connection with the resettlement of the hillmen, afforestation of the reserved areas in the catchment. construction of silt traps along water courses, terracing Control of Podu cultivation and the formation of a thick forest belt near the river margins.

(c) Cost of the constructing and improving communications for the Scheme.

(d) Cost of preliminary surveys, contruction camps. staff quarters and colony as may be necessary to accommodate the personnel engaged in the construction and operation of generating station.

(e) Cost of all hydraulic works, control dams. weirs. flumes, tunnels, pipe lines, power station buildings and any other civil works required to establish (and extend from time to time) the generating station·

(f) Cost of all plant and machinery required for generation and sale of power at the generating station excluding step up of transformer and their associated switchgear and any equipment required for transmission purposes.

(g) All other incidental expenditure of a capital nature directly attributable to the Scheme.

3. " Maintenance and Operation charges " shall consist of:

(i) All expenditure incurred on maintenance and operation of the scheme;

(ii) interest on capital;

(iii) depreciation ; and

(iv) a margin not exceeding 1 percent on the total capital expenditure at the end of each financial year.

Sd. T. Austin
14-1-46.

Sd, B. K. Gokhale
14-1-46

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఏవరు పంపకం విషయంలో డిస్‌ప్యూట్స్ వచ్చాయా ? ఒరిజినల్ అగ్రిమెంటు పైము కావస్తున్నది. ఒరిజినల్ అగ్రిమెంటుపైన కంటిన్యూ అవుతుందా ? ఏవరు విషయంలో మార్పులు వస్తాయా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Whatever information he wants, if hon. member Sri Vavilala Gopalakrishnayya, frames it in a question form and sends it to me, I will get the reply.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఒడంబడిక ప్రకారం వారు కన్‌స్ట్రక్ట్ చేయకపోతే ఉపయోగించుకో వచ్చునా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—If he sends me the questions, I will certainly answer all of his questions.

Mr. Speaker :—Please do like that Mr. Gopalakrishnayya. You want to get the full information, is it not ?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : —Yes Sir.

ATROCITIES BY SALOOR POLICE

321 –

* 1524 (G) Q.—Sri G. Sivaiah :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is fact that the police at Saloor village in Srikakulam district committed atrocities against certain public and also 3 women were molested by the Sub Inspector and were beaten with cans during the last Deepavali festival ; if so, the action taken against the police officials who have committed such atrocities ; and

(b) whether the district officials have enquired the said matter if so, the report by the district officials in respect of the said matter ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—No, Sir. Question of action against police officials does not arise.

(b) The Sub Collector, Parvathipuram has conducted an enquriy into the allegations. He has held that the allegations have not been proved.

శ్రీ కె. గోవిందరావు .—దీని విషయంలో జిల్లా కలెక్టరుగారు అక్కడికి వెళ్ళారా ? రిపోర్టు తయారు చేశారా ? అది గవర్నమెంటుకు వచ్చిందా ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—The Collector, Srikakulam and the Superintendent of Police visited Saloor on 1-11-1968 to look into the matter. The man who made enquiry into the allegations is the Sub Collector, Parvathipuram.

Sri G. Sivaiah :—The Chief Minister has said 'No.' for (a). What are the reasons for the Collector and the Superintendent of Police to enquire into the matter? On whose petition or report have they gone for enqiry? Whether the reports from the Collector or the Superintendent of Police can be placed on the Table of the House?

Sri K. Brahmananda Reddy: A memorandum was submitted to the Collector. Therefore, he had to go for an enquiry.

Sri G. Sivaiah : —The memorandum was given by whom?

Sri K. Brahmananda Reddy : Some friends of that place.

Sri G Sivaiah :—Superintendent of Police's friends or the Collector's?

Sri K. Brahmananda Reddy :—That I cannot tell. But I can tell that the President, District Congress Committee also met the Collector and made a representation.

శ్రీ బి. హెచ్. నరసింహారెడ్డి (తుంగతుర్తి):—అధ్యక్షా, ప్రజలపైన దౌర్జన్యము జరిగింది. స్త్రీలపైన అత్యాచారాలు జరిగినవి. అంత పెద్దగా జరిగితే కొందరికి కూడ దెబ్బలు తగులలేదా? దౌర్జన్యము అనేదిలేదు అని 'no' అంటే ఎట్లా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అదిలేదా, ఇదిలేదా అంటే ఎట్లా సమాధానము చెప్పేది. Representation చేసినారు. బాధ్యతైనవారు వెళ్ళారు దాని మీద ఎంక్వయిరీ జరిగింది. ఎంక్వయిరీలో evidence తీసుకొనడము జరిగింది. వారి మీద వచ్చిన action గురించి మనవి చేశాను తప్ప allegations చేయలేదు. ఏమీ జరగలేదు. ఏమీ ఎంక్వయిరీ జరగలేదని చెప్పలేదు.

శ్రీ బి. హెచ్. నరసింహారెడ్డి:—దౌర్జన్యాలు జరిగిన విషయము వాస్తవమా అంటే action కి సంబంధించిన సమాధానము ఇస్తే ఎట్లా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—సబ్-కలెక్టరు. [illegible]రం, 37 మంది సాక్షులను విచారించారు. ముగ్గురు స్త్రీలను కొట్టారు అనేది. The Sub-Collector stated that three women charged with suppression of immoral trafic were produced before the Magistrate on 22-10-1968 before whom they admitted their guilty and paid the fine. They did not complain anything to the Magistrate. This issue croped up only when the Collector visited Saloor on 1-11-1968. But that incident happened on 22-10-1968. The Collector went there about eight days later. Three persons spoke about this case and none of them stated that they have actually witnessed the beating of the women by police or molesting them by the Sub-Inspector. Sub-Collector has therefore stated that the allegations were with a view to malify the police.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—అధ్యక్షా, నేను సాలూరు వెళ్ళి చాల వివరమైన రిపోర్టు ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక ఉత్తరం రూపములో వ్రాశాను. చాల పెద్ద సంఘటన జరిగింది. 80, 100 మందిపైన పశువిపరీతముగా బాదారని, అత్యాచారాలు జరిగినవని వారి పార్టీవారు, అన్ని పార్టీలవారు చెబుతూవుంటే ఏమీ లేదని సబ్-కలెక్టరు ఎంక్వయిరీలో ఏమీ కన్పించలేదు. అంటే

ఎట్లా? జిల్లా కలెక్టరు స్వయముగా ఎంక్వయిరీ చేసి స్త్రీలపైన అత్యాచారాలు జరిగిన మాట వాస్తవము అంటే ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు కాదు అని అంటే ఎట్లా?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Inspite of the fact that our own party has made an allegation, we cannot come to an independent conclusion.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మరొకసారి ఎంక్వయిరీ చేయిస్తే అక్కడ ఏమి సంఘటనలు జరిగినవో వారు చెబుతారు. అక్కడి ఆఫీసర్లపైన అయినా action తీసుకొనకపోతే ఎట్లా? Where is the safety or security Sir.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Whichever officer is suspected of having acted in a high handed manner, whoever he may be, action will be taken against him.

Sri G. Sivaiah :—Some facts are not coming forward Sir.

Mr. Speaker :—I have no objection to allow more supplementaries but still number of questions are remaining. Let us go to the next question.

Detection of cases by Anti-Corruption Department

322—

* 152 (7241) Q.—Sarvasri N. Raghava Reddy, G. Suryanarayana (Payakaraopeta) and C. Janga Reddy (Parkal) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

the district-wise particulars of the cases detected by the State Anti-Corruption Department ;

(b) the number of cases proved ; and

(c) whether there is any decrease in the corruption after the establishment of the said department ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) and (b) A statement furnishing the particulars is placed on the table of the House

(c) The working of the Anti-Corruption Bureau has been having a deterrent force against the growth of corruption.

(Statement)

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE CLAUSES (a) AND (b) OF THE QUETION L. A. Q. 3.2 [*15_]

Name of the District	Preliminary Enquiries			Regular Enquiries			Remarks
	No. of cases received from 1964 (including those pending at the begining of the year) to 1968 (upto the end of Augest, 1968)	No. of cases taken up suo motu	No. of case held proved by A. C. B.	No. of case received from 1964 (including those pending at the begining of the year) to 1968 (up to the end of August, 1968)	No. of traps laid.	No. of cases held proved by A. C. B.	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1. City Range incluning Hyderabad District	125	52	54	136	21	70	The figures shown
2. Nizamabad District	16	7	4	26	2	15	in columns
3. Mahabubnagar District	28	17	14	34	4	21	2 and 5
4. Medak District	26	12	15	31	6	20	including
5. Nalgonda District	34	16	16	35	4	16	those
6. Warangal District	22	10	14	37	6	21	shown
7. Karimngar District	22	9	12	36	4	20	in coluns

1	2	3	4	5	6	7	8	
8.	Khammam District	8	3	2	19	—	14	3 and 6
9.	Adilabad District	11	6	5	19	2	14	respecti-
10.	Kurnool (West) Hd. Qrts. Kurnool)	33	9	9	25	4	10	vely
11.	Kurnool (East) Hd. Qrts. Nandyal)	15	6	5	20	3	12	
12.	Anantapur District	27	8	7	38	4	24	
13.	Cuddapah District	36	13	16	44	3	25	
14.	Nellore District	31	6	7	28	1	19	
15.	Chittoor District	34	16	17	29	1	15	
16.	Guntur District	61	16	28	57	3	25	
17.	Krishna District	41	11	15	43	5	21	
18.	West-Godavari District	52	22	21	49	3	32	
19.	East-Godavari District	54	24	29	48	7	34	
20.	Visakhapatnam District	29	11	12	29	3	16	
21.	Srikakulam District	36	14	23	36	3	36	
22.	Flying Squad.	13	6	5	37	1	18	
	Total——	734	274	330	876	90	498	

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, లంచము తిన్నారేమో విచారించాలని పెడితే అది విన్నందుకు నాకు ఏమి ఇస్తావు అనే పద్ధతిలో ఇదంతా నడుస్తున్నది. ఏదైన బ్యూరో వారికి అప్లికేషను వస్తే నేరుగా వెళ్ళి "నీపైన పిటీషను వచ్చినది. నీవు జాగ్రత్తపడు" అని చెప్పే సందర్భములో జరుగుతున్నది. Vigilant గా వుండే పరిస్థితి లేదు. కాబట్టి ఇంకా vigilant గా వుండే రకముగా చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఈ సంస్థను బలపరచాలనేదే ఉద్దేశ్యము. ఈ సందర్భాలు జరిగినవి అని వారు అన్నారుకదా. ఎక్కడ జరిగింది ? ఎవరి చేత జరిగింది అనేది వారు చెప్పవచ్చునుకదా !

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, Anti-corruption Bureau పట్టుకొన్న cases లో నేరస్థులపైన తగిన చర్య తీసుకొనకపోవడానికి కారణమేమి ? Table పైన పెట్టిన 29 cases లోను ఒక case విషయములో Anti-corruption Bureau వారు విచారణ చేయడము జరిగింది కాని వారిపైన action ఎందువల్ల తీసుకొనలేదు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— తుమ్మలపాల ఫ్యాక్టరీ విషయమునా ! ఇది వరకు కూడ చెప్పారుకదా. I will get particulars.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—అధ్యక్షా, దీనిలో lower officials ఎంత ? Higher officials ఎంత ? Merchant Community ఎంత ? ఆ వివరాలు చెబుతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—Merchant Community దీనిలోకి రాదు. If he wants the break-up, I will get them as to how many Gazetted officers are there and how many non gazetted officers are there. Private people do not come into the picture.

శ్రీ ఎమ్. వీరరాఘవరావు :—అధ్యక్షా, Anti-corruption Bureau ని, దానిలో ఆఫీసర్సును ప్రభుత్వము నియమించినది. వారు కట్టుదిట్టముగా పని చేయడానికి వారికి టెలిఫోను జీప్ సౌకర్యములు లేవు. వారికి సౌకర్యాలు కలుగజేసి, కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాట్లు చేయడానికి ప్రభుత్వము పూనుకొనడములో వున్న ఆక్షేపణలు ఏమిటో చెబుతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—శీఘ్రముగా విచారణ జరపడానికి తగిన సహాయము చేయాలనేది ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము. ఆ Table లో వున్నది. 'G' అంటే gazetted, 'N' అంటే Non-gazetted.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, Anti-corruption Bureau వారికి ఒక పిటీషను వెళ్ళేటప్పటికి ఆ పిటీషను ఎవరిపైన అయితే వున్నదో వారికి ముందుగానే చూపించడము ఒకవైపున జరుగుతున్నది. Bureau వారు ఎంక్వయిరీ చేసి విజిలెన్సు కమీషను పంపిస్తే వారు నేరం లేదని

చెప్పిన తరువాతకూడ వారికి డబ్బు ఇవ్వలేదని case ని pursue చేయాలని చెప్పడము అంటే అసలు ఈ Bureau లో వున్న Corruption ని ఆపేదానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అటువంటి భావము మంచిదికాదు. Anti-corruption Department కి Confidence మంచిగా వున్నవారినే సాధ్యమైనంతవరకు వేస్తున్నారు. ఇంకొకవిధంగా ప్రవర్తించారు అని చెప్పేదాని విషయం ఆలోచించవచ్చు. ఎక్కడా కూడ విజిలెన్సు కమిషనువారు చెప్పిన దానిని ప్రభుత్వము వ్యతిరేకించినది లేదని మనవిచేస్తున్నాను మనము ఏర్పరచు కొన్న నిబంధనల ప్రకారం ఎక్కడైనాసరే విజిలెన్సు కమీషను సిఫార్సులను ప్రభుత్వం వ్యతిరేకించినట్లయితే ఈ table పైన పెట్టాలని నిర్ణయించుకొన్నాము. కాబట్టి అటువంటి భావము సరియైనదికాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. సత్యనారాయణ (పొందూరు) :—అధ్యక్షా, ఇపుడు రాజాలసమితిలో లక్షా పదివేల రూపాయలు వర్కున్న చేయకుండా తినేశారు. పంటి కరప్షనువారు ఎంక్వయిరీ కూడా చేశారు. వారిమీద ఏమిచర్య తీసు కున్నారో తెలవిస్తారా ? లిస్టుకూడా నావద్ద ఉన్నది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—లిస్టు మీవద్ద ఉండవచ్చు. మీరు మనస్సులో అనుకున్న విషయం ఒక చిన్న ప్రశ్నద్వారా వేయండి.

Mr. Speaker :—Answer to all other Questions will be laid on the Table of the House, excepting Nos. 323, 327, 330 and 336.

ALLOTMENT OF SCOOTERS

323 –

* 78 (7554) Q.—Sri A. Easwara Reddy (Tirupathi) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the basis on which the Scooters from Government quota for 1967-68 have been allotted ;

(b) whether it is a fact that those Scooters allotted are being sold in black market; and

(c) whether a list of persons to whom Scooters allotted during 1967-68 will be placed on the Table of the House ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) Scooters have been allotted on the basis of the quotas received and the lists of applicants maintained keeping in view the nature of their duties, the need for a Vehicle etc.,

(b) No such instance has come to the notice of the Government.

(c) A list is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[(Vide CLAUSE (C) OF THE L. A. Q. No. 323 (* 178)]

List of persons to whom Scooters were allotted out of the Government Discretionary quota for the year 1967-68.

Sl. No. 1	Name and disignation of the allottee. 2	Type of Scooter allotted. 3
	FOR THE QUARTER ENDING FEBRUARY, 1967.	
1.	Shri Rao Chinna Rao, Asst. Engineer, University Building	Vespa
2.	Shri M. S. V. Chary Inspector of Police, Shadnagar	Vespa
3.	Shri G. V. Subba Reddi, Section Officer, Law Department	Vespa
4.	Shri M. Suryanarayan Rao, Cashier H. M. C., Hyderabad.	Vespa
5.	Shri P. Jayarama Reddy, Asst. Secretary, Home (Transport) Dept.	Vespa
6.	Shri M. Lokanadham I. A. S. Director of Municipal Administration	Vespa
7.	Shri Asaduddin Ahmed Siddiqui Asst. Engineer, Municipal Corporation, Hyd.	Vespa
8.	Shri P. S. Ramachandra Murthy, P. S. to Minister (Labour & Transport)	Vespa
9.	Shri S. Venkata Rao, D. S. P., Cuddapah	Vespa
10.	Shri K. V. Subba Rao. Executive Engineer, P. W. D. Khammam	Vespa
11.	Shri K. Anjenyar, A. C. Hyderabad Janneries, Hyd.	Lambretta
12.	Shri Gopalakrishna Murthy, A. O., D. M. S., Office, Hyderabad.	Lambretta
13.	Smt. Tulsi Parvathi Devi, Asst. Surgeon, General Hospital, Guntur	Lambretta
14.	Shri Narayana, Asst. Secretary to Government G. A. Dept.	Lambretta
15.	Dr. K. Uma, Asst. Surgeon, Sultan Bazar, Hospital, Hyd.	Lambretta
16.	Shri D. Subba Rao, Refrigeration Engineer, Fisheries Deptt, Hyd.	Lambretta
17.	Dr. A. M. Bhaskar Rao, Asst. Surgeon, Osmania Hospital, Hyd.	Lambretta
18.	Shri Y. Sriniwasa Rao, Tanslator to Government, Hyderabad.	Lambretta

1.	2.	3
19.	Shri P Satyanarayan Sastry, P. A. to Minister (P. W. D.)	Lambretta
20.	Shri K. N. Sundaram, Superintendent Raj Bhavan, Hyderabad	Lambretta
	FOR THE QUARTER ENDING, MAY, 1967.	
1.	Shri E. W. Subba Rao, Asst. Director Information Dept., Hyd.	Vespa
2.	Shri Sankar Reddy, P. A. to Minister (Irrigation)	Vespa
3.	Shri K. Gopalan, P. A. to Commissioner, Endowments Deptt., Hyd.	Vespa
4.	Shri Srirama Sastry, Manager, Ravindra Bharathi, Hyderabad.	Vespa
5.	Shri T. Rama Subba Reddy, Secretary, A. P. State Co-op. Union, Hyd.	Vespa
6.	SriRamachandra Reddy, Municipal Commissioner, Narasaraopeta, Guntur	Vespa
7.	Shri K. Basavaiah Naidu, Asst. Secretary, Home (Endowments)	Vespa
8.	Shri P. V. Narasimha Rao, Minister for Health and Medical	Vespa
9.	Shri B. Rajaram, M. L. A. Fathepur Karimnagar	Vespa
10.	Shri Kondaramaiah, Section Officer, G. A. (Ser. A) Department	Vespa
11,	Shri D. Narasimha Rao, Asst. Secretary to Govt. Home (Establishment)	Lambretta
12.	Shri S. Narayana. Asst. Secretary to Govt., Genl. Admn. Deptt.	Lambretta
13,	Shri K. Sreeramulu Section Officer, Home (Labour) Department	Lambretta
14.	Shri P. P. Sridhar Rao, Asst. Surgeon, Gandhi Hospital, Sec'bad.	Lambretta
15.	Shri S. Murthy Paul, Section Officer, H. H. & M. A. Department	Lambretta
16.	Shri A. V. R. Krishna Moorthy, P. S. Minister (Heatlh & Medical)	Lambretta
17.	Shri Arokiaswamy, Elect. Supervisor, Secretariat	Lambretta
18.	Shri M. S. M. Sathapathi, Asst. Prof. Osmania Medical College, Hyd.	Lambretta
19.	Shri S. Anuamma, M.L.A., Kothapeta.	Lambretta
20.	Shri K. Prabhakar Rao, M.L.A., Amalapuram	Lambretta

(1)	(2)	(3)
	FOR QUARTER ENDING, AUGUST, 1968.	
1.	Shri P. Gunnayya, M. L. A., Srikakulam.	Vespa
2.	Shri N.D.M. Prasada Rao, M.L.C.	Vespa
3.	Dr. N. V. Paude, Asst. Proff., Gandhi Medical College	Vespa
4.	Shri D. V. Narsimhamuthy, Asst. Engineer, Electricity Projects, & Boards, Hyderabad.	Vespa
5.	Shri Santosh Narayana, Section Officer, Planning, Secretariat.	Vespa
6.	Sri Ramakrishn, S. O. Assistant General Administration Department.	Vespa
7.	Sri A. Venkata Rao, Dy. Suptd. of Police, Int. Unit, Hyderabad.	Vespa
8.	Sri B. Ramamohan Rao, Section Officer, Home (Police-B) Department.	Vespa
9.	Sri V. Narasimham P. A. to Minister (Agriculture)	Vespa
10.	Dr. T. Chellappa Director of Govt. of Gardens, Hyderabad.	Vespa
11.	Sri P. Ramaiah, M.L.C., Kurnool.	Lambretta
12.	Sri P. Goverdhan Reddy, M. L. A., Nalgonda	Lambretta
13.	Sri Hamid Sabir, Section Officer, P. W. D. Secretariat.	Lambretta
14.	Dr. N. P. Ramadass Asst. Surgeon, Niloufer Hospital, Hyderabad.	Lambretta
15.	Dr. Ajit Kumar, Asst. Surgeon, E. S. I Dispensary, Sanathnagar.	Lambretta
16.	Sri Kesari Prasad Mathur, Section Officer, Home Department.	Lambretta
17.	Dr. P. Raghava Reddy, Asst. Prof. Osmania Hospital, Hyderabad.	Lambretta
18.	Sri S. Venkatesan Asst. Secretary to Government Home (Transport) Department.	Lambretta
19.	Sri V. N. Venkat Rao, Civil Surgeon, Adilabad.	Lambretta
20.	Sri N. V. B. D. Prasad, Junior Engineer, P. W. D. Electricity, Hyderabad.	Lambretta
	FOR THE QUARTER ENDING NOVEMBER, 1967.	
1.	Sri S. R. V. V. Krishna Raju, M. L. A. Tuni, East Godavari.	Vespa
2.	Sri R. Satyanarayan Raju, M. L. A. Karasapur.	Vespa

1	2	3
3.	Sri C. Narayana Reddy, Dy. Collector, Hyderabad.	Vespa
4.	Sri G. Raghava Reddy, Dy. S. P. S. I. V. C. I. D, Hyderabad.	Vespa
5.	Dr. D. V. Rao, E. N. T. Hospital, Hyderabad.	Vespa
6.	Dr. P. R. K. Murthy, M. O. E. S. I. Hospital, Kavadiguda.	Vespa
7.	Sri K. Lakshminarayana, P. S. to Minister (Revenue)	Vespa
8.	Sri A. A. Aleem, L. D. C., A. P. P. S. C.	Vespa
9.	Sri D. Kameshwara Rao, Asst. Secretary to Government Revenue.	Vespa
10.	Sri Kowla Singh. P. A. to Spl. Secretary Food & Agriculture.	Vespa
11.	Sri H. S. Kameshwara Rao, Section Officer, Ge l. Admn. Department.	Lambretta
12.	Sri Abu Syeed Fakar, Section Officer, Finance Department.	Lambretta
13.	Sri T. Ramakrishna, Inspector of Police, Hyderabad City.	Lambretta
14.	Dr. M. Krishnamoorthy, Tutor Gandhi Medical College, Hyderabad.	Lambretta
15.	Dr. P. Anjaiah, Medical Officer.	Lambretta
16.	Dr. (Mrs.) P. Saraswathi, Sarojini Devi Hospital, Hyderabad.	Lambretta
17.	Sri Abdul Majeed Khan, Section Officer, Home.	Lambretta
18.	Sri Y.C. Mastan Rao, Section Officer, Education.	Lambretta
19.	Sri Mohd. Bin Shabir, I. A. S., Joint Secretary to Govt., H.H.&M.A. Deptt.	Lambretta
20.	Sri Venkatramana Rao, Probationary Officer, Inspr. Genl. of Prisons.	Lambretta
21.	Sri T.N.Capoor, I.A.S., Financial Advisor Food & Agriculture.	Lambretta
22.	Sri K. Ramapathi Rao, Asst. Engineer. P.W.D., Pochampahd.	Lambretta
23.	Sri K. Ram Reddi, M.L.A.	Lambretta
24.	Sri Chowdary Satyanarayana, M.L.A.	Lambretta
25.	Sri J. Rami Reddy, Dr. Prob. Officer.	Lambretta
26.	Sri N. Gopal Rao, P.A. to Minister (Health)	Lambretta
27.	Sri V. Sriramulu, Section Officer, Home Department	Lambretta
28.	Sri Seshachala Rao, Big Brother Office, Jail Deparment.	Lambretta
29.	Sri Aftab Ahmad, Asst. Engineer, P.W.D., A.P. S.E.B. Mint.	Lambretta

1	2	3
30.	Sri P.Surya Prakash, Tech. Asst. to Police, Transport Officer.	Lambretta
31.	Sri R.Narasimha Ramaiah, M.L.A, Warangal.	Vespa
32.	Sri G.Thimma Reddi,M.L.A.Allagadda,Kurnool.	Vespa
33.	Sri M. R. Appa Rao, M.L.A., Nuzvid.	Vespa
34.	Sri Laxminarasimha Rao, M.L.A. Jagtial.	Vespa
35.	Sri A.D.Venkatratnam Reddy, Assistant, S.C., Home Department.	Vespa
36.	Sri D. Damodaram, Section Officer, Planning.	Vespa
37.	Sri O. Gopalakrishna, Asst. Engineer. Electricity.	Vespa
38.	Dr. N. Subramanya Reddy, Asst. Surgeon, Sarojini Devi Hospital, Hyderabad.	Vespa
39.	Sri Sitharama Sastry, Section Officer, Home Department.	Vespa
40.	Dr. A. R. Chitra, Asst. Prof. Dental Wing Osmania General Hospital.	Vespa

FOR THE QUARTER ENDING FEBRUARY, 1968.

1.	Sri K. Ramachandra Reddy, M. L. A. Anantapur.	Vespa
2.	Sri Kondala Rao, M. L. A., Visakhapatnam.	Vespa
3.	Sri Prakasam Duori, M. L. A. Guntur.	Vespa
4.	Sri Kanan Persad, Asst. Engineer, P. W. D.	Vespa
5.	Sri Chitti Babu, P. S. to Chief Minister.	Vespa
6.	Sri D. Gopalakrishna Rao. Dy. Chief Inspector of Establishment, Hyderabad.	Vespa
7.	Sri Sarada Deva Singh, Asst. Commissioner of Police, Home Guards, Hyderabad.	Vespa
8.	Sri C. Yadagiri Rao, Labour Officer, Hyderabad.	Vespa
9.	Sri Ramachandra Rao, Asst. Secretary (Liaison) Law Department.	Vespa
10.	Sri Syed Kalil Hussain, Asst. Engineer, P. W. D., Hyderabad.	Vespa
11.	Sri M. O. Srinivasa Rao, Asst. Registrar, High Court, Hyderabad.	Vespa
12.	Sri G. Suryanarayana Reddy, Asst. Engineer, Mint, Hyderabad.	Vespa
13.	Sri K. B. S. Pershad, Inspector of Police, Special Branch, C. I. D.	Vespa
14.	Sri Ananth Ramaiah, Section Officer, General Administration Department.	Vespa
15.	Sri K. Prasad, Inspecter of Police, S. S B,	Vespa

(1)	(2)	(3)
16.	Dr. Narayan Deshmukh, Asst· Surgeon, Gandhi Hospital.	Vespa
17.	Sri Subbhani, Caretaker, Legislature Department, Hyderabad	Vespa
18.	Sri M. Hanumanth Reddy, P. A. to Minister (Planning and Law).	Vespa
19.	Sri G. S. Murthy, P. A. to Minister for Irrigation.	Vespa
20.	Sri K R Narsa Reddy, Rationing Officer Secunderabad.	Vespa
21.	Sri Y. Suryanarayana Murthy, M. L. A· Congress Office Pittapet, East Godavari.	Lambretta
22.	Sri Upalla Mulsoor, M. L. A., Srikonda Post. Suryapet Tq. Nalgonda Dist.	Lambretta
23·	Sri Syed Mahfuzuddin, Section Officer, Finance Department.	Lambretta
24.	Sri M. N. Bharathi, Dy. Registrar, Agricultural University.	Lambretta
25·	Sri I. Dawood, Asst. Secretary, Wakf Board, Hyderabad.	Lambretta
26.	Sri T. D· Prasada Rao, Section Officer, G. A. D.	Lambretta
27.	Dr. B. V. J. Somayajulu, Asst. Surgeon, Srikakulam.	Lambretta
28·	Sri M. V. Upadhaya Manager, Nirmal Industries, Hyderabad·	Lambretta
29·	Sri Murlidharlal, Extension Officer, Block Pargi	Lambretta
30.	Sri A. J. Nandaraj, D. C. T. O., Secunderabad	Lambretta
31.	Sri I. S. Murthy, Asst. Engineer, Superintending Special Circle, Engineering Circle, Industries and Commerce Department, Hyderabad	Lambretta
32.	Sri L· H. Bhatia, Assistant Secretary, Law Department·	Lambretta
33.	Sri G. S. Prasada Rao, Tahsildar, Collectors Office, Vizag.	Lambretta
34.	Sri P. Narasaiah, Special Deputy Collector, Visakhapatnam.	Lambretta
35.	Dr. Venkatramaiah, Assistant Surgeon, Kakinada Hospital.	Lambretta
36.	Sri P. Narayana Rao, Asst. Engineer, Integrated Milk Project.	Lambretta
37.	Sri G. Lakshmaiah, Executive Engineer, Electricity Department, Mint Compound, Hyderabad.	Lambretta

38.	Sri E. K. S. Nambiar, Reserve Inspector of Police, City Police, Hyderabad.	Lambretta
39.	Dr. Rathan Singh, Health Officer, Warangal	Lambretta
40.	Sri K. V. Satyanarayana, Disease Investigation Officer, Sheeps and Goats, Hyderabad.	Lambretta

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—అధ్యక్షా, మాకు వచ్చిన ఫోటో ప్రకారం మంత్రిగారు శ్రీ పి. వి. నరసింహారావుగారు ఒక స్కూటరు తీసుకున్నట్లు తెలుస్తున్నది. లోగడ కేరళ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు అందరు మంత్రులు స్కూటర్లమీద......

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మంత్రులుగాని, ఉపమంత్రులుగాని స్కూటర్లమీద పోతే నా ఆక్షేపణ ఏమీలేదు.

PROTECTED WATER SUPPLY SCHEME TO SURYAPET MUNICIPALITY

327—

* 218 (2460) Q—Sarvasri B.N.Reddy, and N. Raghava Reddy :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether any scheme is under consideration of the Government for the supply of protected water to Suryapet Municipality area, Nalgonda district ; and

(b) if so, when the scheme will be implemented ?

Sri N. Chenchurama Naidu : – (a) & (b) Administrative sanction has been accorded by the Government in February 1969 to the estimate of Rs. 17.41 lakhs for the Water Supply Scheme of Suryapet Municipality. After the detailed plans and estimates are prepared and technical sanction is accorded by the Public Health Engineering Department the scheme will be taken up for execution.

శ్రీ యన్. చెంచురామానాయుడు :— 17,41,000 రూపాయలకు ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షను ఫిబ్రవరి నెలలో ఇచ్చారు. డిటెయిల్డ్ ఎస్టిమేట్సు తయారు చేస్తున్నారు. తయారుకాగానే పని ప్రారంభిస్తారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :— ఇపుడు ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ శాంక్షను ఇచ్చారు. 12 లక్షల రూపాయలు మునిసిపాలిటీవారికి అప్పుగా యిచ్చారు. ఇప్పటికి 85 వేల రూపాయలు వడ్డీ క్రింద తీసుకున్నారు. కాని పని మొదలు కాలేదు. టెక్నికల్ శాంక్షను వచ్చేసరికి అప్పు కాస్తా వడ్డీక్రింద పోయేట్లుంది. దానికి ఆలస్యానికి కారకులెవరు? ఆ బాధ్యులయినవారిని శిక్షిస్తారా?

శ్రీ యన్. చెంచురామానాయుడు :— మునిసిపాలిటీకి మొదట 28లక్షల రూపాయలకు ఎస్టిమేటు తయారుచేయబడి. దానిమీద, చీఫ్ ఇంజనీరుతో

కరస్పాండెన్సు జరిగింది. ఎవరూ బాధ్యులుకారు. ఫండ్సు లేనందున కొంత ఆలస్యం జరిగింది.

ABOLITION OF CONFIDINTIAL FILES

328—

* 1077 Q. -Sarvasri A. Madhava Rao, C. V. K. Rao, and P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government is going to abolish the system of maintenance of Confidential files:

(b) whether the Government will follow the system of leave encashment and sanction of marriage advances for Government officials as is done in Madras and Kerala States?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) No, Sir.

(b) This matter is under the consideration of Government.

శ్రీ ఎ. మాధవ రావు :— అధ్యక్షా. ఇపుడు కాన్ఫిడెన్షియల్ షీట్సు వ్రాసేటప్పుడు పెర్సనల్ ప్రిజుడిస్ మీద చాలామంది వ్రాస్తున్నారు. అడ్వర్సుగా వ్రాసినవారికి నోటీసు పంపిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— అడ్వర్సుగా ఏమయినా ఉంటే ఆ ఆఫీసరుకు కమ్యూనికేటు చేస్తారు?

శ్రీ ఎ. మాధవ రావు :— అది జరగడం లేదండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— జరుగుతున్నాయని నాకు తెలుస్తోంది. ఎందుకంటే ఈ అడ్వర్సు రిమార్కులు కమ్యూనికేటు అయిన తరువాత పనిష్మెంటుగాని, సెన్సూరుగాని అవి తీసెయ్యమని ప్రభుత్వానికి రిప్రజెంటేషనులు వస్తున్నాయి. కాబట్టి అవి కమ్యూనికేటు చేయడంలేదంటే మంచిది కాదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— కమ్యూనికేటు చేయకుండానే అడ్వర్సు రిమార్కుల మీద ప్రమోషనుకుకూడ విత్ హెల్డు చేస్తున్నారు. దానిపై యీ ప్రశ్న వేయవలసి వచ్చింది వారికి నోటీసు ఇవ్వకుండా అడ్వర్సు రిమార్కులు కన్సిడరేషన్ లోకి తీసుకుని ప్రమోషనులు ఓవర్ లుక్ చేస్తున్నారు. అదేమైనా ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కాన్ఫిడెన్షియల్ రిపోర్ట్సు అంటే ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు తెలియచేస్తే కాన్ఫిడెన్షియల్ అనే ప్రిన్సిపలుకు విరుద్ధంకాదాండి? అది కాన్ఫిడెన్షియల్ రిపోర్టా లేక పర్సనల్ ఫైలా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— దానికి ఏమి పేరు పెట్టాలో మరి. కాన్ఫిడెన్షియల్ రిపోర్టు అనండి, పర్సనల్ ఫైల్ అనండి, I think personal file.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— కాన్ఫిడెన్షియల్ రిపోర్టు అయితే దానిని తెలియచేయడమనే ధర్మాన్ని మీరు తప్పినట్లేకదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ధర్మం తప్పడం ఏమీ లేదండి. పర్సనల్ ఫైలులో ఏమయినా డేమేజిగా ఉంటే అతనికి చెప్పడం, సమాధానం అడగడం, సమాధానం వచ్చిన తరువాత దానిని చూడడం, అందులో బ్రహ్మాండమయిన పొరపాట్లు లేకపోయినా అందులో యీ లోపాలు కనిపిస్తున్నాయంటే అతను సర్దుకోవడానికి అవకాశముంటుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— యీ కాన్ఫిడెన్షియల్ ఫైల్సు బ్రిటిషు కాలం లోనివి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వినండి కొంచెం. ఇపుడు కొంతమంది అన్నట్లు ఆఫీసర్సుపైన వారి ఇష్టా యిష్టాలపైన ఆధారపడి ఉంటాయనే భావం సత్యమయినా కాకపోయినా ఆ భావానికి ఇంకొక పద్ధతి ఏమనుకొన్నామంటే అసెస్‌మెంటు. ఒక ఆఫీసరున్నాడు, ఆ ఆఫీసరు ఫలాని కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించవలసి ఉంది. ఏమిటార్జెట్ ఎచీవ్ చేసినాడు, ఏమీ ఎచీవ్ చేయలేదు. ఆయన పెర్‌ఫార్మెన్సు ఎంత వరకు అని ఒక డాటాకూడా ఉంటే ఆ ఎసెస్‌మెంటు ప్రాపరుగా చేసుకోవడానికి ఉంటుంది. ఎవరయినా ఒక విధంగా పెర్‌ఫార్మెన్సువల్లగాని ఇంకొక రకంగా గాని ఆయన కాన్ఫిడెన్షియల్ పాడు చేయాలన్నా ఒక డాటా కనుక ఉంటే యీ డాటాయే ఎఫిషియన్సీగాని ఇంకొక రకంగాగాని కొంతవరకు నిరూపిస్తుందనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వంవారు ఉత్తరువులు ఇచ్చినారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఆఫీసరుయొక్క capatilities గురించి assessment అని చెబుతోన్నారు. ఇది బ్రిటిష్ వారి కాలంలో వచ్చింది. వైవారు పాలించేటప్పుడు క్రింది వారిని అనుమానించి వ్రాసేవారు. ఆదేధోరణి యిప్పుడు కూడ మనం అవలంబిస్తున్నాము. కాని మనం దొరలం కాదు. ఇప్పుడు గవర్నమెంటు సర్వెంట్సుకు పర్మనెంటు రికార్డు ఉన్నది—official career విషయంలో Service Register లో వారి రికార్డులో good work గురించి, punishments గురించి ఉన్నది. అదిచాలు—ఆ మనిషి గురించి assessment చేయడానికి అయినప్పుడు యీ పాశ్చాత్య పద్ధతి మానివేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇది తెల్లదొరల కాలంలో పెట్టారో నల్ల దొరలకాలంలో పెట్టారో ఏదైనా మంచిది పెంచుకోవడం, చెడ్డది తీసివేయడం చేసుకోవాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Confidential records అన్నారు. ఒక ఆఫీసరు ఒకరిమీద చెడ్డ రిమార్కు వ్రాయవచ్చును. ఆ విధంగా వ్రాశారు. తరువాత ఆ ఆఫీసరుమీద కరప్షన్ చార్జెస్ వచ్చి ఆయన corrupt అని తీసివేశారు. అటువంటప్పుడు ఆయన adverse గా రిమార్కులు వ్రాసినవి తీసివేస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—చేయరు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆ ఆఫీసరు corrupt అయితేఎట్లా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అది కాదు. ఈ రిపోర్ట్సు ఏ సందర్భంలో వ్రాశారు, ఆ వ్రాసిన ఆయన ఎవరు. It is an assessment of the entire personality of that man......

మిస్టర్ స్పీకర్ :—Adverse remarks communicate చేయాలని rule clear గా ఉన్నది—కాని adverse remarks, మంచి రిమార్కు కాకుండా (dodging) అంటారు. 'not active అంటారు. అటువంటివి communicate చేయడంలేదు. They are not being communicated to the effected person that his official record is bad. On that account promotion is withheld in a number of cases. This is what is happening. They say, it is an adverse remark and so it is not communicated,

Sri K. Brahmananda Reddy :-No, Sir. They are not happening తమరు అన్నట్లు "not active" అని "dodging" అని ఉన్నవి. These are also being communicated to the officer so that he may know what the assessment is and he may improve.

Mr. Speaker :—They are not communicated to him

AGE LIMIT FOR HARIJANS AND GIRIJANS FOR APPEARING FOR P.S.C.

330 —

* 112 (6880) Q.—Sri K. Muniswamy :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to remove the age limits to Harijans and Girijans to appear for the Public Service Commission as in other State: i. e., Madras and Mysore :

(b) if so, from when ; and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) No Sir.

(b) Does not arise.

(c) A total removal of the age limit in the case of recruitment of Scheduled Castes and Scheduled Tribes is neither necessary in their own interests, nor desirable in the interests of public service.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—ఇతర రాష్ట్రాలలో సర్వీసు కమీషన్‌కు కూర్చొనుటకు హరిజనులకు age limit తీసేశారు—మహాత్మాగాంధి సెంటెనరీ సందర్భంలో హరిజనులు higher positions కు రావడంలో ఉద్యోగాలు సంపాదించుకోవడంలో డిస్ట్రిక్టు సెలక్షన్ కమిటీస్ మొదలైన వాటి నియమాలను బట్టి హరిజనులకు age bar అవుతోంది. అలాంటి restrictions తొలగించి—యీ గాంధీ సెంటెనరీ సందర్భంలోనైనా ఆలోచించి—హరిజనులు మంచి పొజిషన్సుకు రావడానికి అవకాశం కల్పిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—సరైన కాలంలో ఉద్యోగంలో చేరితే భవిష్యత్తు ఉంటుంది, భవిష్యత్తుపైన ఆశ ఉంటుంది. అన్ని రకాల మంచిది. అది కాకుండ, 50 ఏళ్ల వారిని రిక్రూట్ చేయమంటే, అటువంటి వారు మూడు

సంవత్సరాలలో రిటైరు అయితే అది సంఘానికి హాని. సమాజంలో ఉద్యోగానికి వస్తే వారికి క్షేమం పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషన్‌కూ క్షేమం.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మంత్రులు 50 ఏళ్ళవారు రిక్రూట్ అవసరం లేదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మెంబర్సు కూడ.... ...

PAY SCALES OF SUPERVISORS WORKING IN CERAMIC FACTORIES

336—

* 326 (5946) Q.—Sri S. Vemayya (Sarvepalli) :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there is difference in the pay scales of Supervisors working in the Government Ceramic Factory, Gudur, Nellore district :

(b) whether it is also a fact that the qualification and duties are the same for all the Supervisors ;

(c) whether it is also a fact that the Andhra Pradesh Public Service Commission has recommended to equalise the pay scales of those Supervisors about two years back ; and

(d) if answer to clauses (a) to (c) above are in affirmative, the reasons for the delay for removing the disparity in the pay scales of Supervisors referred to above ?

Sri B. V. Gurumurthi :— (a) (b) & (c) Yes Sir.

(d) The matter is under consideration of the Government.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—ఎంత కాలంగా consideratton లో ఉన్నది ? disparity ఎంత ఉన్నదో తెలియచేస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— రెండు కేటగిరీస్ సూపర్‌వైజర్సుకు క్వాలిఫికేషన్సు ఒకటే పెట్టి scals of pay different గా యిచ్చారు. ఎనామలీ ఉన్నదనే విషయం Director of Industries—point out చేశారు. Twomen Committee కి రిఫర్ చేశారు. వారి అభిప్రాయం తెలియవచ్చలేదు.

The recommendations of the One Man Pay Commission are now under the consideration of the Officers committee.

Mr. Speaker :—Questions and Answers are over.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

MANUFACTURE OF FLOATING CRANES

324—

* 1096 Q.—Sri B. Niranjana Rao :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Floating cranes manufacturing unit is going to be started at Visakhapatnam with Dutch Government Collaboration :

(b) if so, when the industry starts functioning; and

(c) what is the cost of the Unit ?

A :—

(a) Yes Sir, Mrs. Triven of New Delhi have proposed to set up the cranes project at Visakhapatnam with the foreign technical and financial collaboration of Mrs. N. V. Machinebrick Hense, P.B. No. 5 40 Eemhavenweg-125, Rotterdam-22 Kolland, a Dutch firm and not from Dutch Government.

(b) Mrs. Triven have been taking all the necessary steps i. e. they have submitted their proposals for import of capital goods, phased manufacturing programme and collaboration agreement to Government of India for their approval. Immediately after the required formulities are completed the firm would take steps to implement their project.

(c) The investment proposed by the firm on this project is estimated at Rs. 2 crores.

STAINLESS STEEL INDUSTRIES

325—

* 329 (5980) Q.—Sarvasri C. Janga Reddy and V. Rama Rao :- Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) the district wise No. of the places where there are Stainless steel industries in Andhra Pradesh; and

(b) the quantity of production of them per annum ?

A :—

(a) and (b)

A statement is placed on the table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

ANSWER TO CLAUSE A AND B OF L. A. Q. No, 329 (* 325)

Sl. No.	Name and address of the Unit	production during 1666-1967	
		in Kgs	in Rupees
	Anantapur District.		
1.	M/s. Jawalamala Metal Industries, Assisted private Indl. Estate, Anantapur.	933 Kgs.	
	Chittoor District.		
1.	M/s. Laxmi Stainless Steel and Surgical products, Assisted private Indl. Estate, Chittoor	1820 Kgs.	

(1)	(2)	(3)	(4)
2.	M/s. Lakshmi Metal Industries, Satrawada.	519 Kgs.	
3.	M/s. Kala Industries, Ekambarakuppam.	782 Kgs.	
4.	M/s. Kamal Stainless steel Industries, Kuppam.	Nil	
5.	M/s. Sri Venkateswara Hospital Apparatus Industries, Basavaiahpalem, Kalahasthi.	Nil	
Cuddapah District.			
1.	M/s. Baba Industries, Indl. Estate, Cuddapah.	Nil	
2.	M/s· Minerva Engineering Works, Indl· Estate Cuddapah·	—	1,13,284·86
East Godavari District.			
1·	M/s· Uday Industries, Kakinada.	854·558	
Guntur District·			
1.	M/s. Srinivasa Metal Industries, Assisted private Indl. Estate, Guntur.	6042 Kgs.	
2.	M/s. Pallapothu Srinivasa Rao Stainless Steel Industries, Assisted Private Indl. Estate Guntur.	1798 Kgs.	
3·	M/s. Andhra Stainless Steel Industries, Tanali.	384 Kgs·	
4·	M/s. Lawania Industries, Ongole.	1865·680 Kgs.	
Krishna District.			
1.	M/s· The Bazwada Metal and Steel Industries Vijayawada.	760 Kgs·	
2.	M/s. Sri Sivananda Industries, Vijayawada.	Nil	
3·	M/s. Prakash Industries, Vijayawada.	140[illegible] Kgs.	
4.	M/s. Slum Welfare Agencies (International) Vijayawada.	Nil	
5.	M/s. Mallikharjuna Industries, Jaggaiapeta.	1232 Kgs.	
6.	M/s. Bharat Iron Industries, Machilipatnam.	1191 Kgs.	
7·	M/s. Tallam Satyanarayana & Co, Vijayawada.	249 Kgs.	

(1)	(2)	(3)	(4)
Kurnool District.			
1.	M/s. Modern Saraswathi paper marts Industrial Estate, Nandyal.	Nil	
2.	M/s. Siraj and Co., Indl. Estate, Nandyal.	1655 Kgs.	
3.	M/s. Kurnool Industrial Corporation Estate, Nandyal.	555 Kgs.	
Nellore District.			
1.	Sri Satyanarayana Iron and Steel works Kavali.	432-370 Kgs.	
2.	Sri Venkateswara Metal works, Kavali.	114-155 Kgs.	
3.	Kavali Steel Industries, Kavali	326 Kgs.	
4.	Deccan Industrial Works, Nellore.	1500 Kgs.	
5.	Mukund Steel Combines, Nellore.	550 Kgs.	
6.	Nelloer Stainless Steel Industries, Nellore.	786-165 Kgs.	
Visakhapatnam District.			
1.	M/s Kamal Steel Industries Indl. Estate, Visakhapatnam.	Nil.	
West Godavari District.			
		Nil.	
Adilabad District.			
		Nil.	
Hyderabad and Secunderabad (Twin cities).			
1.	M/s. Dundoo Metal Industries, Indl. Area Azamabad, Hyderabad.	4270 Kgs.	
2.	M/s. Vishalandra Industries Indl. Area, Azamabad, Hyderabad.	31725 Kgs.	
3.	M/s. Deccan Stainless Steel Industries, Industrial Area, Azamabad, Hyderabad.	534 Kgs.	
4.	M/s. Venkateswara Stainless steel and Wire Industries, Indl. Area, Azamabad.	20850 Kgs.	
5.	M/s. Andhra Stainless steel and wire Industries, Indl Area, Azamabad.	Nil	
5.	Kumar Iron works, Secunderabad.	808 Kgs.	

(1)	(2)	(3)	(4)
7.	M/s. J.V. Suresh Industries, Secunderabad.	Nil	
8.	M/s. Narasimha Iron works, Secunderabad.	Nil	
9.	M/s. Andhra Steel and sheet metal works, Musheerabad, Hyderabad-20.		92,129
10.	M/s. Secunderabad Tin Industries, Secunderabad.	Nil	
11.	M/s. Janatha Industries, Bakaram, Hyderabad.	Nil	
12.	M/s. Usha and Co., Hyderabad.		12,681-74
13.	M/s. Vijaya Iron and Steel products, Dabeerpura, Hyderabad.		34,805-00
14.	M/s. K. Kalappa, Hyderabad.		60,000-00
15.	M/s. Marwadi Moulding Factory, Hyderabad.	Nil	
16.	M/s. The Hyderabad Steel Industries, Osmangunj, Hyderabad.	Nil	
17.	M/s. Anil Weld Mesh Fabric Steel and Wire products, Sanatnagar, Hyderabad		23,840-44
18.	M/s. Hyderabad Iron and steel products, Noorkhan Bazar, Hyderabad.	Nil	
19.	M/s. Swastic Industries, Lower Dhoolpet, Hyderabad.		95,788-00
20.	M/s. Supreme Electricals, Indl. Estate, Chandulal Baradari, Hyderabad.		32,500-00
21.	Aswani Industries, Indl. Estate, Chandulal Baradari, Hyderabad.		21,885-00
22.	M/s. Narendra Industries, do	Nil	
23.	M/s. Bharat Steel and sheet Metal Industries, Industrial Estate, Chandulal Baradari.	Nil	
24.	M/s. Srinivasa Stainless Steel and Moulding works Chowderpally, Ibrahimpatnam Tk.	Nil	
25.	M/s. Metalika Industries. Iudl. Estate, Sanatnagar.	9196 Kgs.	
26.	M/s. Deccan Metal Works, do	Nil	
27.	M/s. Jyothi Industries do	Nil	1,59,094-00
28.	M/s. Jubilee Industries do	Nil	4,22,020-00

(1)	(2)	(3)	(4)
Karimnagar District.			
1.	M/s. Mahendra Industries, Kothapalli.	2111 Kgs.	
Khammam District.		Nil	
Mahaboobnagar District.			
1.	M/s. Ramesh Industries, Industrial Estate, Mahaboobnagar.	348 Kgs.	
Medak District.			
1.	M/s. Venus Industries, Indl. Estate, Patancheru.	Nil	
2.	M/s. Dawn Industries. do	Nil	
Nalgonda District.		Nil	
Nizamabrd District.		Nil	
Warongal District.			
1.	M/s. Kakatiya Industries .Indl. Estate, Warangal.	Nil	
2.	M/s. Vijayalakshmi Allied Industries, Industrial Estate, Warngal.	Nil	

DONATIONS BY LION CLUB

326.—

* 799 (6932) Q.—Sri Badrivishal Pitti :- Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether the 'Lions Club' and the Rotary Club has made any donations for providing parks on the tank bund (Secunderabad) and ;

(b) if, so, the amounts of donations made by each of them and on what terms those donations have been made ?

A. –

(a) Yes Sir,

(b) The Lions Club offered to develop, the existing park on the Tank Bund at the Fisheried Department but so for has not deposited any amount. The Rotary Club desired to participate in the development of Childern's Park at D. B. R. Mills by donating Rs. 1 lakhs and so far has deposited Rs. 50,000/-. No special or specific terms were stipulated by these Clubs.

(b) Does not arise.

(c & d) The Reserve Bank has agreed to show certain concessions in respect of the conditions relating to remittance of sale proceeds while providing finance to handloom Weavers Co-operative Societies during 1967-68. The Bank has sanctioned credit limits eventhough societies did not adhere to the condition of remitting sale proceeds. However, the circle Officers have been instructed to see that the Weavers Co-operative Societies in Anantapur District. fall in line with the general performance of the Weavers Co-operative Societies in the State, so that the State Co-operative Bank may be induced to recommend the application to R. B. I.

SCHEMES FOR HANDLOOM

332:—

* 466 (7119) Q.— Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) what is the amount provided for Development Scheme under Handloom in our State in 1966-67 and 1967-68 ;

(b) whether the entire amount was utilised in those years ;

(c) what was the amount set apart towards the rebate on sales of Handloom cloth during the period ?

A. -

(a) 1966-67 Rs. 83-00 lakhs.
1967-68 Rs. 42-47 lakhs.

(b) The entire amount was utilised during 1966-67. Dur.ng 1967-1968 an amount of Rs· 0·6 lakhs could not be utilised.

(c) The provision made and the expenditure actually incurred on rebate Scheme were :—

Year	Provision in Lakhs.	Expenditure incurred.
1966-67	Rs. 14-50 lakhs	Rs. 30-29
1967-68	Rs. 27-54 lakhs	Rs· 27-98

ADVISORY COMMITTEE UNDER A. P. URBAN AREAS (SURCHARGE ON PROPERTY TAX) ACT

333--

* 1194 Q.—Sri C. V. K. Rao :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether an Advisory Committee is constituted under Andhra Pradesh Urban areas (Surcharge on Property Tax) Act, 1958 and if so, when constituted and who are its members and what are its functions ; and

(b) whether the Advisory Committee made any recommendations for grant of loans from Municipality Common Good Fund to Municipalities and if so, to which Municipalities and how much amount was granted to each Municipality ?

A—

(a) Yes, Sir, It was constituted with effect from 26-9-6? with the following :—

1. Minister (Municipal Administration) .. Chairman.
2. Chairman of the Andhra Pradesh Chamber of the Municipal Chairman. .. Member.
3. Mayor of the Municipal Corporation of Hyderabad. .. Member.
4. Sri A. Butchiah, Chairmen, Muncipal Council, Warangal (Member appointed from Telangana area in his capacity as member of the Municipal Council.) .. Member.
5. Director of Municipal Administration,. .. Ex-Officio Member and Secretary.

The functions of the Committee are to aid and advise the Government in the matter of sanctioning loans to the Municipalities.

(b) The Advisory Committee made recommendations for grant of loans to the Municipalities from the Common Good Fund. The Government accepted the recommendations and issued orders accordingly. A statement indicating the names of the Municipalties and the loan amount sanctioned to each one of them is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide answer to claase (b) of the L. A. Q. No· 333 (*1194)

S. No.	Name of the Municipality	Amount of loan sanctioned.
1.	2.	3.
		Rs.
1.	Tenali	75,000
2.	Rajahmundry	75,000
3.	Eluru	75,000
4.	Nellore	1,00,000
5.	Srikakulam	?3,000
6.	Machilipatnam	50,000
7.	Anakapalli	50,000
8.	Bheemavaram	75,000

(1)	(2)	(3)
		Rs.
9.	Nizamabad	25,000
10.	Adoni	50,000
11.	Repalle	50,000
12.	Narsapur	50,000
13.	Proddatur	50,201
14.	Guntakal	50,000
15.	Hindupur	30,000
16.	Mahabubnagar	30.000
17.	Khammam	35.000
18.	Parvathipuram	30,800
19.	Gudur	1,00,000
20.	Kalahasti	42,000
21.	Rayadrug	12,000
22.	Bhainsa	30,000
23.	Narayanpet	30,000
24.	Kurnool	50,000
25.	Vijayanagaram	30.000
26.	Ongole	40,000
27.	Cuddapah	40,000
28.	Anantapur	40,000
29.	Nandyal	30,000
30.	Karimnagar	30,000
31.	Tuni	30,000
32.	Tadepalligudem	50,000
33.	Nidadavole	25,000
34.	Madanapalli	20,000
35.	Mancherial	30,000
36.	Medak	40,000
37.	Bhongir	30,000
38.	Suryapet	30,000
39.	Kovvur	25,000
40.	Guntur	2,35,000
41.	Vijayawada	4,00,000
42.	Gudivada	90,000
43.	Nalgonda	1,00,000

(1)	(2)		(3)
			Rs.
44.	Tandur	..	20,000
45.	Dharmavaram	..	58,000
46.	Jangaon	..	7,000
47.	Bobbili	..	30,000
48.	Municipal Corporation of Hyderabad	..	5,00,000
	Total	Rs.	31,67,000

LOSS OF SPECIAL BLASTING GALATINE

334—

766 (6706) Q.— Sri Q. Mahananda :— Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that 2722 Tbs. of 90% Special Blasting Galatin purchased for the Public Health Division, Mahaboobnagar in October 1962 was destroyed in December, 1964;

(b) if so, why ;

(c) what is the cost of the material destroyed ; and

(d) who is responsible for the loss ?

A:—

(a) 2647 lbs. of 90% Special Blasting Galatine were destroyed on 17-12-1964.

(b) Leakage of Nitroglycerine in the 90 galatine was observed and with a view to avert any possible danger to life and property, the explosives were destroyed.

(c) Rs. 6,880-

(d) There was no negligence on the part of any officials on the other hand timely action was taken by the officials to avoid loss of human life and property.

ELECTRICITY SUPPLY

335—

* 262 (6068) Q.—Sarvasri K. Govinda Rao and R. Mahananda :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether a loan of Rs. 1,000 is being insisted by the State Electricity Board for the supply of power to each applicant for an agricultural service from 1-4-1968 ;

(b) if so, whether this being is insisted in respect of cases where 10% contribution had already been paid in the months of January—February, 1968 on the positive assurance of the Electricity Board to supply power for agricultural purposes ;

(c) whether any representations have been received by the Government in the month of May from the Legislators seeking exemption of such application from the conditions of payment of loan of Rs. 1,000 ; and

(d) if so, the action taken thereon ?

A. –

The answer to the Question placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(ANSWER TO L. A. Q. NO. 335 (262)·

The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board.

(a) Yes, Sir.

(b) No contributions were received by the board in January and February 1968. In October 1967, voluntary contributions from the applicants covered by an extension scheme were received towards the commission payable by the Board for raising the open market loan. These contributions were made at the rate of 10% of the estimated cost of the scheme. In such cases no further advance or loan was asked for from the applicants.

(c) Representations have been received by Electricity Board in April and May 968 for exemption of applicants who paid 10% voluntary conribution in October 1967 towards commission for raising the open market loan and also other applicants covered by extension scheme.

(d) In respect of representations for exemption of applicants who paid 10% voluntary contribution in October 1967, the Electricity Board has agreed to exempt the collection of deposits where theworks have not been completed due to delay on the part of the department·

In respect of other representations for exemption of applicants covered by extension schemes, the following concessions have been given by the Board ;

(i) Tribals from the scheduled tribal areas have been exempted from the payment of deposits ;

(ii) In a case where the prospective consumer is unable to pay the deposit of Rs. 1,000, he is permitted to pay an outright contribution of Rs. 125 in lieu of the deposit.

(iii) The Board has also permitted the release of service connection to an agricultural consumer in an already electri-

fied village or in a village included in the current year's upto 31-12-1968 after taking a letter from the consumer to the effect that he will apply to the Land Mortgage Bank for necessry loan and that he is prepared to pay Rs. 1,000 as a loan as soon as the Land Mortgage Bank sections it.

ANNOUNCEMENT

Mr. Speaker :—I have to announce to the House that Sri T. Chinna Krishna Reddy was arrested at Miryalaguda on 23-2-1969 under Section 332 I. P. C. and was released on bail.

MOTION OF NO-CONFIDENCE AGAINST THE COUNCIL OF MINISTERS.

Mr. Speaker .—I have received Notice of No-confidence Motions from several Members under Rule 75 of the A. P. Legislative Assembly Rules, viz. Sarwasri Ch. Rajeswara Rao N. Raghava Rao, Reddy, Badri Vishal Pitti, Srimati J. Eswaribai, Sri C.V.K. Rao, Sri Vavilala Gopalakrishnayya, Sri A. Madhava Rao and Sri T. Nagi Reddy. Any one of you can ask for leave of the House.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—Yes, Sir. I want you to read the notice.

Mr. Speaker :—It is a Question of reading the notice, I think it is not necessary.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—It is useful. Kindly read it.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—मैं यह अविश्वास तीरमानम् वापस ले सकता हूं एक शतपर। वह शर्त यह है कि आंध्र प्रदेश, मुख्य मंत्री से बडा है। अगर वह त्याग की भावना से अपना पद छोड सकते है तो मै अपना तीरमानम् वापस ले सकता हूँ।

Mr. Speaker :—You are the first man to say that. There is no question of giving notice and imposing conditions. After all, you have given a notice and it is left to you to ask for leave or not.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—मैं समझता हूं कि यह अविश्वास प्रस्ताव उपचारिक चीज् न बने। लेकिन अगर मुख्य मंत्री मेरी शर्तपर राजी नहीं है तो अह प्रस्ताव है ही।

Mr. Speaker :—I will read the motion given notice of by Sri Ch. Rajeswara Rao and Sri N. Raghava Reddy. It reads as follows :

"Under Rule 75 of the Rules of Procedure of our Assembly, we move the following motion of no-confidence against the Council of Ministers, namely:

Having considered :

(a) The Government's failure to achieve the economic development of the State by setting up industries and promotion agriculture through implementation of land reforms in the interests of the toiling cultivators, and distribution of land to the landless;

(b) Their failure to remove regional imbalances and their utter failure in implementing the Telangana safeguards;

(c) Their failure to protect the people from unemployment, high prices, retrenchment; their attack on the wage and service standards of workmen and employees and ruthless police repression of just trade union struggles;

(d) Their policy of fleecing taxation of the common people and free encouragement to the bleeding exploitation by capitalists and land-lords;

(e) Their policy of aiding and abetting landlord gangstersim against agricultural labourers and poor peasants;

(f) Their policy of letting loose police repression, suppression of democratic rights and freedom of press and a steady drive towards a police State;

"This House expresses its lack of confidence in the Council of Ministers".

Mr. Speaker :—You want to ask for leave of the House.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—Yes. Sir. I beg leave of the House to move the Non-Confidence Motion.

Mr. Speaker :—According to Rule 58 the requisite number of Members for granting leave is 58. So, I now request the Members in favour of the motion to rise their seats.

(Only twenty-seven Members rose in their seats.)

Mr. Speaker :—As only twenty seven Members are in favour leave is refused.

CONDOLENCE MOTION *re:* THE DEMISE OF SRI ANNADURAI EX-CHIEF MINISTER OF MADRAS.

Sri K. Brahmananda Reddy:—That this Housd places on record its cleep sense of sorrow at the demise of SriC·N. Annadurai, Chief Minister of Tamil Nadu and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.

Mr. Speaker:—Motion moved.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అధ్యక్షా, కంజీవరం నటరాజ అన్నాదురై తమిళనాడు చీఫ్ మినిస్టర్‌గా ఉన్నటువంటి పెద్దలు. కేన్సర్ జబ్బువలన దివంగతులైన సంగతి మనకందరకు తెలుసు. అన్నాదురైగారు చాలా సంవత్సరాలనుండి రాజకీయ రంగంలో, జర్నలిజమ్‌లో, సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాల్లో నిమగ్నులై ప్రతిభావంతులుగా పైకి వచ్చినవారు. మొట్టమొదట

ఐ.వి. రామస్వామినాయకర్ ఆధ్యక్షతన ఏర్పడినటువంటి ద్రవిడకళగం పార్టీలో ఉండి. వారి సహచరులుగా, అనుచరులుగా ఉంటూ, తర్వాత, అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చినతర్వాత, వారు ద్రవిడమున్నేట్రకళగం అనేటువంటి ఒక భాగాన్ని స్థాపించి దాని కార్యక్రమాలు నడిపిస్తూ, దానికి నాయకత్వం వహిస్తూ తమిళనాడులో అనేక ప్రాంతాలలో ఒక బలమైనటువంటి ప్రజాభిమానాన్ని సంపాదించినారు. ద్రవిడమున్నేట్రకళగం ఒక ద్రవిడనాడు ఉండాలనేటటువంటిది అన్నది మీకందరికి తెలిసిన విషయమే. భారతదేశంలో విభాగము కావాలని నినాదాలు ఉండినవి. దానితో సత్యాగ్రహములు. వారు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా అనేకమైన సంఘటనలు జరిపిన సంగతి మనందరికి తెలుసు. అయితేనేమి, తర్వాత యీ సెషన్ ఇండస్ సీస్ మానివేసిన సంగతి తమకు తెలుసు 1967 జనరల్ ఎన్నికలలో, ఒక పెద్ద ఎత్తుగా ద్రవిడమున్నేట్రకళగం-డి.ఎం.కె. పార్టీ-ఆ శాసనసభలో 138 స్థానాలు సంపాదించినారు. అంటే ఆ ఒక్క పార్టీయే ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచే బలంతో వారు జనరల్ ఎన్నికలు అయినతరువాత ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించినారు. స్థాపించినతర్వాత — వారు ఒక బేలన్స్‌డ్ అప్రోచ్‌ను అవలంబించినారు. సెంటర్ స్టేటు రిలేషన్సులో ముఖ్యంగా ఏదైనా రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు — వారికి ఉన్నటువంటి భేదాలు దృష్ట్యా వనరులు ఎక్కువ కావాలన్నా, అధికారాలు ఎక్కువ కావాలన్నా, కాన్‌ఫ్లిక్ట్ విత్ సెంటర్ పెట్టుకోవాలనే భావం లేకుండా, కాన్‌స్టిట్యూషనల్‌గా ఇటువంటివి అవసరం-అనే భావాన్ని ముఖ్యంగా వ్యక్తం చేస్తూవచ్చారు. వారు పర్యటనకు అమెరికా దేశం వెళ్లినప్పుడు సెంటర్ యొక్క ఫారిన్ పాలసీ విషయంలోగాని, ఇంకో విషయంలోగాని, భిన్నాభిప్రాయం వ్యక్తం చేయకుండా, కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకమైన పార్టీ ఒక రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వంలో ఉన్నప్పటికి—వారియొక్క అప్రోచ్ కన్‌స్ట్రక్టివ్‌గా ఉన్నది—అనే భావం యావత్ భారతదేశంలో కలిగేటట్లుగా చేసినారు. అన్నాదురైగారు ఒక మంచి పవర్‌ఫుల్ ఆరేటర్ అని, ఎంత పెద్ద గేదరింగ్‌నైనా మూవ్ చేయగలిగిన శక్తిసామర్థ్యాలు కలిగినవారు అని వింటున్నాము. నేను అటువంటి పెద్ద బహిరంగసభలలో హాజరుకాలేదుగాని వారికి అటువంటి ప్రతిభ ఉన్నది. ఏదైనా సబ్ కమిటీలలోగాని, డెవలప్‌మెంట్ కౌన్సిల్‌లోగాని వారు మాట్లాడేటపుడు మితంగానే మాట్లాడుతూ, ఉద్రేకాలు లేకుండా, సరళిగా, కన్‌స్ట్రక్టివ్‌గా మాట్లాడేటటువంటి స్వభావం వారిది.

వారికి నేచర్‌లోకూడ చాల మాడెస్టి ఉన్నది. సామాన్య ప్రజల ఎడల అభిమానం ఉన్నది. సహాయం చేయాలనేటటువంటి బలమైన కోరిక ఉన్నటువంటివారు. వారితో నాకు ఎక్కువ సంబంధం గత రెండు సంవత్సరాలే అయినప్పటికి చాల సన్నిహిత సంబంధం అని నేను చెపుతూ ఉన్నాను. అనేక సార్లు యితర చోట్లనైతేనేమి, మద్రాసులో అయితేనేమి వారితో కలిసి విషయాలు చర్చించే అవకాశం కలిగింది. వారు జబ్బుగా ఉన్నప్పుడు మన అందరి తరఫున వారికి ఆరోగ్యం చేకూరాలనే కోరికతో నేను టెలిగ్రాము

యిచ్చినాను. వారు అమెరికాలో ఆపరేషన్‌లు వగైరా అయిపోయి వచ్చిన తరువాత నేను వెళ్ళి చూడడం జరిగింది. వారు అప్పుడు బలహీనంగా ఉన్నారు. ఓవర్ స్ట్రెయిన్ తీసుకుంటున్నారు. వద్దు అని నేను చెప్పినాను. హైదరాబాద్‌కువచ్చి ఒక మాసం మా ఆతిథ్యం స్వీకరించి యిక్కడ ఉండి మీరు మద్రాసు కార్యక్రమాలు నిర్వహించుకోవచ్చు. కావాలంటే ఒక గంటలో వెళ్ళిరావచ్చు నని చెప్పాను. ఉత్తరముకూడ వ్రాసినాను. అన్నాదురైగారు మీకు తెలియని వారు కారు. కౌన్సిలులో సభ్యులుగా ఉన్నారు పార్లమెంటుకు ఎన్నికైనారు, రాజ్యసభలో సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఏ రూపంలో ఎక్కడ పని చేసినప్పటికి చక్కగా ఏ విషయంపైన అయినా చర్చించగలిగిన శక్తిసామర్థ్యాలు ఉన్నాయనే భావం అందరిలో కలుగజేసినారు. గత రెండు సంవత్సరాలలో ఎన్నికలలో తమిళనాడులో అశేషమైన ప్రజల ఆదరణను, సానుభూతిని సంపాదించుకున్నారు. చాల గొప్ప విశేషం. ఆ ఆదరణను కంటిన్యుయస్‌గా ఉంచుకోవాలని ప్రయత్నం చేశారు. అనేకసార్లు అనేక ఒడిదుడుకులు వచ్చినాయి. వచ్చినప్పటికికూడ దానిని సమర్థతతో ఎదుర్కొని సముదాయించుకొని ముందుకు పోయే ప్రయత్నం చేసినారు. వారు చనిపోయినప్పుడు అశేషమైన ప్రజలు వారి భౌతిక దేహాన్ని చూడడానికి వచ్చిన సంగతి మీకు పత్రికలలోకూడ చూసినారు. ప్రజా ఆదరణ సానుభూతి కలిగిన నాయకుడు లేనిలోటు తమిళనాడుకేకాదు. భారత దేశానికే లోటు అని చెప్పవలసి వస్తుంది. ఫిబ్రవరి 8వ తేదీన కండొలెన్సెస్ సమావేశం ఏర్పరచినారు. రాజగోపాలాచారిగారు, వచ్చినారు. గవర్నరుగారు ప్రిసైడ్ చేసినారు. ప్రధాన మంత్రిగారు వచ్చినారు. ఇంకా ఆ రాష్ట్రంలో వున్న ముస్లిమ్‌లీగ్ నాయకులు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకులు, ఇతరనాయకులు పాల్గొన్నారు. దానిలో ప్రధాన మంత్రిగారు వారు అవలంబించిన కన్‌స్ట్రక్టివ్ అప్రోచ్‌గురించి ప్రశంస చేసినారు. నేనుకూడ ఆ సమావేశంలో పాల్గొన్నాను. మన ప్రజల తరఫున, మన ప్రభుత్వం తరఫున మన అందరి తరఫున ఎంత దుఃఖాన్ని వా ప్రజలకు కలిగించిందో ఆ సభలో విన్నవించుకున్నాను. వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని అక్కడ మనవి చేసినాను. ఒక పెద్ద నాయకుడుగా పైకివస్తూ ఎంతో పేరు ప్రతిష్ఠలు సంపాదించుకుంటూ గత రెండు సంవత్సరాలలో ఎంతో మంచి చక్కటి అప్రోచ్‌ను తీసుకువస్తూ ఉన్నటువంటి నాయకుడు పోవడం ఆ రాష్ట్రానికి తీరని నష్టం అనుకోండి. ఆ రాష్ట్రానికేకాదు. భారత దేశానికికూడ తీరని నష్టం అని నేను మనవి చేస్తున్నాను. వారి కాలంలో గాని అంతకుముందుగాని, మన రాష్ట్రానికి ఆ రాష్ట్రంతో చక్కని సంబంధ బాంధవ్యాలు ఉన్నాయి. వారి తరువాత కరుణానిధిగారు ఎలక్ట్ అయినారు. లీడర్ గా. వారిని స్వయంగా అభినందించాను. ఉత్తరంకూడ వ్రాసినాను. వారి ప్రిడిసెసర్స్ ఏ యాటిట్యూడ్ అయితే అవలంబించినారో అదే యాటిట్యూడ్ అవలంబించవలసిందని వ్రాసినాను. వారుకూడ ఆ మాదిరిగా నే చక్కగా సమాధానం వ్రాసినారు. వారిభార్య తిరుమతి రాణి అన్నాదురై, వారు పెంచుకున్న పిల్లలు ఉన్నారు. వారిది కంజీవరం. వారికికూడ నాకు తెలిసినంతవరకు తెలుగుభాష వచ్చును. కంజీవరంలో నూటికి దాదాపు 60, 70

మందికి తెలుగువచ్చు. వారి భార్యకు తెలుగు బాగా వచ్చును. అటువంటి పెద్ద నాయకులు అకాల మరణానికి గురి అయినప్పుడు మన సంతాపాన్ని వెలిబుచ్చడం, మనయొక్క కండొలెన్సెస్ వారి ఫామిలీకి తెలియజేయడం చాల ముఖ్యమైన విషయం. ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదిస్తూ భగవానుడు వారి ఆత్మకు శాంతి ప్రసాదించుగాక అని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, శ్రీ అన్నాదురై గారు వెనుకబడిన కులాలలో పుట్టిన వ్యక్తి. అయినప్పటికి ఆర్థికశాస్త్రంలో ఎమ్.ఎ. పట్టా పొంది రాజకీయ రంగంలోకూడ నాకు తెలిసినంతవరకు మనదేశచరిత్రలోనే కాకుండా ప్రపంచంలో ఏ దేశ చరిత్రలోకూడ ఒక పార్టీని స్థాపించి పది ఏళ్లు కాకముందే ఆపార్టీని ఒక ప్రాంతంలో అత్యధిక ప్రజలయొక్క ఆదరాభిమానాలు సాధించి అధికారానికి తీసుకురాగలిగిన నాయకత్వం యింతవరకు ఎక్కడా జరగలేదని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. ఆయనయొక్క ప్రతిభా విశేషాలు అయితేనేమి, పరిపాలన దక్షత అయితేనేమి—ఈనాడు ఒక మహా జాతీయనాయకుడు పోయినారు. ఆయన లేని లోటు తమిళనాడుదేకాదు భారతదేశానికి అంతటిదీ అని అన్ని పార్టీలవారు గుర్తించగలిగినటువంటి ఒక ఉన్నతస్థాయిని అందుకోగలిగినశక్తి ఏ కొద్దిమందికో తప్ప అందరికి ఉండదని నా విశ్వాసం. డి.ఎమ్.కె. గాని డి.కె. గాని బ్రాహ్మణ అబ్రాహ్మణ విభేదాలు విద్వేషాలతో పుట్టినటువంటి పార్టీగా ప్రపంచంలో ప్రచారానికి వచ్చినా తుదకు యిటీవల తమిళనాడులో వ్యక్తమైన ప్రజాభిప్రాయం చూస్తే కుల మత భేదాలకు, విభిన్నతత్వాలకు అవకాశం లేకుండా అతీతంగా అన్నికులాలచేత గుర్తింపబడి ఆదరింపబడి, బలపరచబడినటువంటి పార్టీ డి.ఎమ్.కె. పార్టీ అని చరిత్రలో నమోదు చేయబడగలగడం ఒక ప్రత్యేకమైన విషయం అని గుర్తించవలసి ఉంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఇప్పుడున్నటువంటి పరిస్థితులలో ప్రజాస్వామికం సుస్థిరంగా వర్ధిల్లాలి, స్థిరపడాలి అంటే రెండు బలమైన ప్రజాస్వామిక ప్రతిపక్షాలు స్థిరపడాలి. టు పార్టీ థియరీ అనేది ఉండాలి. డెమోక్రసీ సుస్థిరంగా శాశ్వతంగా వర్ధిల్లాలి అని అనుకుంటున్న రోజులలో, గత 12 సం॥ల నుంచి పరిపాలన ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా జరిపించిన కాంగ్రెసు కేంద్రంలో ఉన్నప్పటికీ ఎటువంటి వాగ్వివాదాలకు, విభేదాలకు, ఘర్షణలకు తావులేకుండా తన డి.ఎమ్.కె. సూత్రాలను సిద్ధాంతాలను చక్కగా అనుసరిస్తూ పోతున్నటువంటి సంఘటననుకూడ మనం ప్రత్యేకంగా అభినందించవలసి ఉంటుందని నా భావం. ఉదాహరణకు భాషా వివాదంపైన కేంద్రంగాని, కేంద్ర విధానాన్ని అనుసరిస్తూ ఉన్నటువంటి రాష్ట్రాలన్నీ త్రిభాషా సూత్రాన్ని అనుసరించినా కేంద్రంతో వివాదం లేకుండా మద్రాసులో తన డి.ఎమ్.కె. పార్టీయొక్క ధోరణిని అనుసరించి ద్విభాషా సూత్రాన్ని ఆచరణలో పెట్టుకుంటూ వివాదానికి తావులేకుండా వ్యవహారం చేయగలిగినటువంటి దక్షత ప్రతిభ ఆయన ప్రకటించడం కూడ మనం శ్లాఘించదగినది, అభినందించదగినది అని మాత్రం మనవిచేస్తున్నాను. లోతుగా గనుక చూస్తే యీ కుల, మత భావాలకు D.M.K లో తావులేదు. అంతర్జాతీయంగా, ప్రపంచంలో అనేక

మందీ రాజకీయ ధురంధరులు తమయొక్క ఆశయాలూ, సూత్రాలూ, సిద్ధాంతాలు ప్రబోధిస్తూ ప్రజలను సంఘటితపరచుకుంటూ వెడతారు. ప్రపంచ చరిత్రలో నూతనంగా — డి.ఎం.కె. పార్టీ పేరుతో అన్నాదొరైగారు ఏ ప్రాంతానికా ప్రాంతం—వారి సంస్కృతి, వారి భాష, వారి స్వాతంత్ర్యం రక్షించుకోవడమే ప్రధానలక్ష్యంగా పెట్టుకుని, ప్రజలందరినీ, 'అన్ని వర్గాల వారినీ సంఘటితపరచుకోగలిగిన ఒక నూతన సిద్ధాంతంపై — యీ నూతన ఆశయంపై ప్రజలందరినీ సమీకరించుకోగలిగిన వ్యక్తిత్వం ఆయన ప్రదర్శించారు. ప్రజాస్వామ్య ధర్మాలపై నిలబడి, ప్రజానీకాన్ని సమీకరించుకోగలిగి, ధర్మానికి కట్టుబడి వుండే ప్రతిభావంతులు చాలా అవసరమైన యీ కాలంలో అన్నాదొరై గారు పోవడం, ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా, యిది దేశానికొక తీరని కొరత. ఈ తీర్మానాన్ని నేను మా పార్టీ తరఫున బలపరుస్తూ, వారు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలతో ఏకీభవిస్తూ వారి కుటుంబానికి మా సానుభూతిని తెలియజేస్తూ, వారి ఆత్మకు శాంతిని కోరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా! మన భారత రాజకీయాలలో గత 20 సంవత్సరాలలో, స్వాతంత్ర్యానంతరం దేశ రాజకీయ చరిత్రలో— భారతదేశం యొక్క రాజకీయ వేదికపైకి వచ్చిన అనేకమంది నాయకులలో శ్రీ అన్నాదొరైగారు ఎంత అనతికాలములో తమ యొక్క అగ్రస్థానాన్ని అలంకరించారో, ఎంత అనతికాలంలో ఈ దేశంలో సగర్వమైన స్థానాన్ని సంపాదించుకోగలిగారో పరిశీలిస్తే వారి జీవితం రాజకీయవాదులకు ఒక మంచి గుణపాఠం అవుతుంది. అన్నాదొరైగారు, వారి వయస్సు 50 సం.లు దాటినప్పటికి, రాజకీయ వేదికపైకి మాత్రం వారు చాలా దీర్ఘకాలం తరువాతనే వచ్చారు. వారు రాజకీయాలలో అడుగుపెట్టి, ప్రజల సమస్యలను అర్థంచేసుకుని ప్రజాస్వామ్యంలో-- ప్రజల సమస్యలను పరిష్కారం చేసే కార్యక్రమంలో వారు సంపాదించుకున్న అనుభవాన్ని, వారు అనుసరించిన పద్ధతులను, వారు ప్రదర్శించిన ఆసక్తిని గనుక పరిశీలిస్తే మనకు అనేక విషయాలు వెల్లడి అవుతాయి. ఈనాడు దేశంలో అనేకమంది పరిపాలకులు వున్నారు. అనేక పద్ధతులలో పరిపాలన చేస్తూవున్నా పరిపాలనకు సంబంధించిన అసలు అంశాలే మృగ్యమవుతున్న యీ దశలో ప్రజలను ప్రేమించడం, ప్రజల మధ్య వుండడం ప్రజల సమస్యలను అర్థంచేసుకుని ప్రజల పద్ధతులలో వారిసమస్యలను పరిష్కరించడానికి పూనుకోవడం, యీ విషయం అన్నాదొరైగారి జీవితం, వారి బాట ఆదర్శప్రాయమైనవని మనవిచేస్తున్నాను. రాజకీయ సిద్ధాంతాలు, అంతర్జాతీయ సిద్ధాంతాలకు చెందిన పార్టీలు వుండవచ్చు— కాని అన్నాదొరైగారు ఒక పరిమితమైన కాలంలో, యింత కొద్ది కాలంలో ప్రజలలోకి చొచ్చుకుపోయి యింతపైకి వచ్చారూ అంటే— ప్రజాస్వామ్యాన్ని ప్రజల కొరకు యింత బాగా ఉపయోగించగలిగారూ అంటే అందులోని వారి ప్రత్యేకత ఏమిటో నాకు అర్థం అవుతున్నది— వారు నిష్కల్మషంగా, మనస్ఫూర్తిగా, త్రికరణశుద్ధిగా ప్రజలను ప్రేమించిన నాయకుడు. ప్రజలను ప్రేమించడం అంటే వారి సమస్యలలో

వారి కష్టసుఖాలలో పాలుపంచుకోవడం — వారు యింకా అనుగుణంగా వెయ్యడానికి ఏ విధంగా సమయస్ఫూర్తి చేయడం. ఎంతటి క్లిష్టమైన పరిస్థితులు వచ్చినప్పటికి వాటిని ఎంతో ధైర్యంతో ఎదుర్కొని కార్యక్రమాలు అమలు జరపవలసివుంటుంది. ప్రజల నాయకుడిగా కీర్తి సంపాదించిన ఆదర్శజీవి అన్నాదొరై. దేశంలో యింకా అనేక ప్రాంతాలలో అనేక విధాలుగా పరిపాలన చేస్తున్నవారికి వీరి జీవితమొక గుణపాఠం కావడానికి అవకాశమున్నది. వారు కొద్దికాలంలో మద్రాసు రాష్ట్రంలో పరిపాలనా కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించి, అనేక మార్పులకు కూడా అవకాశం యిచ్చి, ఒక ప్రత్యేకమైన కార్యక్రమాన్ని అమలుజరిపి ప్రజలలో ఎంతో ఆదరణను పొందినందుకు ఎన్నో విధాలవారికి, వారి పార్టీకి ధన్యవాదాలు అర్పించిన సంఘటనలు కూడా వున్నాయి. అటువంటి నాయకుడు దేశ రాజకీయ పథం నుండి యింక లేకుండ వెళ్లిపోవడం జాతికి తీరనిలోటుగా నేను భావిస్తున్నాను. అన్నాదొరై గారి మరణం పట్ల మా ప్రగాఢసంతాపాన్ని తెలియచేస్తూ, వారి కుటుంబానికి మా సానుభూతి తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. హెచ్. నరసింహారెడ్డి:— అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా వివిధజాతులు సమైక్యతగా నున్న భారతదేశంలో, అనేక పార్టీలు ఆయా రాష్ట్రాలలో అధికారానికి వస్తున్నటువంటి యీ ఆధునిక యుగంలో రాష్ట్రానికి, కేంద్రానికి మధ్యనున్న సంబంధాలను క్రమబద్ధంచేసిన ఈ పరిణామంలో చాలా గొప్ప పాత్ర నిర్వహించిన ఒక యుగపురుషుడుగా అన్నాదొరై గారు గణుతి కెక్కారు. ముఖ్యంగా, ఒకే పార్టీ యొక్క గుత్తాధిపత్యాన్ని సడలించి వివిధ జాతుల యొక్క స్వేచ్ఛను, మరి ముఖ్యంగా రాష్ట్రాల యొక్క స్వపరిపాలనాధికారాన్ని పెంచడంలో అన్నాదొరై గారి పాత్ర చాలా విశిష్టమైన పాత్ర. అది చరిత్రలో ఎల్లకాలం నిలిచి వుండగలిగిన పాత్ర. అన్నాదొరై గారి పాత్ర నుండి ముఖ్యంగా ఒక విషయం నేర్చుకోవలసి ఉన్నది. అనేక యితర అంశాలు వున్నప్పటికి, కాంగ్రెసు పాలకుల కంటే వెనక అధికారానికి వచ్చిన అన్నాదొరై విస్తృతాత్మకంగా మాతృభాషను అన్ని రంగాలలోను వెంటనే ప్రవేశపెట్టాడు. పరిపాలనలోను, ఆఫీసుల్లోను, బిజినెస్‌లోను, విశ్వవిద్యాలయాలలోను యితరత్రా అన్ని రంగాలలోను మాతృభాషను ప్రవేశపెట్టి పరిపాలన అనే దానిని ప్రజానీకానికి అందుబాటులోనికి తీసుకువచ్చి రాష్ట్రంలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఎంతగానో అభివృద్ధి చేశారు. అటువంటి గొప్ప వ్యక్తి ఈ కాలంలో లేకుండాపోవడం తీరని లోటని మా పార్టీ భావిస్తున్నది. ఆయన అకాల మరణానికి మా పార్టీ యొక్క ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెల్లడిస్తున్నాం.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి:— అధ్యక్షా, Chairmetic personality అంటూవుంటారు. అన్నాదొరై గారిని చూసినట్లయితే, చాలా సామాన్య మానవుడిగా పైకి కనిపిస్తున్నప్పటికి, యింత బ్రహ్మాండమైన ఆకర్షణశక్తి ప్రజలలో యీయనకెలా వచ్చిందని ఆలోచిస్తే-దృఢంగా ఒక విషయాన్ని ప్రజల శ్రేయస్సుకొరకు నమ్మి దానిని నిష్కల్మషంగా ఆచరణలో పెట్టగలిగిన

శక్తి సంపాదించగలిగినప్పుడు ఆ వ్యక్తికి సంబంధించి ప్రజలలో ఒక రకమైన ఆకర్షణ కలుగుతుందని అన్నాదొరై గారు తమ జీవితంద్వారా నిరూపణ చేశారు. ఒక rebel గా బయల్దేరి, ఒక statesman గా వారి జీవితాన్ని సాగించారు. ఈ మధ్యలో అనేకమైన రంగాలలో వారు పనిచేశారు. వారు రైటర్ గా వున్నారు; ఆ రేటర్ గా వున్నారు. భారతదేశంలో గాంధీమహాత్ముడిని ఒక్కరినే 'బాపూజీ' అని అందరూ పిలుచుకుంటే, వీరి స్వరాష్ట్రంలో ప్రతి ఒక్కరినేతా 'అన్నా' అని పిలిపించుకని. ప్రజలయొక్క ప్రేమను అంతగా చూరగొన్న వ్యక్తి అన్నాదొరై గారు తప్ప యింకొకరు కనబడడంలేదు. ఇంత స్వల్ప కాలంలో ప్రజానీకంయొక్క ప్రేమను వారెట్లా పొందగలిగారూ. అక్కడున్న బీద ప్రజానీకంయొక్క కష్ట సుఖాలను తెలుసుకుని, ఒక స్వచ్ఛమైన పరిపాలనను అక్కడ ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రయత్నించి, తేసహోనితగా దాలు లేకుండా, state and centre relationship ను చక్కగా నడపడానికి ప్రయత్నంచేసి వారు యింత పేరు సంపాదించగలిగారు. ముఖ్యంగా యీ రోజుల్లో, నాయకులయొక్క బోనఫైడీస్ శంకతో రోజురోజుకి దేశంలో దౌర్జన్యాలు పెరిగిపోతున్న కాలంలో యిటువంటి నాయకులు యీ దేశానికి యింకా చాలా అవసరం. అటువంటి మహావ్యక్తి అకాలమరణానికి మా పి.డి.పి. పార్టీ తరఫున వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలుపుతూ, వారి ఆత్మకు శాంతి కోరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— అధ్యక్షా, ఈ రోజున సభానాయకులు ప్రతిపాదించిన సంతాప తీర్మానాన్ని మా పార్టీ తరఫున హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకొన్నాను. 'Politics without Principles' అనే విధంగా నడిచే రోజుల్లో 'politics with principles' ఎట్లా నడవాలి, జీవితాన్ని ఆదర్శప్రాయంగా ఎట్లా నడపాలి, సమాజాభివృద్ధికి ఎట్లా ఉపయోగపడాలి? అనేది వారు రుజువు పరచారు. దానికి తార్కాణం వారు చనిపోయినప్పుడు 'అన్న' అంటూ వారి భౌతిక కాయం వద్దకు వచ్చిన అశేష జనాన్ని చూస్తే తెలుస్తుంది. గాంధీ, నెహ్రూలు చనిపోయినప్పుడు వచ్చిన ప్రజలకంటే ఎక్కువ మిన్నగా జనం వచ్చారు. దీనిని బట్టి వారు ప్రజలయొక్క ప్రేమను ఎంతగా చూరగొన్నరో అర్థమవుతుంది. దానికి కారణం 'politics with principles' గా వారు జీవితాన్ని నడపడమే. సమాజమే తాను, తానే సమాజము అనుకొని పరిపాలించే బుద్ధివికాసము అతనిలో వున్నదని చూడగలుగుతాము. ఇది అందరూ ఆచరించదగిన విషయము. ఇప్పుడు సంతాపము ప్రకటించడంతోపాటు యీ ధ్యేయాన్ని కూడ మనముందు వుంచుకున్నట్లయితే వారి ఆత్మకు శాంతికలగడమే కాకుండా దేశాభివృద్ధి కలగడానికికూడా ఆస్కారం వుంటుంది. ఇందుకు నేను భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

श्री बदरी विशाल पित्ती.—श्री अन्नादोराय और हमारी पारटी के राजकीय अभिप्राय अलग अलग हैं लैकिन इस से क्या होता था। वे फिर भी बहुत बडे आदमी थे और बहुतबडे जन समोह को अपने साथ ले चल सके थे। उन्होंने अपनी ईमानदारी और लगन के कारण ने मदरास में अपनी पारटी के लिए बहुत बडा बहुमत प्राप्त किया और प्रजा की इच्छा के

अनुसार शासन किया। यूं तो उन के काल में बहुत सी चीजें हुईं लेकिन उन के बाद भी राज पुरुषों के आदर्श के रूप में हमारे सामने आती है। एक तो यह कि उन की बीमारी के जमाने में उन के इलाज पर जो खर्च हुआ था डी. एम. के पार्टी ने वह सारा खर्च राज्य सरकार को वापस लौटा दिया। दूसरे यह कि उनकी पत्नी के लिए जब पेनशन की बात आयी तो उनकी पत्नी ने इनकार कर दिया। यह दो चीजें ऐसी हैं कि जो राज पुरुषों के लिए उदाहरण स्वरूप सामने आती हैं। मैं अपनी ओर से ओर अपनी पार्टी की ओर से उनको श्रद्धांजली अर्पित करता हूं।

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, ఈనాడు మన శాసనసభలో, ఒక మహనీయుడైన శ్రీ అన్నాదురై స్మృతికి సంతాపాన్ని ప్రకటించేటప్పుడు నేను కూడా భాగస్వామిగా నా సంతాపాన్నికూడా ప్రకటిస్తున్నాను. అన్నాదురై భారత పుత్రులలో ఉత్తమ ప్రజా సేవకులలో ఒకరుగా గణతికెక్కారు. ఆయన పదవివల్లకాదు ఆయనను మనం యిప్పుడు గొప్పగా గౌరవించేది. పదవులు అశాశ్వతములైనవి. కాని వ్యక్తులయొక్క హృదయాన్ని మారగని ప్రజానీకానికి చేసిన సేవ నిరంతరమైనటువంటిది. అటువంటి మనుష్యులు చనిపోయినప్పటికీ కూడా ప్రజల హృదయాలలో స్థిరంగా వుండిపోతారు. అటువంటి వ్యక్తిగా మన భారత పుత్రులలో అన్నాదురైగారిని మనం చూస్తున్నాము. పార్టీలు కూడా ప్రధానమైనవి కాదు. ఒకప్పుడు ఒక పార్టీ కొన్ని పరిస్థితులలో పైకి వస్తుంది, మరొకప్పుడు మరొక పార్టీ రావచ్చు. కాని, మానవత్వం, మానవ సేవ, మహత్తర ఆశయాలు ప్రధానమైనవి. ఇవి ఒక్క మనిషి మాత్రమే పొంద గలడు. ఇటువంటి ఉత్తమ లక్షణాలు పొంది, ఉత్తమ లక్షణాలతో మన మధ్య ప్రకాశింపజేయడానికి కొంతకాలం జీవితాన్ని పొడిగించుకోకుండా పోయిన అన్నాదురై స్మృతికి మనమంతా సంతాపాన్ని ప్రకటిస్తున్నాము. సమాజంలో అట్టడుగున పుట్టిన మనిషైనా అయివుండాలి లేక మహావిజ్ఞాని అయినా అయి వుండాలి ప్రజల జీవిత హక్కుల గురించి పోరాడటానికి, ఈ రెండు లక్షణాలూ కలిగిన మహనీయుడు అన్నాదురై. ఈనాడు ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా చని పోయాడనికాదు దేశం విచారించేది. నిష్కల్మష హృదయంకలిగి, నిరాడంబరియై నిగర్వియై ప్రజల హృదయాలకు హత్తుకు పోవడంవల్ల ఆయన అమరజీవి అయి నారు. సంతాపాన్ని ప్రకటించే యీ సందర్భంలో నేనుకూడా నా అశ్రువులను రాలుస్తునా.

శ్రీమతి కె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, ఈనాడు సభానాయకుడు తెచ్చిన తీర్మానాన్ని నేనుకూడా నా పార్టీ తరఫున ఆమోదిస్తున్నాను. అన్నాదురై తన రెండు సంవత్సరాల పదవీకాలంలోనే ప్రజలందరినీ తన ప్రజలుగా చేసు కున్నారు. ఈ నాడు అన్నాదురై చనిపోయినాకూడా అన్నా అనే భావం వారి మనసులనుంచి పోలేదు. దేశంలో పెద్ద పెద్ద నాయకులు చనిపోయినప్పుడు కూడా రానంతమంది జనం అన్నాదురై శవాన్ని చూడడానికి వచ్చారు పోలీసు బందోబస్తు చేసినా ప్రజలు ఆగలేదు, మిలటరీని పిలవవలసివచ్చింది. అటు

వంటి ప్రేమను సంపాదించుకున్నాడు. సి. వి. కె రావుగారు చెప్పినటు పార్టీలు రావచ్చు. పార్టీలు పోవచ్చు. త్యాగాలు, సత్యాగ్రహాలుచేసి జైళ్లకు వెళ్ళి ఎన్నో బాధలకు గురైనవారికి మహాత్ములని పేరు వస్తుంది కాని అన్నాదురై అటువంటి త్యాగాలు చేయకపోయినా ప్రజలపై ప్రేమచూపించి, వారిని తన వారిగా చేసుకున్నారు. వారు చనిపోయినా అమరజీవిగా వుంటారు, ఆయన చేసిన సేవను ప్రజలు మరువకుండా వుంటారు. నేను నా పార్టీనుంచీ, నా తట్టు నుంచీకూడా ఆయన ఆత్మకు శాంతి కలుగాలని కోరుతున్నాను.

Sri G. Sivayya:—Mr. Speaker. Sir. If tears can bring back the life of dead person, then the tears of Tamilians who wept for Annadorai the tears of milions of Tamilians who wept for him — should have brought back that person to life, — the life of the perso who united the Tamil speaking people in the world through a Tamil international Conference at Madras, the great Mr. C. N. Annadorai, popularly known as "ANNA". Mr. Annadorai has come from a poor family, struggled himself during the days of his studies and undertook great difficulties even to educate himself even upto matriculation in the beginning. He had mastered the Tamil literature and also the English literature, and made everybody dance, as it were, to his tunes on the platform. That great person is no more amongest us today. On that most unhappy occasion, it was not only the ordinary educated people but the poor downtrodden people, women particularly, who work hard in the streets, who were seen weeping like anything, saying.

The people of Tamilnadu and most of the people belonging to the poorer sections wept like any thing on hearing his death, in a manner in which they would not wept throughout their lives. He has attracted not only the Tamilians but also all other sections of the countrymen, because of his sane thinking and attitude. It is true that he has given the slogen to unite all the Dravidians of the South Indian to form a separate State, a separate Republic; but later when he was convinced, he gave up that idea, and tried not for a separate State or Republic, but to remain as an integral part of the Indian Republic He was a person who could grasp things very quickly and then act quickly. Had he lived particularly at this hour, it would have been much better and he would have shown to the people how a single party Government (non-Congress party) could thrive even under the Congress Government at the Centre. We have lost a great man. I join with the feelings expressed by the Leader of the House and offer my condolences to the members of the bereaved family.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అధ్యక్షా, అన్నాదురై గారిని 1952 సంవత్సరంనుంచి నేను ఎరుగుదును. నేను మద్రాసు శాసనసభలో ఉండగానే కాకుండా అంతకుముందు జైలులో ఉన్నప్పుడు వారు, రామస్వామి నాయకరుగారు జైలులో ఉండటం తటస్థించింది. వారిద్దరిమధ్య అభిప్రాయ భేదం వుంది. నాయకరుగారు ద్రావిడ కజగం ప్రారంభిస్తే అన్నాదురై గారు వారితో భిన్నమైపోయి ద్రావిడ మున్నేత్ర కజగాన్ని స్థాపించారు. అంతకు పూర్వం స్వమర్యాద ఉద్యమం. సెల్ఫ్ రెస్పెక్టు ఉద్యమాన్ని స్థాపించారు. మతం

వల్లకాని కులంవల్లకాని అట్టడుగునఉన్న జనం తమకు స్వరాజ్యాన్ని సంపాదించుకోవాలని ప్రారంభించిన ఉద్యమం దేశాన ప్రతిష్ఠమానమైన విధంగా తమిళనాడు ఒకటిగా ఉండాలనేదానితో పూర్తిచెందినది. ఈ భారతదేశంలో వివిధ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలకు వ్యక్తిత్వం ఉందని చెప్పడానికి చేసిన ఉద్యమం. అన్నాదురై చాలా సరసుడు. ముఖ్యమంత్రి అయినప్పటికి సాదా జీవితం గడిపినవాడు. ఆయన గుంటూరుకూడా వచ్చారు. ఇంతకో సీవియుటే సమావేశానికి వచ్చారు. లక్షల జనం వచ్చారు. చాలా సౌమ్యులు. రాష్ట్రంలో అధికారం తీసుకోడానికి పూర్వం వారు తీసుకున్న స్లోగన్సు నే ఛస్లి. నా పింటు అందరూ ప్రచారం ప్రారంభించారు. ఎన్నికలలో ఎక్కువ మెజార్టీ సంపాదించుకొని ప్రభుత్వంలోనికి వచ్చారు. ఫెడరల్ విధానంలో అధికారంలోనికి వచ్చినప్పుడు కేంద్రం రాష్ట్రాల వ్యవహారాలలో కలుగచేసుకుంటున్న సందర్భాలలో 100, 150 పాయంట్లు తయారు చేసుకుని కేంద్రంతో పోట్లాడాలని ఆయన అనుకున్న విషయం నాకు తెలుసు. అనేకమంది ఎన్నికలలో వస్తుంటారు. అనేక పార్టీలు అధికారంలోనికి వస్తుంటాయి కాని ప్రజాజీవితంలో ఇచ్చిన వాగ్దానాలు నిలబెట్టుకోడం కష్టం అవుతూంటుంది. ఆయన చెప్పిన రూపాయికి పడి బియ్యం అన్నది కొన్నిచోట్లనైనా ప్రత్యక్షంగా చూపించి ప్రజల మన్ననలను పొందాడు. ఆయన పేద ప్రజానీకానికి ప్రతిబింబం. చాలా గొప్ప ఇంటలెక్ట్యుయల్. ఆయన ఉపన్యాసానికి లక్షల జనం వస్తారు. లాయరు, రైటరు, స్క్రిప్టు రైటరు. సామాన్య పేద కుటుంబంనుంచి వచ్చినప్పటికి ఎంతో సరసుడయ్యాడు. వారి ఉత్సాహం వారిలో వుంది ఆయనకు అంతగా దేవునిపై విశ్వాసం లేకపోయినా ఆయన హృదయం వున్న మానవుడు. ప్రజలంటే ఆయనకున్నంత అభిమానం మరెవ్వరికి వుండదు. ఆయన అమెరికా వెళ్ళబోయేముందు ఒకసారి కలిసాను. అటువంటి మిత్రుడు పోయాడు. ఆయన చనిపోవడం భారతదేశానికి లోటు. వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలుపుతున్నాము.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (چار مینار) مسٹر اسپیکر سر - مرنے کیلئے انسان پیدا ہوتا ہے - لیکن زندگی کے دوران میں جو وقفہ انسان کو ملتا ہے اس سے فائدہ اٹھاتے ہوئے بعض شخصیتیں ایسے کام کرتی ہیں جو انسانوں کے دلوں اور تاریخ کے صفحات پر نقوش چھوڑ جاتے ہیں - انادورائی ان ہی لوگوں میں سے تھے جو تھوڑے سے عرصہ میں ایسے ہر دلعزیز ہوئے کہ سارے ہندوستان کے اچنبھہ میں ڈال دیا - کوئی ہندوستانی لیڈر مرے تو اسکے بعد اوسکے اتنے چاہنے والے نہ تھے - انکی موت کے بعد بھی ہزاروں لوگ قبر پر پھول چڑھانے گئے - یہ اسبات کی دلیل ہے کہ انہوں نے کتنی ہر دلعزیزی حاصل کی تھی - جو مقام انہوں نے حاصل کیا وہ ہمارے موجودہ لیڈرس کیلئے ایک تازیانہ عبرت ہے - انہوں نے مدراس کی اقلیتوں کیلئے بھی جو کام کئے تھے - خاص طور پر مسلمانوں کیلئے - اسکی

تال مشکل سے ملیگی - ڈی - یم - کے جہاں پر بھی رہی وہ اقلیتوں کیلئے برابر اپنی جد و جہد جاری رکھی - چیف منسٹر صاحب نے جو قرارداد تعزیت پیش کی ہے میں اسکی تائید کرتا ہوں اور اسمیں برابر کا شریక ہوں -

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—అధ్యక్షా, మద్రాసు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండిన అన్నాదురై మరణానికి మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తూ ఒకటి, రెండు విషయాలు మాత్రం ఈ సందర్భంలో చెప్పదలచుకున్నాను. ఆయనతో నాకున్న పరిచయం గురించి పేద ప్రజలంటే ఆయనకున్న గాఢమైన అభిమానాన్ని గూర్చి రెండు మాటలు స్మరించడం ఉచిత మనుకుని లేచి నిలబడ్డాను. 1950 లో మనమందరం తెలంగాణా ప్రాంతం కాక, ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఉండేవారం. ఆ రోజులలో చేనేత పరిశ్రమ పెద్ద దుస్థితిని ఎదుర్కొనవలసి వచ్చింది. నేనుకుని బ్రతకాలంటే చాలినంత నూలు లేదు. ఆ రోజులలో ఉండే ప్రభుత్వాలకు కేంద్రంలోను రాష్ట్రంలోను ఎంత నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నం చేసినా చేనేత పారిశ్రామికుల మొరను ఎవరూ ఆలకించలేదు. ఆ సందర్భంలో 1950 ఏప్రిల్ 16వ తేదీన మద్రాసులో మేము సత్యాగ్రహం ప్రారంభం చేసాము చేనేత కాంగ్రెసు ఆధ్వర్యాన. 75 రోజులు అది సాగింది. మద్రాసులోని ఆంధ్ర కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షులు కాని కాంగ్రెసు లెజిస్లేచరు పార్టీకి సంబంధించిన వారు కాని మాకు మద్దతు ఇవ్వలేదు. అన్నాదురైగారు మాత్రం వారు కంజీవరం నుంచి రావడంవల్ల చేనేత పారిశ్రామికుల సాధకబాధకాలు స్వయంగా తెలిసినవారు కావడం వల్ల ఆ సత్యాగ్రహంలో మాకు సంపూర్ణమైన సహకారం ఇవ్వడం మాత్రమే కాకుండా మా సమస్యల పరిష్కారానికి ఇంతో అంతగానో వ్యక్తిగతంగా తోడ్పడ్డారు. 1952 లో ఎన్నికలు జరిగాయి. ఎన్నికల అనంతరం తిరిగి 1950 లో జరిగిన పరిచయం పురస్కరించుకుని వారు చెంగల్పట్టు ప్రాంతంలో సత్యవేడు. మేదరపాకం, ఆరణి మొదలైన చేనేత కేంద్రాలలో నాతో కూడా వచ్చి చేనేత పారిశ్రామికుల కష్టసుఖాలు గూర్చి వారు వివరించి ఆ నాడు మద్రాసు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న రాజగోపాలాచారిగారికి నివేదించడానికి వారు మాకు ఎంతగానో తోడ్పడ్డారు. రాజగోపాలాచారిగారు ఆలోచించి చేనేత పరిశ్రమరక్షణకు చీరలు, ధోవతులు ప్రత్యేకంగా కేటాయించాలనితీర్మానంచేయడం జరిగింది. ఈవిధంగా వారు చేనేత పారిశ్రామికులైనా రిక్షావారైనా స్లమ్సుతో ఉండేవారైనా పేదలన్నా వారి సమస్యలన్నా ఎంతో ఆదరంగా చూచేవారు. గేద పాలు ఎంత ఇస్తుందో చస్తే కాని తెలియదని సాధారణంగా చెబుతూంటారు. అన్నాదురైగారి మరణం తరువాత వారి గొప్పతనం మరింతగా మనం గ్రహించగలుగుతున్నాము. ఆయన బ్రతికి ఉండగా ఆయన గొప్పదనం గురించి సరిగా చెప్పుకోడానికి అవకాశం లేకపోవచ్చును. వారు చనిపోయిన తరువాత మద్రాసు ప్రజలు తమ సంతాపాన్ని వెలిబుచ్చడానికి ఎంతగా తహతహ పడింది, ఎన్ని లక్షల మంది ప్రజలు అక్కడ చేరింది మనకు తెలుసు. మద్రాసులో మాత్రమే కాకుండా భారతదేశం మొత్తం మీద ఎంత మనస్తాపాన్ని కలిగించింది మనకు తెలుసును. ఈ విధంగా ప్రజల సేవచేసే

అన్నాదురై మనం కలలు కనే రామరాజ్య స్థాపనకు దోహదంగా పది కాలాల పాటు బ్రతికి ఉండకుండా మనలను విడిపోవడం నిజంగా దురదృష్టం. ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— మదరాసుకు దగ్గరగా ఉన్న సత్యవేడు నియోజకవర్గంలో ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు నేను నిలబడినప్పుడు డి. ఎం. కె. పార్టీకి చెందిన శ్రీ అన్నాదురై నాకు సహకారం చేసినారు. సత్యవేడు నియోజక వర్గంలో డి. ఎం. కె. అభ్యర్థిని నిలబెట్టడానికి ప్రయత్నం చేసినది. అప్పుడు నేను వారి దగ్గరకు వెళ్ళి ప్రాధేయపడ్డాను. వారు నా ఉపన్యాసాన్ని విని నాకు రంగాజీ గురువు, నేను రంగాగారి శిష్యుడను కాబట్టి తప్పనిసరిగా సహకరిస్తారని పబ్లికు మీటింగులు కూడా రెండు అడ్రసు చేసి సహకారం చేశారు. అంతేగాకుండా వారితో నాకు రెండు పర్యాయములు వాదనలు జరిగినాయి భారత దేశంలో కాంగ్రెసుపార్టీ దేశం నలుమూలలనుంచివచ్చి పాలన సాగిస్తున్నది. ఇతర పార్టీలు దేశంలో పుట్టి పెరుగుతున్నాయి. మీరు తమిళనాడులో పుట్టి యిక్కడే రాజ్యాన్ని స్థాపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అందులో అన్ని వర్గాల ప్రజలకు వ్యతిరేక సూచనగా దేవుడు లేడనేటంటి స్లోగన్ తీసుకుంటున్నారు. ఏ విధముగా ప్రజలలో సానుభూతి పొందగలరు అని అడిగాను. ఆయన ఈ విధముగా జవాబు చెప్పారు మీరు ఏ ప్రశ్న వేస్తున్నారో ఆ దేవుని సృష్టించినది మానవుడే కాని దేవుడు సృష్టించిన ఏ వస్తువూ లేదని చెప్పారు. దేవాలయం కట్టడంలో ఉపయోగించిన యిటుకలను తయారు చేసినది మానవుడు. దేవాలయం నిర్మించినది మానవుడు. విగ్రహం చెక్కింది మానవుడు. ప్రతిష్ట చేసినది మానవుడు. ముఖ్యా వరాలు కోరినవాడు మానవుడు. దేవుడు సృష్టించింది ఏదయినా ఉందేమో చెప్పగలరా అని ప్రశ్నిస్తే మారు మాట్లాడకుండా ఒప్పుకోవలసివచ్చింది శ్రీ అన్నాదురైగారు ఈనాడు తమిళనాడు రాష్ట్రంలో సామాన్య ప్రజలలో అన్నా అన్నా అనే నినాదంలో లీనం అయిపోయారు. ఉత్కృష్టమైన హృదయపు పరివర్తన కలిగించారు. రంగుల వేషాలతో నాటకాలతో సినిమాలతో ప్రజలలో మార్పు తెచ్చారు. అటువంటి మరుపురాని వ్యక్తిని పోగొట్టుకున్న మనం దురదృష్టవంతులం. వారు యింకొక పది సంవత్సరాలు బ్రతికి వుంటే దేశానికి ఎంతో మేలు చేసి ఉండేవారు ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ శ్రీ అన్నాదొరైగారి కుటుంబానికి సానుభూతి ప్రకటిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—మదరాసు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండిన అన్నాదొరై గారితో నాకు 52-53 లో సన్నిహిత సంబంధం కలిగింది. వారు కొద్దిరోజులుగా మదరాసు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి వారు ప్రజాస్వామ్యాన్ని నూటికి 85 పాళ్లు వర్తింపచేశారని చెప్పడానికి చాలా సంతోషిస్తున్నాను. యుగ పురుషులైన మహాత్మాగాంధి మరణం తరవాత నే వారి మరణమనికూడా దేశంలో ఉన్నటువంటి ప్రజానీకం అనుకుంటున్నారు. మొత్తం మన ఇండియాలోనే కాకుండా

ఇతర దేశాలు కూడా ఆదర్శమైనటువంటి మానవజన్మ ఎత్తారని అనుకుంటున్నారు. మదరాసు రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజలు శ్రీ అన్నాదొరై చచ్చిపోలేదని వారి హృదయాలలో బ్రతికే ఉన్నారని వారి హృదయాలలో జ్యోతివలె వెలుగుతున్నారని అనుకోవడం చాలా సంతోషం అయినటువంటిది. వారు ప్రజాస్వామ్యం వర్ధిల్లడానికి చేసిన కృషి దృష్ట్యా వారిమరణానికి నేను విచారిస్తున్నాను. నేను మన శాసన సభ తరఫున, ఆంధ్ర హరిజన గిరిజన శాసనసభ్యుల తరఫున వారి కుటుంబానికి సానుభూతి తెలుపుతూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాక అని మీ ద్వారా పరమేశ్వరుని ప్రార్థిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గౌరవ సభ్యులారా. సభా నాయకులు, ప్రతిపక్ష నాయకులు, యితర గౌరవ సభ్యులు మదరాసు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి దివంగతులైన శ్రీ అన్నాదొరై మరణంపట్ల వ్యక్తపరచినటువంటి అభిప్రాయాలతో నేను సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తున్నాను. నాకు తెలిసినంతవరకు ప్రజానాయకులుగాని దేశనాయకులుగాని యింత బ్రహ్మాండంగా జనసామాన్యంలో ముఖ్యంగా బీద ప్రజలలో అసంఖ్యాక ప్రజల ఆదరాభిమానాలు, ప్రేమ, భక్తి గౌరవాలను చూరగొన్న వ్యక్తి మరొకరు లేరేమో ననుకొంటాను. మహా నాయకులు దివంగతులైనప్పటికి జనసమ్మర్ధంలో కొంతమంది చచ్చిపోయారని విన్నాముగాని దుఃఖంవల్ల అదేవిధముగా అన్ కాన్షస్‌గా పడిపోయారని, చనిపోయారని నేను ఎప్పుడూ వినలేదు. శ్రీ అన్నాదొరై గారియందు ఎంతో ప్రేమతో ఆదరాభిమానాలతో దుఃఖంలో చనిపోయినవారు చాలామంది ఉన్నారని పత్రికలలో చదివాము. దానినిబట్టి చూస్తే వారు ప్రజలలో ఒక విధంగా ప్రజల హృదయాలలో ఒక విధమైన చిరస్థాయి అయిన స్థానం ఏర్పరచుకున్నారనిపిస్తున్నది. నేను ఇటీవలనే మూడు మాసాల క్రిందట మదరాసు పోయినప్పుడు ఒక స్నేహితుడు చెప్పాడు. వారు అతిశయోక్తి కాదన్నారు. తమిళనాడులో ఏ గ్రామానికి పోయినప్పటికి, ఏ యింటికి పోయినప్పటికి శ్రీ అన్నాదొరై పటాన్ని పెట్టుకుని దేవునిమాదిరిగా పూజిస్తున్నారని చెప్పారు. దానినిబట్టి చూస్తే ప్రజలకు ఎంత ఆదరాభిమానాలు ఉన్నాయో తెలుస్తుంది. ఉజ్వలమైన భవిష్యత్తుగల వ్యక్తి, ఉన్నతభావాలు కలిగిన వ్యక్తి దివంగతులు కావడం దురదృష్టమైన విషయము. అది తమిళనాడుకే కాకుండా భారతదేశానికి తీరని నష్టం అనుకుంటాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తూ రెండు నిముషాలుపాటు వారి ఆత్మకు శాంతి కలగడానికి లేచి నిలబడాలని నిశ్శబ్దంగా ఉండాలని కోరుతున్నాను.

The Question is :

"That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri C. N. Annadurai, Chief Minister of Tamil Nadu and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family".

The motion was adopted nemcon all the members standing in silence for two minutes.

Mr. Speaker : -The House is adjourned for five minutes in memory of the late Sri Annadurai. We will meet again at 4-25 P.M.

(The House reassembled after recess at 4-25 p.m.)

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker :— In the Chair.

Sri T. Nagi Reddy : -(Anantapur) Sir, I have given notice of an adjournment motion.

Mr. Speaker :—I have disallowed it as such but I have admitted it under Rule 74.

Sri T. Nagi Reddy : -That will be of no use, Sir. I will tell you as to why it is because things are happenning in such a way....

Mr. Speaker :— It is relating to harassment of Harijans, is it not ?

Sri T. Nagi Reddy : -It is not harassment, Sir. It is regular beating of Harijans in police station even after the Magistrate has ordered the police to produce them in the Hospital. When the police have taken the law into their own hands and that too illegally even after the Magistrate asked them to produce them immediately in the Hosdital, and beat them again after taking them into the police station, I would like to know what the redress is. What is the use? The same thing will be happenning there.

Mr Speaker :—I do not have time, one thing. The second thing is, as you know, in all such cases, I do not admit. If you want a short notice question, I have no objection.

Sri T. Nagi Reddy :—If illegal action is taken by the police against the rules and against the very conduct which they are expected to follow, and then if we were to take it in a liesurely way, the police are also feeling that nothing is going to happen and they could do as they like.

Mr. Speaker :—After we hear the hon. Chief Minister, we shall see if any further action is necessary. We will know what action has been taken.

Sri T. Nagi Reddy : -What action can they take? Unless they are prepared to enquire into the sub-inspector's action,

Mr. Speaker : —We will find out from the hon. Chief Minister.

Sri T. Nagi Reddy :—They could have found out in a matter minutes. After all, Kurnool is a place of three hours' journey. Even if one were to go in a car. .

Mr. Speaker :— We will find out.

Sri T. Nagi Reddy :—That is why I have given the notice yesterday and I gave them one day's time so that government will have enought opportunity to come with all the facts. I did not give them a few hours' time. I gave them a day's time.

Mr. Speaker :—If you have no objection, we will take it up on the 10th.

Sri T. Nagi Reddy :—I have no objection whenever it is taken. The only thing I would like to inform you is that such incidents as these might be only few and far between, but they are so serious and if serious action is not taken and a serious debate is not conducted by the House and such opportunity is not given, people will get disgusted and disillusioned over the process and the functioning of the House itself. They will be thinking that even the police goes on beating people even after the Magistrate asked them to produce them before the Hospital, the Magistrate is helpless. I do not know what will happen later. And if the House is also helpless, the people will feel that they are helpless every where. Are we going to allow such state of affairs to continue?

Mr Speaker :—No. What I am sayiny is the matter under Rule 74 is equally important and urgent matter. We expect the government to get the information as early as possible and inform the House as to what action has been taken. If you are not satisfied by the information given by the hon. Chief Minister, we shall see.

Sri T. Nagi Reddy :—And nothing can be done, because I have been here for 10 years and I know that can be done after motion under rule 74 has been admitted. I have brought before the House quite a number of motions of this type for calling attention and nothing has happened.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు చెప్పినట్లు ఛీఫ్ మినిష్టరుగారికి వెళ్లి ఉంటుంది.

Sri T. Nagi Reddy :—That will be a mistake of the office because I have sent the motion yesterday itself and it ought to have gone to the Chief Minister yesterday.

Mr. Speaker :—Notice has not yet been sent to the hon. Chief Minister.

Sri T. Nagi Reddy :—Why, Sir?

Mr. Speaker :—I got it only this morning and passed only this morning..

Sri T. Nagi Reddy :—Then, what is the use of a members ending an adjournment motion even a day earlier, Sir? If it had been given at 7-30 a. m. today, probably it would have been so and if we are meeting at 8-30 a. m. But when we are meeting after some 24 hours, after the adjournment motion has been delivered to the office, if that adjournment motion has not been delivered to the Speaker till this morning and the Chief Minister has not received it till now, I wonder we can as well strike off the clause on adjournment motion from the Rules. Why should it be there?

Mr. Speaker :—Yesterday happended to be a holiday.

Sri T. Nagi Reddy :—All right, this morning by 7-30 a. m. it ought to have gone to the hon. Chief Minister.

Mr. Speaker :—Today I have passed orders.

Sri T. Nagi Reddy :—When an adjournment motion is given, within half an hour it should have reached both the hon. Chief

Minister and the hon. Speaker. Adjourment motion cannot be a motion which can be taken up tomorrow or day after. Either I am allowed to come up with the adjournment motion or I am told that the adjournment motion is not to be taken up. One of the two things should happen.

Mr. Speaker :—If he is following the rul s, it is your duty to see that the copy is served on the concerned minister. It is not the duty of the office or myself.

Sri T. Nagi Reddy : –We generally give 3 copies. We don't allow the office to take 3 copies. We type 3 copies and sent it.

Mr. Speaker : –I am not standing on the rules.

Sri T. Nagi Reddy :—I am only sorry that this House is incapable of discussing an extremely serious matter where people have been beaten in a police station even after the Magistrate has admonished them. I am sorry, if this state of affairs continues, the people outside will not have any respect to this House.

Mr. Speaker :—We will call it on the 10th.

Sri C. V. K. Rao : - I beg to draw your attention to a very important matter: Before this House is to meet on the 7th, the hon. Chief Minister has given a press report which reads ; that he is seeking the resignation of his clleague and it has been realiably stated therein that he considers such a drastic action has been called for in order to deal with the stupendous problem facing the State. That is how the Press has reported. And now what has the hon. Chief Minister got to say?

Mr. Speaker ; –Please hear me. The Press has reported that I have informed the hon. Chief Minister that I am thinking of resigning, that some body else from Telangna is going to be elected as Speaker. I do not know where from they get the information.

Sri C. V. K. Rao :—Not one paper, Sir. Almost all the papers have reported.

Mr. Speaker :—Please verify if the hon. Chief Minister has made any statement to any body.

Sri C.V.K. Rao :-What is the hon. Chief Minist r going to say?

Mr. Speaker : —These are speculations and conjectures.

Sri C. V. K. Rao :—It is for the hon. Chief Minister to say. What is he going to say? Is it false or true? This is not the way in which he can shut our eyes and this is not the way how he can * * * the paople.

Mr. Speaker :—Several things appear in several papers every day. If it is a question of contradicting, the Chie Minister cannot do any other business except contradicting press reports.

Sri C. V. K. Rao :—You don't defend the Chief Minister this way. It is not the way how the hon. Speaker should defend the Chief Minister. Let him have his say. Is it right or is it not right?

* * * Expunged as ordered by the Chairman.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Always, Sir, I give a latitude to what Mr. C. V. K. Rao says. That word is very bad. I hope he realises

Sri C. V. K. Rao :—You cannot take me as your helpless colleagues.

Mr. Speaker :—Don't unnecessarily provoke me. When you use the language, use it carefully. It is not proper for you to have used the word that the Chief Minister is * * *. That will be expunged from the records. It won't be there in the records.

Sri C. V. K. Rao :—I cannot shut my eyes to the things.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- అధ్యక్షా, శ్రీ సి. వి. కె రావు గారు తెచ్చిన విషయం అన్ని పత్రికలలో క్లియర్ గా పడింది. ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించినవె. అట్టి ప్రధానమయిన విషయంలో నిజానిజాలు ఏమిటో సభవారు తెలుసుకోవాలి గదా. ముఖ్య మంత్రి గారు విషయమేమిటో తెలియచేస్తారనే ఆతురత, న్యాయమయిన కోరిక అందులో ఇమిడి ఉంది. దయచేసి ముఖ్యమంత్రి గారు తెలియ చేస్తారా ?

Mr. Speaker —A number of times the press reports will be appearing like that. If the hon. Chief Minister feels, once for all, he can set at rest all these rumours. It is upto him. I cannot compel him. You cannot compel him. There is an end of it.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—వారు తప్పకుండా చెబుతారేమో ఒక సారి అడగండి సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— లచ్చన్న గారు మీ తరఫున వారిని అడగమంటే అడుగుతాను. But it won't be proper also. But I do not know. The hon. Leader of Opposition wants to know whether the hon. Chief Minister is contemplating to expand his Cabinet or reduceing it. Has the hon. Chief Minister to say any thing about it, please ?

(Long pause)

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- వారు మవునంగా ఉన్నారు. మవునం అర్ధాంగీకారంగా తీసుకోవచ్చునా సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ -- తీసుకోండి. దానికేమి పోయింది.

PRIVILEGE MOTION

re: Presentation of Budget in the Legislative Council earlier than Assembly

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- అధ్యక్షా నేను ప్రివిలైజు మోషను ఇచ్చానండి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు -- నేను రెండు ఇచ్చానండి.

Mr. Speaker:—"Under rule 174. I give notice (dated 4-3-1969 i. e. the very next day) in view of the fact the budget—vote account —has been presented to the Assembly on 3-3-1969 about one hour later than it is presented to the Legislative Council on 3-3-1969. The

*** Expunged as ordered by the Chair.

Chief Minister committed a breach of privilege of the Assembly and as such the matter is to be referred to the committee of privilege or, in the alternative it should be dealt with by the House itself."

There is another one given by Sarvasri G. Latchanna, A. Madhava Rao, K. Ramanadham Vavilala Gopalakrishnayya, R. Satyanarayana Raju, K. Govinda Rao, Simha Jagannadam. The notice reads like this :—

"We hereby raise a Motion of breach of privilege in the presentation of the budget at round about 11 a. m. to the Council before it is presented to the Assembly at about 12 noon by the Chief Minister and there by depriving the Assembly of the privilege of having the budget presented simultaneously."

I will go through these things and give my ruling. I will give my ruling on Monday.

Sri R. Mahananda: -On Point of Information, Sir. స్టేటులో కొంతమంది House Surgeons strike చేస్తున్నారు. పేషెంటులకు చాలా యిబ్బందిగా ఉన్నారు. రోగులను యిళ్లకు పంపించివేస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దానికి నోటీసు యివ్వండి.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

e: ATROCITIES COMMITTED IN KANIGIRI TALUK, NELLORE DT.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి (కనిగిరి):—అధ్యక్షా, నెల్లూరుజిల్లా, కనిగిరి తాలూకా అంబవరం కొత్తపల్లి గ్రామంలో గత మూడు మాసాలుగా విచిత్రమైన, విపరీతమైన దుండగాలు జరుగుతున్నవి. 1-11-68 రాత్రి ఆ అడవిలో 100 నిమ్మ చెట్లు, టెంకాయచెట్లు కొట్టివేయడం జరిగింది. దానిమీద ఆ ఊరిలో గ్రామస్థులు అనుమానించి ఒకవ్యక్తిని పట్టుకొని పోలీసువారికి నప్పచెప్పుదామని వెళ్ళేటప్పటికి ఆ వ్యక్తి అడవులలోకి పారిపోయాడు. తరువాత, యిది చేస్తున్నది ఒక వ్యక్తో, ఎంతమందో తెలియలేదు. 8-12-68 రాత్రి 80 నిమ్మచెట్లు టెంకాయచెట్లు కొట్టివేశారు. తిరిగి 14-12-68 న ఆ గ్రామంలో ఇళ్లు తగులపెట్టారు. రూ. 1,500 లు విలువచేసేది కాలిపోయింది; గొర్లు, పశువులు కాలిపోయి ఎంతో నష్టమయినది. 15-1-69 న మళ్ళీ ఊరు తగులబెట్టారు. అదేవిధంగా 28-1-69 న 2 ఎకరాలు చెరువుక్రింద తగులపెట్టడం జరిగింది. మళ్లీ 30-1-69 న గ్రామం తగలపెట్టడం దాని ఫలితంగా హరిజనవాడ కాలిపోవడం జరిగింది. మళ్ళీ 11-2-69 న యిళ్ళు తగులపెట్టారు. ఈ call attention notice ఇచ్చిన తరువాతకూడ ఇళ్లు తగలపెట్టడం జరిగి ఆ ప్రక్క గ్రామంలో 22 ఇళ్లు తగులబడ్డాయి ఎంతో భీభత్సం జరిగింది రాత్రి ఎప్పుడు వచ్చి నిప్పుపెట్టుతారో అని, ఇళ్ల బయట పడుకుంటే చంపేస్తారేమోనని—రాత్రి అంతా కావలా కాస్తు పగలు పనులు చేసుకొనుటకు వెళ్లడానికి అవకాశంలేకుండ ఉన్నారు. రక్షణకొరకు పోలీసువారికి విజ్ఞప్తులు పంపినా వారు ఏమీ చేయలేకుండ

ఉన్నారు. వారంరోజులపాటు ఇద్దరు కానిస్టేబుల్సును పంపారు—వారు ఎక్కువ పట్టించుకోలేదు. తరువాత ఇన్స్పెక్టరుగారిని కలుసుకొని చెప్పడం జరిగింది—నేరస్థులు అడవులలో ఉన్నారని, పరిస్థితి భీభత్సంగా ఉన్నదని, ప్రజలు ప్రాణభీతితో అల్లాడుతున్నారని పోలీసువారికి చెబితే—వారు అన్నది—అడవులలో ఉంటే ఎట్లా పట్టుకొంటాము, గ్రామస్థులు సహకరించి పట్టియిస్తే చర్యతీసుకొంటాము అన్నారు. ఇది ఎట్లా ఉన్నదంటే—జింకను కాపువేసి పట్టితే తప్పకుండ గురిచూసి కొట్టుతానన్నాడుట ఒకడు—అట్లాగే గ్రామస్థులే పట్టుకునే పరిస్థితే ఉంటె పోలీసు రక్షణ అక్కరలేదుగదా? పోలీసు సూపరింటెండెంట్ గారిని కలుసుకొని పదే పదే వారికి విజ్ఞప్తి చేయగా యిటీవల గ్రామం సందర్శించారు. సరిగా రక్షణ కల్పించలేదు. రాత్రింబగళ్ళు గ్రామస్థులు బాధపడుతున్నారు. నిద్రకూడ లేకుండ ఉన్నది. ప్రాణభీతి ఆస్తినష్టం ఎక్కువగుతోంది. ఈ భీతావహం ఆ చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలకుకూడ వ్యాపిస్తోంది. మొత్తం యీ దుశ్చర్యలు అరికట్టడానికి స్పెషల్ పోలీసు పార్టీని పంపించి అడవులంతా గాలించి నేరస్థులను పట్టుకొని అంబవరం గ్రామం, ఆ చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలకు రక్షణ కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

Sri K. Bramhananda Reddy :—Sir, Ambavaram Kothapalli is an Interior village in the limits of Chandrasekharapuram-police station in Kanigiri circle of Nellore District. In the last general elections, the Village Munisiff supported the congress candidate Sri P. Venkat Reddy the sitting M.L A. while the Karnam supported the comunist candidate Sri Suri Papi Reddy. Since than the village has been divided into two groups, one led by the Karnam and the other led by the V. M. Subsequently the Karnam left the village and had been residing in the neighbouring village. In December 1968. 2 incidents have been reported Sir. (1) On the night of 13-11-68 in the above said village, five persons of the Karnams group trespassed into the garden lands of one Sri Uppala Abbiraju of the Village Munisiff group and cut coconut and orange plants causing damage to the extent of Rs. ..200 A case under 45/68 under Section -47 and 427 I. P. C. Chandrasekharapuram police station has been registered and investigated. Out of the five accused, four persons above been arrested and the other is absconding. A case has been charged and is pending trial. (2 On the night of 23-12-1968 a house belonging to Sri C. Venkat Raju of Hamsavaram of Kothapalli was alleged to have been set on fire by one a Madduri Venkata Subbaiah of the same village. A case under Crime No. 47/65 under Section 435 I. P.C. of the said police station has been regirtered. Investigation in this case has been completed and charge-sheet is being laid. No, incident has been reported during January and February. The Superintendent of police, Nellore District along with the Deputy Superintendent of police, Kandukuru went on 18-2-1969 ond investigated this matter Section 107 Cr. P. C. has been taken against both the parties. Constant vigilence is being done in the village by the local police. We are instructing the Superintendent of Police Sir to give sufficient protection to the village.

GOVERNMENT MOTIONS

re: ELECTION OF MEMBERS TO THE COMMITTEE ON PUBLIC ACCOUNTS, COMMITTEE ON PRIVILEGES AND COMMITTEE ON ESTIMATES.

Mr. Speaker :—Now Sri K. Brahmananda Reddy will move the Government Motions.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, I beg to move :

"That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (2) of Rule 165 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, eighteen members from among their number to be members of the Committee on Public Accounts for the financial year 1969-70".

"That this House recommends to the Andhra Paadesh Legislative Council they that do agree to nominate six members from Legislative Council to be on the Committee on Public Accounts of this House for the Financial year 1969-70."

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, I beg to move :

" That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of Rule 172 of the Rules of procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly fifteen members from among their number to be members of the Committee on Privileges for the financial year 1969-70".

Mr. "Speaker :—Motion moved.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, I beg to move :

"That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of Rule 185 of the Rules of procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly eighteen members from among their number to be the members of the Committee on Estimates for the financial year 1969-70".

"That this house recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate six members from the Legislative Council to be on the Committee on Estimates of this House for the financial year 1969-70".

Mr. Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—According to the regulations made by me for the conduct of elections and according to the principle of proportional representation by means of single transferable vote, I fix 12 Noon on 11-3-1969 as the date on or before the which date the programme for election on Committees of Public Accounts, Privileges and Estimates should reach the Secretary, Legislature. The last date for withdrawal is 13-3-1969. If the No. of candidates nominated exceeds the number of vacancies to be filled, there will be an election on 17-3-1969.

MOTION UNDER RULE 95.

re: FAILURE OF THE GOVT. IN ACHIEVING THE EMOTIONAL INTEGRATION OF THE STATE:

Mr. Speaker :- Now, a number of Members have given notice under Rule 95 with regard to the present conditions in the State and they fall under Rule 95 as well as under Rule 63 of the Assembly Rules. I am to inform the House that the notice given by Sri G. Latchanna under rule 95 has been admitted and also that of Sri Vavilala Gopalakrishnayya under Rule 95. The same notice under Rule 63, i.e., for the adjournment of the Business of the House given by the same Members is disallowed. Subsequently with regard to the same matter a number of other notices under Rule 95 as well as under Rule 63 have been received. I will inform the House—I am not reading the subject matter—that Sri A. Madhava Rao given notice under Rule 95. Sarwasri R. Satyanarayana Raju, B. Narasimha Reddy, N. Raghava Reddy, P. Seshavatharam and N. Malsur have given notice under Rule 95 with regard to the same thing. Sri C. V. K. Rao has given notice under Rule 95 and 96 with relates to the same thing. Another notice under Rule 95 has been given by Sri Ch. Rajeswara Rao and Sri K. Govinda Rao. They have also given notice under Rule 63. In view of the fact that I am going to admit under Rule 95, I am disallowing all the adjournment Motions under rule 63. So far as these motions are concerned, there can be only motion before the House with regard to the same subject matter. It is my duty to inform the House. So, the first Motion which has been admitted, will be taken up for consideration. All the other Members who have given notices under Rule 95 with regard to the same matter can take it that their notices can come up only in the form of amendments to the main resolution.

Sri C. V. K. Rao :—Regarding the amendments, there were already two Motions given notice of We have a'so given amendments to that thing.

Mr. Speaker :—That I have not received. They will come to my notice. Instead of that if you submit a concrete motion, there would not be any difficulty. All the other matters will be disallowed and this can be taken up for discussion. If all of you agree. Otherwise the only thing is the one that has been received with the earliest notice will be admitted if it is in order. All the other Members will be..........

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అధ్యక్షా, మా డెమాక్రటిక్ ఫ్రంట్ తరఫున కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ ది మార్క్సిస్ట్స్. జనసంఘం, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య, సి. వి. కె. రావు, డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి, ఈశ్వరీబాయి, బుచ్చిరామయ్య, రామనాథం, వగైరా అందరి తరఫున ఇదివరకే మేము ఇచ్చిన నోటీసు...............

Mr. Speaker :—I take it that all those Members who have given notices under Rule 95 have signed the substitute motion.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఇది తమరు తీసుకోమని మా రిక్వెస్టు.

Mr. Speaker :—That is agreed. All the other Motions will be disallowed. Since leave has not been given for the 'vote of no confidence' Motion and the House will not be working to-morrow and day after, I would suggest that it was decided in the Business Advisory Committee that if leave is granted for the vote of no confidence motions, the motions can be taken up on the 8th and 9th. Now that the leave has been refused, the House will not be working tomorrow and the day-after. If it is the question of altering the decision of the Business Advisory Committee, it is only left to the House. I cannot do anything. If Members have no objection, I will advance the dates on the general discussion, so that we can discuss it tomorrow. I do not know, I had some information. It may be reliable or it may not be reliable. If the Government also comes forward with a motion under Rule 95, it may be in the future. They may or may not. It is left to them.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంలో నాది ఒకటే మనవి. ఇదివరకు బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో, నో-కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్‌పై చర్చకు రెండు రోజులు, ఇవాళ్టి సబ్జక్టుకు ఒక రోజు నిర్ణయించటం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా రూలు 95 క్రింద ఇవాళ చర్చించబడుతుందని అన్నారు. అయితే యీ రెండూ ఒకటే సబ్జక్ట్ కాబట్టి యీ మూడు రోజులూ దీనిపై చర్చించుకొందాము అనే భావాన్ని మనం ఏకగ్రీవంగా నిర్ణయించుకొన్నాము. ఇపుడు నోకాన్ఫిడెన్స్ మోషన్‌పై చర్చలేదు కాబట్టి-దీనిపై చర్చకు మూడు రోజులు కేటాయించటం న్యాయము, ధర్మము—అంతకంటె తక్కువ అయితే అన్యాయము అని అన్నందుకు క్షమిస్తారని నేను అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— లచ్చన్నగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము-మీరు అంగీకరించిన తీర్మానము-ప్రాముఖ్యత చెందిన తీర్మానమని నేను భావిస్తున్నాను. దానిని ప్రతిపక్షాలకు చెందిన అన్ని పార్టీలవారు ప్రతిపాదించిన సందర్భంలో-యీ తీర్మానంపై కూలంకషంగా చర్చించకపోతే ప్రయోజనం ఉండదు. తెలంగాణా ప్రాంతంలోని, ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని ప్రజలు చాలా గందరగోళంగా ఉన్నారన్న విషయం అందరికి తెలుసు.

Mr. Speaker :—There are no two opinions with regard to the motions on the subject. The question is whatever the informal discussions might have taken place in the Business Advisory Committee, it is only the decisions announced in the House which will have some effect or weight. A number of information discussions might have taken place. Now, strictly speaking as announced by me, tomorrow and day after there is no work. However, this House has got full powers. I will find out the opinion of the Government.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— తమద్వారా సభానాయకుల దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ రోజుతోపాటు రేపు ఎల్లుండి కూడ యీ సమస్యపై చర్చిస్తే కనీసం న్యాయం కలుగజేసినట్లు అవుతుంది. ప్రజల యొక్క ఆవేదన, ఆందోళన యీ సభకు [illegible] అవకాశం ఉంటుంది. గవర్నమెంటుపై

నో కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ పెట్టలేకపోయినప్పటికి, కాన్ఫిడెన్స్ ఉన్నప్పటికీ, కాన్ఫిడెన్స్ సడలినప్పటికీ, యీ సమస్యపై చర్చ సమగ్రంగా ఇక్కడ రాకపోతే ప్రజలయొక్క ఆందోళన కనబడదు కాబట్టి ఇక్కడ సమగ్రమైన చర్చకు అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— ఇదే సబ్జక్టుపై నో కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్పై చర్చకు—8, 9 తారీఖులను నిర్ణయించటం జరిగింది. నో కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ డిస్పోజ్ అయినప్పటికీ అదే సబ్జక్టు యీ తీర్మానం రూపంలో వస్తున్నదికాబట్టి ఆ సబ్జక్టుపై చర్చకు నిర్ణయింపబడిన టైమ్ అంతా ఇపుడు కూడ ఉండాలని కోరుతున్నాము. ఇది మన కనీస కోరిక, ఇది యావత్తు జాతి మనుగడకు సంబంధించిన సమస్య కాబట్టి దానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇది ఇక్కడ యీ హౌస్లో చర్చించవలెను అనేదాంట్లో యీ హౌస్లో ఎవరికి బేధాభిప్రాయం లేదు. ముఖ్యమైన విషయం—హౌస్లో చర్చ జరిగేటప్పుడు అనవసరమైన వాగ్వాదాలు లేకుండా, తెలుగుజాతి మొత్తానికి ఏవిధంగా మనం ఒక ఆదర్శాన్ని ఇవ్వగలము, ఎట్లా నిరూపణ చేయగలము అన్నది ముఖ్యమైన విషయము. ఆ సందర్భంలో గౌ. సభ్యులు వారి అభిప్రాయాలు వ్యక్తపర్చటం, మనందరికి కూడ అవసరమని ప్రభుత్వము భావిస్తున్నది. ఇవాళ చర్చ సాగించండి. రేపుతో మనం పూర్తి చేసుకొని 9 వ తేదీ ఆదివారాన్ని, ఆదివారంగానే ఉండనివ్వండి అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరామయ్యడు (కొవ్వూరు) :— అధ్యక్షా, మనమందరం కలిసి, మంచి ఉద్దేశ్యంతో ఇక్కడ మాట్లాడి ఒక మంచి వాతావరణాన్ని కలిగించటానికి అందరికి మేక్సిమమ్ టైమ్ ఇస్తే, మన రాష్ట్రంలో అనుమానాలు పోనటానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ఇక్కడ ఎక్కువ మంది మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇస్తే న్యాయం కలుగజేసినవారం అవుతాము. కొంతమందికి మాత్రమే మాట్లాడే భాన్సు వచ్చే పరిస్థితి కాకుండా చాలామందికి ఎవరి అభిప్రాయం వారు చెప్పుకోటానికి మేక్సిమమ్ టైమ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—It is a very good suggestion. What is the idea of the entire House ?

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— అన్ని పార్టీలలోకూడ ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలనుండి రిప్రజెంట్ చేసేవారు ఉన్నారు. ఏదో ఒక లీడర్ మాట్లాడితే ఒక ప్రాంతానికి సంబంధించిన వారు మాట్లాడితే సంతృప్తి పడరు. ఇక్కడ ఉన్న మెంబర్స్ అందరూ వారి అభిప్రాయం వ్యక్తం చేయటానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నారని మనం అనుకోవాలి. ఎట్లాగూ బిజినెస్ అడ్వైజరీ కమిటీ ఆదివారం చర్చకు కేటాయించిందికాబట్టి, ఆదివారంకూడ దీనిపై చర్చకు కేటాయించాలి.

(శ్రీ) పి. సుబ్బయ్య :— ఇవాళ రెండుగంటలు, రేపు 3 గంటలు—మొత్తం 5 గంటలే ఇందుకు నిర్ణయిస్తే—యీ సమస్యకు న్యాయం కలుగచేయాలంటే చేయలేము.

Mr. Speaker :– Now, we have decided to work only on one Sunday i.e., 9th and not on 16th. Since the Government also is contemplating to come forward with another motion with regard to the same thing, I do not know........

Sri K. Brahmananda Reddy :—We cannot say anything.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—No, no. The Government is not serious about it.

Sri K. Brahmananda Reddy:—We do not say anything.

Mr Speaker :—If you do not say anything, the trouble will be later on I may not find time to give notice for discussion under Rule 95.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, do not be so strict. Why are you so strict with the Government, Sir.

Mr. Speaker :—No, no· I am not strict at all.

Sri K. Brahmananda Reddy :—If the Government feels, they will make a due submission to the Hon. Speaker.

Mr. Speaker :—I am only saying as programmed by the Business Advisory Committee. That is all. I am trying to find out time for you also. That is what I am saying. Why should I be...... After all I must be fair to both sides.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—For the present, the Government has no contemplation to come forward with a resolution.

Mr. Speaker :—We will see, Mr· Rajeswara Rao. To-day and tomorrow we will have it and if necessary we will have it day-after-tomorrow also.

Sri Poola Subbaiah :—How have you decided? Now as you have said, the motion has not come from the Government side, therefore we must be very vigilant.

Mr. Speaker :—Anyhow, let us not anticipate what they are going to do. To-day and tomorrow ofcourse we are working. Tomorrow also the same thing will be taken up. To-morrow if you are able to finish well and good. Otherwise we will decide to-morrow evening afterwards.

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—గవర్నమెంటు, ఈ సమస్య వచ్చినప్పుడు శాసనసభ సమావేశము ముందుగానే మేము చర్చ చేయాలని అడిగితే మేము ఈ proposition తీసుకువచ్చి discuss చేస్తాము అని చెప్పారు. వారికి యిప్పుడు యితర యిబ్బందులు ఉండి time చాలకపోతే వారు తరువాత

రావచ్చు. అందువల్ల వస్తారా, రారా అనేది మాకు తెలిసి ఉంటే చర్చలో అది ఎక్కువ ఉపయోగపడుతుంది. వారు ఏవైనా విషయాలు తరువాత చెపుతారు అనేటట్లయితే కొన్ని subjects reserve చేసి ఉంచుతాము. వారు ఏమి చెప్ప దలచుకోలేదు అనేటట్లయితే మొత్తం thorough గా discuss చేయాల్సి వస్తుంది. కనుక ఆ విషయం గవర్నమెంటు చెబితే బాగా ఉంటుందని మేము అభిప్రాయ పడుతున్నాము. ఇప్పుడే మమ్మల్ని చెప్పమంటారా అంటే యిదివరకే పత్రిక లలో మీ spokesman చెప్పారు. శాసనసభ సమావేశాలలో మేము కొంత సేపు ఆ subject పెడతాము అని చెప్పారు, ఆ విషయం clear చేస్తే మాకు తెలిక అవుతుందని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :—వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు తెచ్చిన ఈ తీర్మానం అసలు చర్చించడానికే వీలులేదు. ఎందుకంటే—Motion under rule 95.. ...

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అది disallow చేశారు.

Mr Speaker ; - The rule permits that a substitute motion be moved with the permission of the Speaker. With my permission he has moved. So, the original thing will not be taken up. All the other motions will be considered as being disallowed. Only this motion will be taken up now. If any Member wants to give amendment to this motion. he is at liberty to give the amendment.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :— We have not got the motion Sir. ఆ alternative motion మా దగ్గర లేదు

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీకు copies యివ్వలేదు అంటారా? చదివి విని పిస్తారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆ substitute resolution కూడ copies circulate చేసేటట్లయితే they will be thorugh మనం యిచ్చినది యిది, దానికి substitute వచ్చినది యిది అని వాళ్ళకు తెలియడం న్యాయం. వారు చదువుతారు. Meanwhile office will supply the copies.

Mr. Speaker :—To-morrow, I will get them circulated. To day it is not possible.

Sri G. Latchanna :—We the undersigned give notice of the following motion under Rule 95 of the Assembly Rules : Viz.,

"This House expresses its strong resentment at the signal failure of State Government in achieving the emotional integration of the State and to anticipate the deep rooted feelings of the people of Andhra Pradesh for the removal of imbalances and for the implementation of the safeguards guaranteed to Telangana, to prevent the recent unfortunate disturbances by timely and boldly offering a satisfactory solution to the problems as also at the utter failure of the State Government to protect the security to person and properties of

the innocent people who were affected by the recent disturbances. The Government has once again proved its failure to rule the State.

This House expresses its deep sympathy to the bereaved families and other victims and urges upon the Government to compensate the losses."

G. Latchanna,
Ch. Rajeswara Rao,
B. Narasimha Reddy,
A. Madhava Rao,
Vavilala Gopalakrishnayya,
C. V. K. Rao,
K. Govinda Rao,
T. Lakshma Reddy,
Dr. T. S. Murthy,
J. Easwari Bai,
K. Butchirayudu,
Kaza Ramanatham,
Ch. Vengayya.
Signatories.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ప్రభుత్వం తరఫున తెలంగాణా అభివృద్ధి వివరాలు అని ఒక booklet ప్రకటన చేశారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో చరిత్ర ఏమిటో, జరిగింది ఏమిటో ప్రజలకు తెలియచేయడానికిగాను అది ప్రకటన చేయడం చాల సమయోచితమని నేను భావిస్తున్నాను. అసలు safe guards అనేవి యిప్పుడు ప్రభుత్వం ప్రకటించిన కరపత్రమునుబట్టిచూస్తే స్పష్టంగా 5 ఏళ్ళకు అని అనుకొన్నటువంటి agreement ను మరొక 5 ఏళ్ళకు పొడిగించడం జరిగింది. మళ్ళీ యిప్పుడు అది 5 ఏళ్ళకు పొడిగింపు జరపడానికి మన ప్రభుత్వం ఒక సిఫార్సు చేసి ఉన్నది. దానిని గురించి చట్టం లోకసభలో pass అయినదో లేదో తెలియదు. Pass అయినట్లుగా లేదు. ఈ సందర్భం ఎందుకు రావాలి? ప్రభుత్వం ఒకరికి హామీలు యిచ్చిన తరువాత అవి మనోవాక్కాయ కర్మల, నిజాయితీగా అమలుపరచడమే జరిగి ఉన్నట్లయితే యిది వరకు ఒక 5 ఏళ్ళు పొడిగింపు జరిగి ఉండేదికాదు. మళ్ళీ యిప్పుడు 5 ఏళ్ళు పొడిగింపు అని వారు అడగవలసిన అవసరంగాని. పొడిగించమని చెప్పుకోవలసిన అవసరంగాని ప్రభుత్వానికి లేకుండేది కాదు, అందువల్ల ప్రభుత్వం తానుయిచ్చిన వాగ్దానాలను సఫలపరచడంలో నిజాయితీ లేకుండా కాలానుగుణ్యంగా మాటలు మాత్రం చెపుతూ దాటవేసినందువల్ల వచ్చిన ప్రమాద పరిస్థితి. తెలంగాణా ప్రాంతానికి తప్పనిసరిగా అమలుచేస్తామని ప్రమాణపూర్తిగా చెప్పి యివ్వబడిన హామీలు అమలు కాకపోవడానికి బాధ్యత. పూర్తిగా అధికారాన్ని గత 12.13 ఏండ్లుగా చెలాయిస్తున్నటువంటి కాంగ్రెసు పార్టీది. ప్రధానంగా మంత్రివర్గానిది

మంత్రివర్గానికి నాయకత్వం వహించిన ముఖ్యమంత్రిది అని ముందుగా మనం చెప్పవలసియున్నది. ఈ నాడు ఏ ఆందోళన వచ్చినా, ఏ సంఘటన జరిగినా వాటన్నిటికి ప్రధానమైన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రిగారిది అని చెప్పవలసి యున్నది. క్రిందటిమారు నవంబరు 28 వ తేదీన శాసనసభ సమావేశం ప్రారంభం చేసుకున్నాము. శాసనసభ ప్రారంభంలో Business Adisory Committee సమావేశం జరిగింది. తమకు తెలిసిన విషయమే. సెప్టెంబరు నుంచి ఈ ఆందోళన ప్రారంభం అయింది. తెలంగాణాకు యిచ్చిన హామీలు ద్రోహం చేయబడుతున్నాయి. మాటలు మాత్రం తీయగా చెప్తున్నారుగాని అమలు చేయడం లేదు. ఇది చాల అరాచకం, దుర్మార్గము, దీనిని సహించ లేము అని ఆందోళన విద్యార్థులలో వచ్చి ఉన్నది. దీనిని మీరు తేలికగా చూడడం ప్రమాదకరం. వెంటనే దానికి సంబంధించిన పెద్దలందరినీ సమావేశ పరచి, ఎంతవరకు ఈ హామీలు అమలు కాలేదో ఎప్పుడు అమలు చేస్తారో తెల్పండి లేకపోతే ప్రమాదం వస్తుందని అప్పుడు Business advisory Committee లో మొట్టమొదటిసారిగా నేను ప్రతిపాదించినప్పుడు మొదట ముఖ్యమంత్రి గారు యిష్టపడకపోయినా, తరువాత యిందులో తప్పు ఏమి ఉన్నది. మీరు ఎందుకు పిలచి ఒక సమావేశము పెట్టకూడదని స్పీకరుగారుకూడ అనినతరువాత వారు సమావేశానికి యిష్టపడ్డారు. ఆ సమావేశానికి ముందుగానే, నవంబరు 28 వ తేదీకి ముందుగానే ఈ సమస్య చాల ప్రమాదంగా పరిణమిస్తున్నది, ఒకరికి యిచ్చిన హామీలు అమలు కాకపోతే ఆ ప్రాంతీయులు అసంతృప్తిపడడం, గాని ఆందోళనచేయడంగాని, తప్పేమిలేదు. ఈ ఆందోళన విషమరూపం దాల్చక ముందే ఒక పరిష్కార మార్గము, అధికారపక్షము బాధ్యత అయినప్పటికీ, ప్రతి పక్షంలో ఉన్నవాళ్ళమైనా చూడాలిగదా అనే ఉద్దేశ్యంతో నవంబరు 7 వ తేదీన స్వతంత్రపార్టీ Working Committee, ఒంగోలులో సమావేశం అయి నప్పుడు చర్చించి ఉన్నాము, చర్చించి ఆంధ్ర తెలంగాణా విభేదాలు సమన్వయం చేసి అందరికి న్యాయం జరిగేటట్లు, ప్రభుత్వ చర్య తీసుకొనేటట్లు ప్రయత్నం చేయడం మంచిది, దానికి మీకు అధికారం యిస్తున్నాము అని working Committee నాకు అధికారం యిస్తూ నవంబరు 7 వ తేదీన తీర్మానం చేసినది. నవంబరు 7 వ తేదీ తీర్మానం పురస్కరించుకొని Democratic front 28 వ తేదీన సమావేశం అయినప్పుడు ఈ విషయం చర్చించాము. అధికార పక్షం చేయవలసిన ఈ కార్యమును వారు ఉపేక్షించినప్పుడు మనమైనా వారిదృష్టికి తీసుకు రావడం అవసరమనే అభిప్రాయం Democratic front కూడా ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించిన తరువాత, Regional Committee leaders ను మేము అనధికారికంగానే, ప్రతిపక్షంగానే నవంబరు 28 వ తేదీన ఆహ్వానించాము.

Dr, T. V. S. Chalapathi Rao :— Sir, I want to raise a point of order. The motion is being moved and as the hon. Member is speaking on that, he is mostly referring to the safegaurds given to the Telangana region. As you know Sir, the matter has gone to the High Court, Justice Chinnapa Reddy held that it is ultra vires of

the Constitution. The Division Bench of Andhra High Court has struck down the judgment of Justice Chinnappa Reddy and that judgment of the Division Bench is reported to have been suspended dy the Supreme Court yesterday. Such being the fact, will it be in order now to discuss about the safeguards which were held to be ultra vires of the Constitution by Justice Chinnappa Reddy of Andhra High Court ?

Sri C. V. K. Rao : -There is no force in the point of order.

Mr. Deputy Speaker : I have to give - . . ..

Sri C. V. K. Rao : -There is a snag about it. The Supreme Court has given a particular Stay Order Sir. the safeguards is not an Act by itself. Therefore, kindly permit the Leader of the Opposition to proceed.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— Point of order raise చేశారు. Judicial matters లో interfere చేయకుండా, facts చెప్పడానికి, prejudice చేయకుండా చెప్పడానికి మేము ఎన్నోసార్లు చర్చలు చేసినాము. ఆ చర్చ రానివ్వకూడదని ఎక్కడా తీర్మానం తీసుకోలేదు. రానివ్వకూడదని ఆ rule చూపించండి కాని subjudice కాకుండా ఆ విషయాన్ని ప్రతిపాదించడానికి మనం ఈ House లో అవకాశాన్ని తీసుకొన్నాము, తీసుకుంటున్నాము. Subjudice కాకుండా ఏ facts చెప్పడానికి మనకు వీలు ఉన్నదో అది చెప్పవచ్చును.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—Subjudice చేయను, prejudice చేయను. ఉన్న సంగతి మనవి చేసుకుంటాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— Safeguards అంటే కేవలం ఉద్యోగాలు అనేదే దృష్టిలో పెట్టుకొని మాట్లాడుతున్నారు. Safeguards కేవలం ఉద్యోగాలు మాత్రమే కావు Supreme Court దగ్గర ఉన్నది ఉద్యోగాల సమస్య మాత్రమే. Safeguards అనే దానిలో మిగతా చాల విషయాలు ఉన్నాయి అనేది దృష్టిలో పెట్టుకొని మాట్లాడడం మంచిదని నా అభిప్రాయం.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— Safeguards అనేవి రెండు విధాలు. అది యదార్ధమే. లచ్చన్నగారు యిప్పుడు ముఖ్యంగా ఎక్కువ stress చేసి మాట్లాడుతున్నది ఉద్యోగాలు విషయం. (Interruption) ముఖ్యమంత్రిగారే దీనికి బాధ్యులు అని పదే పదే చెప్తున్నారు. వారికి ఆ స్వతంత్రం ఉన్నది చెప్పవచ్చును. ఈ Safeguards ఏ Act నుంచి ఉదయించిందో ఆ Act ultrawires of the Constitution అని hold చేశారు. ఆ hold చేసిన judgment It is in the field now—Such being the fact, when the safeguards themselves are not there, if the judgment of Justice Chinnappa Reddy were to prevail there are no safeguards at all so far as services are concerned.

Mr. Deputy Speaker :—So far as my knowledge goes, it is only the Stay Order that has not been allowed. The subject is still there and it is going to be discussed on 17th. So, you cannot take it that the final decision has come.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—Excuse me, Sir. It is reported that the Supreme Court has suspended the Division Bench judgment of the Andhra Pradesh High Court. That is a fact, Sir. Whether the House enjoys immunity or not is a different matter. Is it proper that the very safeguards are held to be ultra vires ?

Mr. Deputy Speaker :—If it is not subjudice it is proper to discuss.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Let us see. Let Sri Latchanna ji continue.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఆ విధంగా 23 వ తేదీనాడే డెమొక్రాటిక్ ఫ్రంట్ తరపున మిగతా ప్రతిపక్ష నాయకులను రీజినల్ కమిటీకి సంబంధించిన నాయకులను మేము ఆహ్వానించాము. మా ఆహ్వానాన్ని దయతో అంగీకరించి రంగారావుగారు, అచ్యుతరెడ్డిగారు, సత్యనారాయణగారు వగైరా పెద్దలు రీజినల్ కమిటీ కాంగ్రెసు పార్టీలో ఉన్న పెద్దలు, ఈ సమస్య పార్టీ రహితమైన సమస్య కాబట్టి దీని నిజానిజాలు మేము తెలుసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యముతో కోరిన వెంటనే వారు దయతో వచ్చారు. మేము చర్చించాము. ఏమిటి మీ సందేహాలు అని వారు అడిగారు. మేము వినయపూర్వకంగా ఒకటే విజ్ఞప్తి చేశాము. ఉద్యోగాలకు సంబంధించినంతవరకు యిదివరకు ఉన్న చట్టంలో ఉన్నట్లుగా ముల్కీలకే యివ్వవలసిన ఉద్యోగాలు నాన్ ముల్కీలకు వచ్చినవి. ఆ ఉద్యోగంలో ప్రవేశించినవారి యొక్క ప్రయత్నంవల్లనో, దురుద్దేశ్యంగా, దుర్మార్గంగా దోచుకున్నారని చెప్పలేము గదా! ఇక్కడ ఉన్నవారు యిచ్చిన ఉద్యోగాలే కదా? మాస్టర్లందరికి జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్‌లే గదా ఉద్యోగాలు యిచ్చి ఉన్నారు? మిగతా సమితులలో పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటులే గదా యిచ్చారు. వారంతా తెలంగాణా పెద్దలే గదా? ఏ కండిషన్ లేకుండా అప్లికేషన్ను కాల్ ఫర్ చేసి కండిషన్స్ లేకుండా ఉద్యోగంలో వేసి కొన్నాళ్ళు ఉద్యోగం చేసిన తరువాత రెగ్యులరైజ్ చేయబడి యిప్పుడు వారు యిక్కడ ఉండడానికి వీలులేదు పొమ్మని అంటే యిది న్యాయమేనా? మీకు రావలసిన ఉద్యోగాలు ఎన్ని రాలేదో అవి యిస్తారా లేదా అనేమాట న్యాయంగావి, బ్రతుకులు దొరికినవారిని పొమ్మనడం న్యాయం కాదుగదా అని మేము వారికి స్నేహభావంతో వినయపూర్వకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తే, వారు మాకు ఎంతమాత్రం ఆ ఉద్దేశ్యంలేదు, ఉద్యోగాలలో వారు తొలగింపబడాలి అని కాదు. ఇక్కడ తప్పనిసరిగా దొరకవలసిన వారికి ఉద్యోగాలు దొరకాలన్నమాట, అది మీరు వద్దు అంటారా అని మాకు ఎదురు ప్రశ్న వేశారు. ఆ విషయంలో మీరు మేము అందరము కలిసి పార్టీ రహితంగా ముఖ్యమంత్రిగారిని, ప్రభుత్వాన్ని అడగడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఎవరికైతే ఉద్యోగాలు దొరకవలెనో వారికి తప్పకుండా దొరకాలనే వాదనకు మీతో ఏకీభవిస్తాము అని వారికి మనవి

చేశాము. వారు కూడా ఏ మార్గంగా అడుగుదాము చెప్పండి అని అన్నారు. ఎంతమందికి అయితే నాన్ ముల్కీలకు తెలంగాణాలో ఉద్యోగాలు దొరికాయో అన్ని ఉద్యోగాలు తెలంగాణావారికి ఆంధ్రలో ఏర్పాటు చేసి యిప్పించడం న్యాయమనే ప్రతిపాదన మేము పెడుతున్నాము అంటే వారు హృదయపూర్వకంగా ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించారు. వారు అంగీకరించిన తరువాత మేము ముఖ్యమంత్రితో మనవి చేసుకున్నాము. మేము యీ విధంగా సమావేశమైనాము. మీరు ఒక సమావేశం ఏర్పాటుచేయండి, ఏకాభిప్రాయం వస్తుంది అని చెబితే వారు కూడ దయతో అంగీకరించి వారి యింట్లో నవంబరు 27 వ తేదీన సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సమావేశంలో చొక్కారావుగారూ, అచ్యుతరెడ్డిగారు కూడా మేమూ, ప్రతిపక్షాలవారు కలిసి సమావేశమయి యీ మాటకు ఒప్పుకున్నాము, తెలంగాణావారికి ఆంధ్రలో ఉద్యోగాలు యిస్తామని స్పష్టంగా ప్రకటన చేస్తే ఆ పాయింటుకు సంబంధించినంతవరకు మాకు ఏలాంటి అభ్యంతరమూ వుండదని చెప్పినా, దురదృష్టవశాత్తు ఆనాడు దానికి ముఖ్యమంత్రి అంగీకరించలేదు. ఇది ఆంధ్ర ప్రజల దౌర్భాగ్యమో, ఆంధ్రజాతి దురదృష్టమో తమరే నిర్ణయించవలసివుంటుంది. వారు హృదయపూర్వకంగా దానికి ఒప్పుకున్నారు. కాని ముఖ్యమంత్రి మాత్రం ఇప్పుడు రూల్సు ఎవరు మారుస్తారు, యీ జి. ఒ. లు ఎవరు మారుస్తారు, యీ మాటల వల్ల లాభము లేదు, యీ మాటలు ఎత్తకండి అని టోటల్‌గా తిరస్కరించారు, తిరస్కరించి, వారు వేరే ఒక ప్రతిపాదన చేశారు. ఆ ప్రతిపాదన ఏమిటి? అప్పుడు పత్రికలలో కూడ పడింది. 5 సంవత్సరాలు, అంతకుమించి సర్వీసులో వున్నవారి ఉద్యోగాలు కాయపర్చుకుంటాము, అంతకులోపు వున్నవారిని అందరినీ ఊస్ట్ చేస్తాము, వారిని గురించి మేము ఏదో చేసుకుంటాము, మీకు అక్కరలేదుఅని ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతిపాదించారు. దానికి రీజినల్ కమిటీ పెద్దలు మాత్రం ఏమీ అనలేదు, మేముఎందుకు మామనసులు మాత్రం అంగీకరించడంలేదు, కాని వాదులగా, ప్రతివాదులూ ఒప్పుకుంటూవుంటే మధ్యలో పుడకలా అడ్డు ఎందుకని భావించి, ఇది మరికొన్ని కొత్త సమస్యలను లేకెత్తిస్తుందని వినయపూర్వకంగా మనవిచేశాము. అవి మేము చూచుకుంటాము అన్నారు. అదే తుది నిర్ణయం అన్నారు. ఇది అప్పుడు పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. కాని ఆ తరువాత వ్యవహారం తారుమారైంది. అప్పుడు పెద్ద మనుషులు ఉద్యోగుల భాగం చెప్పారు కాని నిధుల సంగతి ఏమిటి అన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ నిర్మాణం అయినప్పుడు అప్పటికి తెలంగాణాకు వున్న సెక్యూరిటీ డిపాజిట్స్ మొత్తం తరువాత ఏయేటా తెలంగాణాలో మిగులు డబ్బు నిధులలోకి ఎంతెంత వస్తున్నదో తేల్చి ఆ లెక్కలు చెప్పకపోతే యిది చాలా సీరియస్ విషయం, దీనిని వెనుకకు పెట్టి ఉద్యోగాల గురించి రెండు మాటలు చెప్పి అసెంబ్లీలో స్టేటుమెంటు చేస్తే ఉపయోగం వుండదని తెలంగాణా పెద్దలంతా కూడా ఆనాడు చాలా ఆవేశముతో బాధతో తమ అభిప్రాయాలు వ్యక్తపరచారు. ఆ లెక్కలు నెలాఖరులోగా చెబుతాము అన్నారు. మేమంతా అట్లా చెబుతారని ఆశించాము. నెలాఖరుకు కాలేదు. నవంబరు శాసన సభలోనే యీ శాసన

సభా వేదిక నుంచి నేను ముఖ్యమంత్రి గారికి జ్ఞాపకం చేశాను. మీరు దీనిని గురించి స్పష్టమైన స్టేటుమెంటు చేస్తామన్నారు, ఇంతవరకు చేయలేదు. ఆందోళనకు అవకాశమిచ్చే చర్యలు జరగాలనేది మా ఉద్దేశ్యం కాదు. ఇటీవల జరిగిన ఆందోళననుబట్టి న్యాయంగా ఈ శాసనసభ ప్రారంభంలోనే ఈ విషయం చర్చకు పెట్టవలసిఉన్నప్పటికీ తప్పనిసరిగా ఒక స్టేటుమెంటు చేస్తామన్నారు కాబట్టి ఇంతవరకు ఓపిక పెట్టాము, ఇప్పుడైనా స్టేటుమెంటు చేయండి, చేయకపోతే తప్పనిసరిగా ఈ ఉద్యమం తీవ్రరూపం దాల్చి ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలనే ఆందోళనకు దారితీస్తుంది. దౌర్జన్యాలకూ, రక్తపాతానికీ దారితీస్తుంది, దానికి మీరే బాధ్యులు అవుతారు అని నవంబరు సమావేశములో ఈ శాసనసభా వేదిక నుంచి ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను మనవి చేసిన సంగతి తమకు తెలుసును. వారు మామూలు ధోరణిలో టోపి త్రిప్పుకుంటూ, చెయ్యి విసిరారు. అయ్యేది ఏమీ లేదు అని. నిర్లక్ష్యంతో నిరాదారణ చేశారు. కాని, ఈనాడు ఏమి జరిగింది ? తెలంగాణా నాయకులంతా, రీజనలు కమిటీ సభ్యులు, తదితరులు—కాంగ్రెసు పార్టీ మెంబర్సు, యితరులు కూడా డిసెంబరు 31వ తేదీన ముఖ్యమంత్రిగారి యింటికి వెళ్ళి మొరపెట్టారు ఉద్యమం తీవ్రరూపం దాలుస్తున్నది, ఒక స్పష్టమైన చర్య చేయండి నిధుల సంగతి తేల్చకపోతే ప్రమాదకర పరిస్థితులు వస్తున్నాయి, మేము కంట్రోలు చేయలేము అంటే ముఖ్యమంత్రిగారు బెదిరించడానికి వచ్చారా అని తృణీకరించారు. విద్యార్థులలో చాలా విషమ పరిస్థితులు తెచ్చిపెట్టబోతున్నారు, చాలా దౌర్జన్యకాండ జరగబోతుంది అని మేము భయపడుతున్నాము. దీనిని తేల్చండి అని 31వ తేదీన మొత్తం తెలంగాణా పెద్దలంతా ముఖ్యమంత్రిగారింటికి వెళ్ళి ఘోష పెట్టుకుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు నన్ను బెదరించడానికి వచ్చారా అని కోపం తెచ్చుకొని తిరస్కరించడమే కాకుండా, మీ స్టూడెంట్సును నేనూ ఎరుగుదును, నాకూ వున్నారు స్టూడెంట్సు వీరివల్ల అయ్యేది లేదు అని పంపించిన ఘటన ఈ ఉద్యమానికి నాందీ ప్రస్థాపనగా వుందో లేదో ముఖ్యమంత్రిగారికే తెలియాలి, వారిని అడిగిన పెద్దలకు తెలియాలి. సకాలంలో దీనిని పరిష్కరించడానికి పూనుకోనకపోవడం జరిగింది. దీనికి పూర్తిగా ప్రైమరీ బాధ్యత ఒకే ఒకరిది, ముఖ్యమంత్రి ఒక్కరే దీనికి బాధ్యులని మనవి చేస్తున్నాను ఆంధ్రప్రదేశం వచ్చి 12 ఏండ్లు అయింది. 18 ఏండ్ల రాజ్యం యిది. 18 ఏండ్లుగా ఒకే మాతృభాషకు చెందినవారు, ఒకే జాతికి చెందిన వారు—చరిత్రను బట్టి చూచినా–నైజాము ప్రభుత్వం చరిత్ర చూచినా, రాయలసీమ, ఉత్తర సర్కారుస్ కూడా నైజాము పరిపాలనలోని భాగాలే తప్ప అన్యము కాదుకదా. కాకతీయుల చరిత్ర చూచినా యావత్తు ఆంధ్రదేశమంతా కాకతీయుల రాజ్యములోని భాగాలే కదా. పూర్వపు చరిత్రలో ఒకే ప్రాంతానికి, ఒకే మాతృభాషకూ చెందివుండి ఈనాడు ఒకే మాతృభాషకు చెందినవారై కూడా తెలంగాణా తెలుగువారు వేరు, ఆంధ్రులు వేరు అనడంవల్ల— తండ్రికీ నాన్నకూ ఎంత భేదం వున్నదో, యీ తెలంగాణా తెలుగువారికి, ఆంధ్రులకూ ఎంత భేదం వున్నదో నేను పండితుడను కాను కాబట్టి విమర్శ చేసి చెప్పలేను. కాని, యీ దౌర్భాగ్య పరిస్థితి ఎందుకు రావాలి ? ఇది వారి

పారిపాలన ధర్మం కాదని తప్పించుకోగలరా? వారు ముఖ్యమంత్రిగా 5 ఏండ్ల నుంచే వుండవచ్చు. గడచిన పన్నెండేళ్లుగా యీ ఖజానా తాళం వారిచేతిలోనే వుందికదా-మధ్యలో చెన్నారెడ్డిగారికి తాత్కాలికంగా యిచ్చారో, అవసరంగా యిచ్చారో వారికే తెలియాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంలో ఆర్థిక శాఖను నిర్వహిస్తున్నది వారేకదా. అయితే తెలంగాణా నిధులను తరలించడమనేది అమాయకంగా చేశారా? అమాయకంగా చేస్తే వారితో వున్న తెలంగాణా మంత్రులు కూడా ముద్ర వేశారా? అమాయకంగా వారుకూడా ముద్రవేస్తే రివైజ్డు ఎస్టిమేట్సులో, సప్లిమెంటరీ ఎస్టిమేట్సులో అమాయకంగా కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందిన మెంబర్సు, తెలంగాణా శాసనసభ్యులు కూడా పొరపాటున ముద్రలు వేశారా? మేము ప్రతిపక్షంలో వున్నవారము అనాడు, యీనాడు కూడా? ఇట్లా యీ పద్దులు తారుమారు చేయడం తప్పు అని ప్రతి సందర్భంలో కూడా ప్రతిపక్షం వేలెత్తిచూపించి ప్రతిఘటిస్తూనే వున్నది. కాబట్టి యీ పరిస్థితికంతకూ అధికారపక్షమే కారణం. దీనిని అన్నివిధాలా తారుమారు చేస్తూ వచ్చారు. ఎవరు దీనికి బాధ్యులు? ఈ ఉద్యమం వచ్చిన తరువాత ఇటీవల ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. జనవరి 19 వ తేదీన ప్రకటించినది కొత్తేమీ కాదు. పూర్వం చేసిన వాగ్దానాలనే తిరిగి పునరుద్ఘాటించడంతప్ప ఏమీ లేదని ముఖ్యమంత్రిగారు ఢిల్లీలో చెప్పినా, ఢిల్లీనుంచి తిరిగివచ్చి చెప్పినా—ఒకటి, రెండు, మూడు పర్యాయాలు చెప్పడం జరిగింది. కాని 19 వ తేదీ స్టేటుమెంటుకూ, పూర్వపు వాగ్దానాలకూ తేడాలు వున్నాయి. తేడాలు ఏమీ లేవని చెప్పడంవల్ల ఏమి లాభం? ఇక్కడ వున్నవారిని తీసేసే రండిషను పూర్వం వున్నదాంట్లో లేదు. క్రొత్తది అందులో చేర్చబడింది. మిగతా వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలనుకూడ ఇదే దృష్టితో చూస్తామనే మాట కూడా చేర్చబడింది. జనవరి 19 వ తేదీ ప్రకటనలో వున్న క్రొత్త విషయాలను మభ్యపరచి అంతా పాతవే అన్నారు. ఈ సందర్భంలో నేను ఒక పర్సనల్ ఎక్‌ప్లనేషను యీ హౌస్‌ద్వారా చెప్పుకోవలసివుంది. జనవరి 18, 19 వ తేదీలలో జరిగిన సమావేశాలలో నేనూ ఒక భాగం, నేనుకూడా సంతకం చేశాను. నా తోటి మిత్రులు శాసనసభ్యులు, ఆంధ్రదేశంలో వున్న ప్రజలు కూడా కొంతమంది అప్పుడు సంతకం పెట్టి ఇప్పుడు లేదు అంటున్నాడు ఏమిటని వ్యాఖ్యానించడం జరిగింది. నేను నా సంతకం లేదు అనలేదు. సంతకం మనస్ఫూర్తిగా, హృదయపూర్వకంగా దీనితో ప్రశాంతత ఏర్పడుతుంది అని ఆశించి, నమ్మి, విశ్వసించి పెట్టాను. దానితో యీ 4,800 మందిని ఇక్కడనుంచి తీసి సూపర్ న్యూమరరీ పోస్టులలో పెట్టి వారి ఉద్యోగాలకు భంగం లేకుండా చేస్తారనే షరతుమీద ఉభయ ప్రాంతాలలోను ప్రశాంత పరిస్థితులు ఏర్పడుతాయని, ఆంధ్రప్రదేశ్ రూపానికి, ఉనికికి, భవిష్యత్తుకూ విభేదాలూ, విద్వేషాలూ లేకుండా పోతాయని మనస్ఫూర్తిగా ఆశించి సంతకాలు పెట్టాము. మన ఆశలు ఫలించాయా అని అడుగుతున్నాను. ఆ స్టేటుమెంటు ఐన మరునటి రోజునే కదా రక్తపాతం ప్రారంభమైనది ఒక ప్రాంతంలో. ఆ తరువాతనే కదా జనవరి 24 నుంచి ఆంధ్ర, యూనివర్సిటీలలో ఇది అన్యాయం, సహించము

అని ఆందోళన బైలుదేరింది. మన స్టేటుమెంటు ఉద్యమాలను రేకెత్తించింది కాని మనం అనుకున్న ఉద్దేశాలను సాధించిందా? నిర్మొగమాటంగా ఆత్మవంచన లేకుండా యథార్థం గుర్తించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని శాసన సభ్యులను కోరుతున్నాను. తరువాత ఏదో ఆలోచించి ఇది రాజకీయ ఉద్దేశాలతో అన్న మాట అని ఎవరైనా అనుకుంటే పొరపాటు అని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చరిత్రలో లేనిది ఒక జాయింటు బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీని పెట్టించగలిగారు. శాసనసభ, శాసన మండలి కలిపి. ఫిబ్రవరి రెండవ తేదీన ఉభయ శాసన సభల బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీ పెడుతున్నామని టెలిగ్రాం ఇచ్చారు. తప్పనిసరిగా రావాలని సెక్రటరీగారు ముఖ్యమంత్రిగారు ట్రంకు ఫోను చేసారు. ఎందుకు రావాలని అడిగాను. ట్రంకు ఫోను రాకముందే పత్రికలలో ఒక వార్త వచ్చింది. అంతకుముందే ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీ సమావేశం జరుగుతుందని నోటీసు వచ్చివుంది. తరువాత పత్రికలలో అధికార అభిజ్ఞ వర్గాలద్వారా పూర్తి బడ్జెటు ఉండదట, వోట్ ఆఫ్ అక్కౌంటు మాత్రమే పెట్టడానికి నిర్ణయించుకున్నారని వార్త వచ్చింది. ఆ వార్త చదవడంవల్ల సెక్రటరీ గారు ఫోను చేయగానే అడిగాను — ఎందుకు ఈ సమావేశం. బడ్జెటు కించపరచడానికేకదా అని. అదికూడా చర్చకు రావచ్చునేమో తెలియదు అన్నారు. మన శాసన సభను నిర్వహించే సెక్రటరీ కదా. మన భాష ఆయనకుకూడా అంటింది. రావచ్చును అన్నారు. ఇంకా ఏమి వస్తాయి అన్నాను. ఇప్పటి పరిస్థితులు చర్చిస్తారేమో. తప్పకుండా రండి అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ట్రంకు ఫోను చేసారు. 155 మైళ్లు సోంపేట నుంచి విశాఖపట్నం కారులో వచ్చి అక్కడనుంచి ప్లేనులో వచ్చాము. రోడ్డు మీద ప్రయాణంచేసే అవకాశంలేదు. బాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్ కమిషన్ వారు సమావేశం రద్దు చేసుకున్నారు. ఖర్చులు అన్నీ పెట్టుకుంటామన్నారు. ఇంతవరకు బిల్లు పాస్ కాలేదు. అన్నీ పెట్టుకుని రావాలన్నారు. ఆ రోజునే నేను చెప్పాను. 19 వ తేదీనాటి స్టేటుమెంటు రద్దు అయిపోయిందని ఫిబ్రవరి 2 నే చెప్పాను. మీరు, నేను సంతకాలు పెట్టాము. కాని ప్రజలు రద్దుచేసారు. ఏదో ఫాల్స్ ప్రిస్టేజ్ పై యాక్టు చేయడం తప్పని ముఖ్యమంత్రిగారి ముఖస్తానంలో మనవిచేసుకున్నాను. ఏదో ఆలోచించి ఎత్తుగడగా చెప్పిందని ఎవరైనా అనుకుంటే పొరపాటు. ఈ రోజున నా మనస్తాపం ఏమిటంటే — జనవరి 19 వ తేదీన శాంతి సామరస్యాలు సాధించగలమని ఏ పవిత్ర భావాలతో వ్రాసామో, ఏ పవిత్ర హృదయాలు చేరాయో కాని అదే తరువాత రక్తపాతానికి దారి తీసిందని నేను పూర్తిగా విశ్వసిస్తున్నాను. మనఃపూర్వకంగా విశ్వసించినందు వల్లనే రద్దు అయిపోయిందని అన్నాను. సంతకం పెట్టలేదని అంటున్నారే అన్నారు. పెట్టలేదని మేము అన్నామా? ఆ సంతకం వాది కాదని అన్నానా? ఈ విషయం తోటి సభ్యులు గమనించవలసి ఉంటుందని, అధ్యక్షా, వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతకు ఈ ఉద్యమానికి ఏమిటి కారణం? 18 వ తేదీనాటి సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేసాను. ముందు మాట్లాడాలని అంటే ఫిర్యాదిదారులు, ముద్దాయిలు ఉన్నారు. మీరు చెప్పాలి

అన్నాను. తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు ఏదో మాట్లాడారు. ఆ రోజున అందరు మాట్లాడిన తరువాత అన్నాను — ఈ ఆందోళనకు సంబంధించిన సమస్యలు గురించి పెద్దలు చెప్పారు. ఈ ఆందోళన రెచ్చగొట్టడానికి వెనుక ఉన్న రాజకీయ శక్తులు, కారణాలు గురించి ఎవరూ మాట్లాడ లేదు: వాటిని మాట్లాడకుండా సంపూర్ణమైన చర్చ జరిగింది అనుకుంటే పొరపాటు, ఈ సమస్య పరిష్కారం జరగదనుకుంటే కాదు అన్నాను. ఏమిటి ఆ సమస్యలు అన్నారు. అందరికి తెలిసినవే. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అన్యాయం చేస్తున్నదన్న ప్రచారం ఈ నాటిది కాదు. నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా ప్రారంభమైనది. సీనియర్ గజెటెడ్ ఆఫీసర్లు, తెలంగాణాకు చెందిన వారు, వారికి జరిగిన అన్యాయాలు సవరించబడక అట్లాగే రిటైరైన వారి కారణంగా నాలుగు సంవత్సరాలు క్రితమే ప్రారంభమైనది. తెలంగాణాకు ద్రోహం జరుగుతూంటే మీరంతా ఉండి ఏమి చేస్తున్నారనే ప్రచారం, పోరాటం రాజకీయ వర్గాలలో మూడు సంవత్సరాలక్రితమే ప్రారంభమైనది. ఆ విధంగా ప్రారంభమైన దానికి తగిన ఉద్రేకం గాని అనుకూల వాతావరణం గాని రెస్పాన్సు గాని అప్పట్లో రాలేదు. తరువాత వచ్చింది. 1962 జనరల్ ఎన్నికలు తరువాత ముఖ్యమంత్రి ఐన సంజీవరెడ్డిగారు రాజీనామా ఇచ్చి ఢిల్లీకి వెళ్ళిన సందర్భంలో బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రి ఐన తరువాత వారు చాలా అభ్యుదయ, సరసత కలిగిన వారు. స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలు ఇవ్వగలిగిన సరసుడనే అభిప్రాయం అందరిలోను కలిగింది. ఇందులో ఏమైనా తప్పు ఉంటే ఖండించవచ్చును. లోకానికి తెలియకుండా కప్పిపెట్టలేము. 1967 ఎన్నికలలో నూటికి 90 మంది కాంగ్రెసు పార్టీ వారు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారే నాయకుడు కావాలని ఎన్నుకున్నారు. ఎన్నిక ఐన తరువాత ఇప్పటివరకు మంత్రులుగా అవుతామని ఆశలు పెట్టుకున్న వారు 40 మందికి తక్కువ కాకుండా ఉన్నారు, ఆంధ్రలోను, తెలంగాణాలోను కూడా. ఈ విధంగా చీప్ పాపులారిటీ సంపాదించుకున్నారు. ప్రతి శాసనసభా సమావేశం జరుగబోయే ముందు మంత్రివర్గ విస్తరణ జరుగుతుందని అధిష్ఠాన వర్గాల ద్వారా మొదటి పేజీలో వార్త వస్తుంది. సమావేశం ఐపోయిన తరువాత అధిష్టానవర్గం వారు ఆలోచిస్తున్నారంటారు. ఇది మూడు సార్లు ఆయిపోయింది. గ్రహపాటో, పొరపాటో, అలవాటో ఐపోయింది. సయోధ్య కంపెనీ వారు చిందర వందర ఐపోయారు. అవమానం భరించలేక బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారికి బ్రహ్మరథం మోయాలనే భావం మనస్ఫూర్తిగా కలిగిందనే నమ్ముతున్నాను. లేదంటే క్షమార్పణ కోరుకుంటాను. దీనికి తోడు ఎన్.జి.వో. ఎసోసియేషనులో కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు చేయి పెట్టారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఎసోసియేషనుగా ఉంటే తెలంగాణా వారికి న్యాయం జరుగదని తెలంగాణాకు ప్రత్యేకమైన ఎసోసియేషను పెట్టుకోడానికి కర్మకాండ జరుగుతుంటే బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు బలపరచలేదని చెప్పగలరా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— తెలంగాణా ఎన్. జి. వో. ఎసోసియేషను ఎప్పుడు వచ్చింది?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఐదు సంవత్సరాలుగా మనం కుర్చీలో ఉన్నాము. ముఖ్యమంత్రిత్వం వహించి ఐదు సంవత్సరాలైనది. మీరు ప్రత్యేకంగా 1967 తరువాత విడతీసారని కాదు నేను చెప్పేది. వేర్వేరు భావాలతో ఉన్న వర్గాలను సమన్వయం చేయవలసిన కలిగిన ముఖ్యమంత్రిత్వమునకు భిన్నంగా వ్యవహరించే ప్రయత్నం చేసారనే నేను అనేది. డివైడ్ అండ్ రూల్ అనేది ఏ గురువుల వద్ద నేర్చుకొన్నారో. లేక స్వతహాగా వచ్చిందో కాని మీరు అదే అనుసరించారు. దానితో ఆగలేదు. తెలంగాణా ఆందోళనకు ప్రాతిపదిక ఏమిటి? తెలంగాణా ఎసోసియేషను వారు ప్రకటించిన చార్టరులోని అంశాలేకదా వరుస క్రమం తప్పకుండా. తెలంగాణా సీనియర్ గెజెటెడ్ ఆఫీసర్లయితేనేమి, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు లెజిస్లేచరు పార్టీలోని తెలంగాణా కాంగ్రెసు నాయకులయితేనేమి, తెలంగాణా ఎన్. జి. వోలు. విద్యార్థులు బ్రహ్మాండమైన అశాంతిని ఆందోళనను కలిగడానికి కావలసినంత సరకు, సరంజామా సప్లయ్ చేయడం జరిగింది. బి. ఏలు పాసయి ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ కాన్వొకేషను జరుగుతున్న సందర్భంలో డిగ్రీలు కావు మాకు ఉద్యోగాలు కావాలని ప్లాకార్డ్సు ప్రదర్శించిన సంగతి తెలుసును. ఎందుకు ప్రదర్శించవలసివచ్చింది? విద్యార్థులవి లేత హృదయాలు. పి. హెచ్. డి. అయిన తరువాత కూడా బంట్రోతు ఉద్యోగం అయినా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఉన్నంతవరకు దొరకదు అనే భావం ఖచ్చితంగా వారి మనసులో పడిపోయింది. ఆ విధముగా ఏర్పడిన తరువాత ఉద్రేకపడక ఏమవుతారని వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను రాజకీయాలలో ఆరితేరిన వారు ఓం శాంతిః శాంతిః అని వందన్నర ఉపన్యాసాలు చేసినవారే ఉద్రేకాలు పడుతూ ఉంటే కష్టపడి చదివి తల్లిదండ్రుల ఆస్తులు తగలపెట్టి పి. హెచ్. డి. డిగ్రీలు సంపాదించినవారు ఎం. ఏ. ఫస్టుక్లాసులో పాసయినవారు బంట్రోతు పని కూడా దొరకదు అనే భావం కలిగినప్పుడు ఉద్రేకం వస్తుందా రాదా ఆలోచన చేయాలి. అటువంటి ఉద్రేకాలు ఒక ప్రక్కన పెరుగుతూ ఉంటే విద్యార్థి సంఘాల ఎలక్షన్సలో చెలగాటం ఆడుతున్నారు మంత్రులు. ఉస్మానియా స్టూడెంట్సు యూనియను ఎలక్షన్సులో 25 వేలు ఖర్చు అయిందంటున్నారు కొంతమంది, 30 వేల ఖర్చు అయిందంటున్నారు కొంతమంది, 70 వేలు ఖర్చు అయిందంటున్నారు మరికొంతమంది. స్టూడెంట్సులో కాంగ్రెసు క్యాండిడేటు అని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి క్యాండిడేటుఅని. బసవరాజు క్యాండిడేటు అని లక్ష్మణబాపూజీగారి క్యాండిడేటు అని ప్రచారం జరిగింది. స్టూడెంట్సుకి డిన్నరు పార్టీలు టీపార్టీలు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ఆనందభవనంలో విద్యార్థుల ఎలక్షన్సు సందర్భంలో టీపార్టీలు సరససల్లాపాలు జరగలేదంటారా? ఇవన్నీ కూడా జరిగి విద్యార్థి సంఘాలయొక్క ఎలక్షన్సులో చేతులు కలిపి ఒకరు ఓడిపోతే ఒకరు గెలిచారు. కాంగ్రెసు భక్తుడు ప్రెసిడెంటు అయితే కాంగ్రెసు వ్యతిరేకి సెక్రటరీ అయినాడు. అంతటితో ఆగలేదు చరిత్ర, మన ఆశీర్వాద బలంవల్ల మన శల్య సారథ్యంవల్ల - భారతంలో పవాలు నేను ఎక్కువ వాడలేను- తెలంగాణా హక్కుల సంఘం పెట్టించే సలహా మంత్రివర్గంలో ఒకరు ఇవ్వలేదని నిజంగా చెప్పగలరా? తెలంగాణా హక్కుల సంఘం అని ఒకరంటే

తెలంగాణా స్థాపన సంఘం పెట్టించాలని మరోరు. ఈవిధంగా విద్యార్థులు ఊరేగింపులు తీసుకొని వెళుతూంటే సంతోషించి ప్రోత్సహించినవారు మంత్రి వర్గంలో లేదంటారా ? ఆత్మపరిశోధన చేసి తప్పులు ఉంటే క్షమాపణ చెప్పుకుంటాను పబ్లికుగా సుల్తాన్‌బజారు టవరు మీద నిలబడి క్షమాపణ చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. ఆత్మ పరిశీలన చేయండి అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విధముగా మీరు విద్యార్థులలో నాన్‌గెజిటెడ్ ఉద్యోగులలో చెలగాటలాడారు, ముఠా రాజకీయలు ప్రవేశపెట్టారు. రెచ్చగొట్టారు. దౌర్జన్యాన్ని రెచ్చగొట్టారు. ఈరోజు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో దౌర్జన్యాలు జరిగాయంటే తప్పు ప్రజలది కాదు. ఈ మంత్రి వర్గం, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రధాన బాధ్యత వహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణా నినాదం వస్తుంది, సర్దుబాటు చేయండి అని నవంబరులోనే నేను చేప్తే చూసుకుందామని టోపి తిప్పడం తప్పితే మరొకటి లేదు. ఇప్పుడు జరిగిన అరాచకం విషప్రచారం, తప్పుడు పనుల ప్రభావం తగ్గడానికి రెండు తరములతో పోతాయో లేదో తెలియదు. ఈ పరిస్థితి చక్కబడాలంటే సైకలాజికల్ ట్రీట్మెంటు జరగాలి. నిజంగా మానసికమైన ఎమోషనల్ యింటిగ్రేషన్ తెలంగాణాలో కాని ఆంధ్రలోగాని ఒకసారి రావాలంటే సైకలాజికల్‌గా షాక్‌ట్రీట్మెంట్ పొలిటికల్‌గా జరగాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే నేను బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని రాజీనామా యివ్వండి అని చెప్పడానికి కారణం, ఈ విషయం తరువాత ఆలోచించి చెప్పలేదు. 18 వ తేదీన చెప్పాను. జనవరి 18 వ తేదీ సమావేశంలో చెప్పాను. దానికి కారణం ఉంది, అధ్యక్షా. ఆంధ్ర రాష్ట్రం కావాలని ఆందోళన, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు కావాలని భారత దేశంలో మొట్టమొదట ప్రారంభించినది ఆంధ్రజాతి. స్వర్గీయ విశ్వదాత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు. తరువాత దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు అటువంటి మహానుభావులు ప్రారంభించినప్పుడు రాయలసీమ పెద్దలు యిప్పుడు తెలంగాణావారు ఏ విధముగా అంటున్నారో ఆంధ్రులను నమ్మడానికి వీలులేదు ద్రోహులు, దొంగలు అంటున్నారో అదే విధముగా సర్కారు జిల్లాలవారిని నమ్మవద్దని ఆంధ్ర రాష్ట్రం వద్దు అని అదే భాష ఆనాడు రాయలసీమ తరఫున ప్రయోగించబడినది. రాయలసీమలో ఈ రకమైన ప్రచారం జరిగితే ప్రమాదం వస్తుంది నిన్న కాక మొన్న ఒరిస్సావారు బ్రిటిషు గవర్నమెంటు దగ్గర నుంచి ఉత్కళ రాష్ట్రం తెచ్చుకున్నారు. మనం ఎందుకు రాష్ట్రం సాధించుకో కూడదని అభిప్రాయాలను సమన్వయపరచడానికి వారియిల్లు అయిన శ్రీబాగ్‌లో రాయలసీమ పెద్దలను, ఆంధ్ర పెద్దలను సమావేశపరచి శ్రీబాగ్ ఒడంబడిక జరిపించారు. జంటిల్మెన్స్ అగ్రిమెంటు అనేది యిక్కడ కొత్తగా ఈ రోజు వచ్చిన క్రొత్త విషయంకాదు. చరిత్రలో ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఉద్యమంలో జరిగింది. కాని అలాంటి పెద్దలు సజీవులయి ఉండగా ఆంధ్ర రాష్ట్రం చూడడం వారికి సాధ్య పడగలదు. వారు చనిపోయిన తరువాత పొట్టి శ్రీరాములుగారి ఆత్మాహుతి ఫలితంగా భారత దేశానికి మొత్తంగా భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన జరిగింది. ఆకర్మకాండ జరిగింది. ఈ సందర్భంలో అనేకమంది పెద్దలకు ఒక తెలంగాణాకే

ఎందుకు హామీలు ఉండాలి, మైసూరులో చేరిన కన్నడిగుకు ఉందా? హైదరాబాదు నుంచి విడివడి బొంబాయిలో చేరిన మహారాష్ట్రులకు ఉన్నాయా అనే సందేహాలు చాల మంది హృదయాలలో ఉన్నాయి. వారందరికి మనవి చేస్తున్నాను. వారంగరు చేరము అని చెప్పలేదు. వారు విడిపోయిన తరువాత కోరుకొని మైసూరులోకి వెళ్లారు. రమ్మని ఆహ్వానించారు ఇక్కడ జరిగిన చరిత్ర అదికాదు. విశాలాంధ్ర కావాలనుకున్నప్పుడు. తెలంగాణాలో కొంతమంది పెద్దలు విశాలాంధ్ర వద్దని తీవ్రమైన ఆందోళన లేవ దీశారు. దౌర్జన్యాలు జరిగిన సందర్భం తెలుసును. అందుచేత అనుమానాలు పడవలసిన అవసరం లేదు. న్యాయం చేస్తామని నమ్మించడానికి హామీలు యివ్వ వలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. జవహార్లాల్ నెహ్రూ గారు అప్పుడు ఆంధ్ర గవర్న మెంటు లోని పెద్దలను, హైదరాబాదులోని పెద్దలను హైదరాబాదులో సమా వేశ పరచారు. అప్పుడు లాల్‌బహదూర్ శాస్త్రి గారు కూడా ఉన్నారు. ఇప్పుడు ఉభయులు స్వర్గస్థులైనారు. వారు హైదరాబాదు భవనంలో కూర్చో పెట్టి చర్చలు జరిపించి రూపొందించిన ఒడంబడిక. దాని ఫలితంగా వచ్చినవి సేఫ్‌గార్డ్స్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎంప్లాయీస్ ఆక్ట్. అందువల్ల దీనికి చరిత్ర ఉంది. ఆనాడు శ్రీబాగ్ ప్యాక్ట్‌లో ఆంధ్ర రాజధాని రాయలసీమలో ఉండాలని. హైకోర్టు సర్కారు ప్రాంతంలో ఉండాలని, సర్కారు జిల్లా అయిన ముఖ్య మంత్రిగా ఉంటే రాయలసీమ అయన ఉపముఖ్యమంత్రిగా ఉండాలని, రాయల సీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు ఏర్పాటు చేయాలని మూడు సూత్రాలున్నాయి. అవన్నీ కూడా ఆంధ్ర రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత అమలు జరపాలని ఆందోళన ఎందుకు జరగలేదనేది ఆలోచించాలి. ఈ ఆందోళన సందర్భంలో సంపూర్ణ మైన విశ్వాసం కలగడానికి ఏవిధముగా అప్పుడు అవకాశం ఏర్పడిందో ఆలోచిం చాలి. రాయలసీమకు నాయకత్వం వహించిన శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారు ముఖ్య మంత్రి అయిన తరువాత యింకను ఏమి భయం అనుకున్నారు. మనకు ఎందుకు డెవలప్‌మెంటు బోర్డు రాజ్యం మనది అనుకున్నారు. రాజ్యం తెచ్చుకున్నా రనుకుంటూ ఊరుకున్నారు. మదరాసు రాష్ట్రములో వరుసగా మూడుటరమ్స్ ఆంధ్రులు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పటికి ఆంధ్రులకు ఏమి జరిగిపోయింది? బొబ్బిలి రాజా, మునుస్వామి నాయుడు, ప్రకాశం పంతులుగార్లు ముఖ్య మంత్రులుగా ఉన్నప్పుడు ఆంధ్రులకు ఏమి జరిగిపోయింది? ఒక విశ్వాసము, ఐకమత్యము ఏర్పడింది. సంజీవరెడ్డి గారు ముఖ్య మంత్రి అయిన తరువాత హైకోర్టుగురించి గాని రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు గురించి గాని రాయలసీమ మిత్రులు వాదన పడలేదు. అది చరిత్రలో మనం చూసిన నిదర్శనం. దాని గురించి 18వ తేదినే మనవి చేశాను. ఈరోజు ఆలోచించి చెబుతున్నది కాదు. 18 వ తేది నాడే మనవి చేశాను. రెండు సంవత్సరాలు శలవు తీసుకోండి. తెలంగాణా వ్యక్తిని కాంగ్రెసు పార్టీకి సంబంధించిన వారినే పిలవండి. వారి రాజీనామా వల్ల ప్రతిపక్షాలకు ఏమీ జరిగిపోతుందని కాదు. 164 మంది కాంగ్రెసు పార్టీ వారు వచ్చినప్పటికి యిండిపెండెంట్సును ఒకరి తరువాత ఒకరిని చేర్చుకుని 206 మందికి పెంచుకున్నారు, రెండుకరువులకు పరిపోయేటట్లు. అందుచేత కాంగ్రెసు

పార్టీకి సంబంధించిన వారినే తెలంగాణాకు చెందిన వ్యక్తిని ముఖ్య మంత్రిగా ఎన్నుకుంటే సద్భావం పెలగడానికి దారి చూపించిన వారవుతారని మా వినయ పూర్వకమైన మనవి.

ఇందులో రాజకీయాలు ఏమి వున్నవి? కాంగ్రెసు పార్టీని అధికారంనుంచి తప్పించే ప్రయత్నము ఇప్పుడు ఎక్కడ జరుగుతుంది? అన్నాదొరై లాంటివాడు మాకు దొరికితే 1972 ఎన్నికలలో వీరి భరతం పట్టాలి కాని ఇప్పుడు మాకు వచ్చేది ఏమీలేదుకదా! 12, 13 సంవత్సరాలను వారు ఆర్థిక మంత్రిగావుంటూ జరుగుతున్న మోసాలేకదా! చేస్తాము అంటే ఎట్లా నమ్మడం. మోసాలుచేసిన వారు చేయము అంటే ఎట్లా నమ్మడం? రెండవసారి extension కోరారు. వందన్నర స్టేటుమెంట్సు ఇస్తున్నారు ఎవరు నమ్ముతారు. అందువల్ల బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు రాజీనామా ఇవ్వడం సముచితం, న్యాయము, అవసరము. ఈ సమస్యాపరిష్కారానికి అదొక్కటే మార్గమని నేను మా పార్టీ తరఫున మనవి చేస్తున్నాను.

ఒక విషయము మనవి చేయవలసి వున్నది. శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లా ప్రజలు తెలివి తెచ్చుకోవలసిన కాలము ఆసన్నమైనది. శాసన సభ్యులమైన మాకు తెలిసివున్నా, లేకపోయినా ప్రజలు తెలివి తెచ్చుకోవలసిన కాలము వచ్చినది. రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతము కాదని ఎవరూ చెప్పలేరు. తెలంగాణా ఎంతో వెనుకపడ్డ ప్రాంతము అనేది ఎవ్వరూ కాదనలేదు. విశాఖ పట్టణములో పరిశ్రమలున్నవి కదా అని అంటారు అక్కడ పరిశ్రమలు పెట్టినది విశాఖపట్టణము వెనుకపడ్డ ప్రాంతమనికాదు; దేశరక్షణకు అనువైన కేంద్రముగా ప్రకృతిలో విశాఖపట్టణమును భగవంతుడు సృష్టించడమువల్ల అక్కడ హార్బరు, పరిశ్రమలు వచ్చినవి. కాని మిగతా ప్రాంతాలగురించి ఈ రీ మా సా ల బడ్జెటులో ఒక్కమాట అయినా చెప్పలేదు. వంశధార గురించి చెప్పడానికి వారి మనస్సు అంగీకరించలేదా? ఇదేమి అన్యాయము? మరొక గుణపాఠము నేర్చుకోడానికి పరిస్థితులను కల్పించకండి. "బెదిరిస్తున్నావా'' అని అనవచ్చు నేను ఎంత బెదిరించడానికి, ఒక issue ప్రజల దృష్టిలో పడింది అంటే ప్రజల ఉద్రేకాన్ని ఎవ్వరూ ఆపలేరు. ఇది చాల తీవ్రమైన సమస్య. ఇక్కడ vote on account ఎందుకు పెట్టవలసి వచ్చినది ఎన్నికలు తరువాత మధ్యకాలములో ఎక్కడైనా ఇలా vote on account జరిగినదా? కారణాలు చెబుతున్నారు. ఫైనాన్సు కమీషను రిపోర్టు మైసూరుకు ఇచ్చినదా? మద్రాసుకు యిచ్చినదా? ఈ సంగతి బడ్జెటు సమావేశానికి నోటీసు యిచ్చినపుడు తెలియదా? Demands discussion కి dates నిర్ణయించారు. ఇప్పుడు తప్పించుకోడానికి ప్రయత్నము చేస్తే సమస్య పరిష్కారముకాదు అని మనవి చేస్తున్నాను ఈనాడు వారు 4 కోట్ల ప్రజల ప్రాణాలకు రక్షణ ఇవ్వగలిగిన ప్రభుత్వానికి నాయకత్వము వహిస్తున్నారు. సమస్యవస్తే ఎదుర్కోవాలి, సమస్యను దాటించడానికి ప్రయత్నము చేయుటవల్ల విషమపరిణామాలకు దారి తీయించడానికి కారకులవు తున్నారుతప్ప సమస్య పరిష్కారానికి పూనుకొనడములేదు అది సరియైన

నాయకత్వ లక్షణముకాదు. ఒక ప్రమాద పరిస్థితి వస్తే సూటిగా దానిని ఎదుర్కోవాలి. శాసనసభపైన విశ్వాసము లేకపోవడము ఏమిటి ? ప్రపంచములో ఇటువంటి సంఘటన జరిగినదా ? ఒక ప్రక్కన రక్తపాతము, ఆందోళన జరుగుతూవుంటే తెలంగాణాలో కొంతమంది పెద్దలు విశాలాంధ్ర వద్దని తీవ్రమయిన ఆందోళన లేవదీశారు. దౌర్జన్యాలు జరిగిన సందర్భం తెలుసును. అందుచేత అనుమానాలు పడవలసిన అవసరంలేదు. న్యాయం చేస్తామని నమ్మించడానికి హామీలు ఇవ్వవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు అప్పుడు ఆంధ్ర గవర్నమెంటులోని పెద్దలను, హైదరాబాదులోని పెద్దలను హైదరాబాదులో సమావేశపరచారు. అప్పుడు లాల్ బహదూరు శాస్త్రిగారుకూడా ఉన్నారు. ఇప్పుడు ఉభయులు స్వర్గస్థులైనారు. వారు హైదరాబాదు భవనంలో కూర్చోపెట్టి చర్చలు జరిపించి రూపొందించిన ఒడంబడిక. దాని ఫలితంగా వచ్చినవి సేఫ్‌గార్డ్స్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎంప్లాయీస్ ఆక్ట్. అందువల్ల దీనికి చరిత్ర వుంది. ఆనాడు శ్రీబాగ్ ప్యాక్ట్‌లో ఆంధ్ర రాజధాని రాయలసీమలో ఉండాలని, హైకోర్టు సర్కారు ప్రాంతంలో ఉండాలని, సర్కారు జిల్లా ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటే రాయలసీమ ఆయన ఉపముఖ్యమంత్రిగా ఉండాలని, రాయలసీమ డెవలప్మెంటు బోర్డు ఏర్పాటు చేయాలని మూడు సూత్రాలున్నాయి. అవన్నీకూడా ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత అమలు జరపాలని ఆందోళన ఎందుకు జరగలేదనేది ఆలోచించాలి. ఈ ఆందోళన సందర్భంలో సంపూర్ణమైన విశ్వాసం కలగడానికి ఏ విధముగా అప్పుడు అవకాశం ఏర్పడిందో ఆలోచించాలి. రాయలసీమకు నాయకత్వం వహించిన శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయినతరువాత ఇంక ఏమి భయం అనుకున్నారు. మనకు ఎందుకు డెవలప్మెంటుబోర్డు, రాజ్యం మనది అనుకున్నారు. రాజ్యం తెచ్చుకున్నారనుకుంటూ ఊరుకున్నారు. మదరాసు రాష్ట్రంలో వరుసగా మూడు టరమ్సు ఆంధ్రులు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పటికీ ఆంధ్రులకు ఏమి జరిగి పోయింది ? బొబ్బిలి రాజా, మునుస్వామి నాయుడు, ప్రకాశం పంతులుగార్లు ముఖ్యమంత్రులుగా ఉన్నప్పుడు ఆంధ్రులకు ఏమి జరిగిపోయింది ? ఒక విశ్వాసము, ఐకమత్యము ఏర్పడింది. సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయినతరువాత హైకోర్టు గురించిగాని, రాయలసీమ డెవలప్మెంటుబోర్డు గురించిగాని రాయలసీమ మిత్రులు వాదనపడలేదు. అది చరిత్రలో మనం చూసిన నిదర్శనం. దానిగురించి 18 వ తేదినే మనవిచేశాను. ఈరోజు ఆలోచించి చెబుతున్నది కాదు. 18 వ తేదీనాడే మనవిచేశాను. రెండు సంవత్సరాలు శలవు తీసుకోండి తెలంగాణా వ్యక్తిని కాంగ్రెసు పార్టీకి సంబంధించినవారినే పిలవండి. వారి రాజీనామావల్ల ప్రతిపక్షాలకు ఏమీ జరిగిపోతుందని కాదు. 164 మంది కాంగ్రెసుపార్టీవారు వచ్చినప్పటికీ ఇండిపెండెంట్సును ఒకరితరువాత ఒకరిని చేర్చుకుని 200 మందికి పెంచుకున్నారు, రెండు కరువులకు సరిపోయేటట్లు. అందుచేత కాంగ్రెసు పార్టీకి సంబంధించిన వారినే తెలంగాణాకు చెందిన వ్యక్తిని ముఖ్యమంత్రిగా ఎన్నుకుంటే సద్భావం కలగడానికి దారి చూపించినవారవుతారని మా వినయపూర్వకమైన మనవి. వెంటనే శాసనసభను విశ్వాసములోకి తీసుకొని తగిన సలహాలు తీసుకొని సమస్యా

పరిష్కారానికి పూనుకోడానికి బదులు సమావేశాన్ని వాయిదా వేశారు. మమ్ములను ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీన పిలవడము ఎందుకు? సలహాలు కోరడం ఎందుకు? మేము సలహాలిస్తే పొమ్మనడమెందుకు? ఇదేనా వారి వరస. వారు చెప్పిన మాట వింటే మంచివారము. లేకపోతే చెడ్డవారమూనా. 2 వ తేదీన పెట్టిన సమావేశములో వెంటనే సమావేశము పెట్టి పరిస్థితిని శాంతపరచండి అని చెబితే వెంటనే మీటింగును పిలవడం మానివేశారు సరికదా, పిలిచినదానిని వాయిదా వేశారు. ఇంతకంటె autocracy మరొకటి వుంటుందా? ఏమి మర్యాద పాటించారు. ప్రతిపక్షాల సహకారము లేకపోయినా వారికి ఇబ్బంది లేదు అంటారు. 208 మంది వున్నారు వారి పార్టీవారు. రాజ్యము వెలగబెట్టముకదా అని సమావేశాన్ని వాయిదా వేయడమువంటి అవమానకరమైనది మరొకటి వుంటుందా? వాయిదా వేసిన బడ్జెటు సెషనును వ్రింపు చేశారు. Vote on account తీసుకువచ్చారు. 6 మాసాల బడ్జెటు, 6 మాసాల తరువాత వారుగాని వారి పార్టీగాని అధికారములో వుంటామో లేదో అని అనుమానము కలిగినదా? ఎందువల్ల మొత్తము లెక్కలు తయారు చేయలేకపోయారు? ఎటువంటి పరిస్థితిలో Vote on account పెట్టాలనేది వున్నది! ఈ సందర్భాలన్నీ పరిశీలించకుండా Vote on account తీసుకొంటారా, దానికి మెజారిటీ వున్నది కదా అని ఇష్టము వున్నా లేకపోయినా చేతులు ఎత్తక ఏమి చేస్తారు అని. ప్రత్యేక తెలంగాణా ఉద్యమము తప్పు అని జట్టు తరువాత జట్టును పంపించి సంతకాలు పెట్టించి పత్రికలకు విడుదల చేయిస్తున్నారు. వారందరూ మనస్ఫూర్తిగా సంతకాలు పెట్టారని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు హృదయముమీద చేయి వేసుకొని చెప్పగలరా? బసవరాజుగారికి దేవునిమీద నమ్మకము లేదు అది వారిని అడగకూడదు. ఎందుకు ఇటువంటి కృత్రిమపు పద్ధతులద్వారా మనుష్యులను సమన్వయపరుస్తారు? 9 మంది తెలంగాణా మంత్రులలో 8 మంది ఒక స్టేటుమెంటా. ఇంటికి వెళ్ళి బాపూజీగారు ఒక స్టేటుమెంటా? ఈ పరిస్థితి ఎందుకు రావాలి? మంత్రిమండలి అంతా కలసి ఒక స్టేటుమెంటు ఇస్తే ఏమి వచ్చినది ప్రమాదము? తెలంగాణావారిది ఒక సెక్షనా? మంత్రివర్గములో అది ఒక బ్రాంచా? ఇదేమి Statesmanship, ఏమి strategy. ఇది బసవరాజుగారి సామర్థ్యమేమో తెలియదు. ఈ చర్యలు సమన్వయము చేయడానికి చేస్తున్నారా? లేక చిన్నాభిన్నము చేయడానికి చేస్తున్నారా? ఇది చరిత్రలో సువర్ణాక్షరాలతో వుండిపోతుంది, ఆలోచించండి. Prestige కోసము ప్రాకులాడకండి. వారు అన్నమాట నెగ్గాలని చూడకండి. ఎవరూ శాశ్వతముగా వుండిపోరు. ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు చనిపోయిన పొట్టి శ్రీరాములుగారి బొమ్మ పెట్టుకొంటే, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు రాజీనామా ఇచ్చారు అని నేనేకాదు కోటానుకోట్ల ఆంధ్ర ప్రజలు వారి బొమ్మను పెట్టుకొని పూజిస్తారు. లేక మూరు పట్టుకొని వ్రేళ్లాడుతూ వుంటే ఎందుకు ఈ శని పోదు అని ప్రజలు తిట్టుకొంటారు. వారికి తెలుసు పెద్దవారు. పరిష్కారమార్గము ఏమిటి అని దీర్ఘముగా ఆలోచించండి.

డాక్టరు చలపతిరావుగారు ప్రివిలేజి మోషను తెచ్చారు. సుప్రీముకోర్టు తీర్పు శ్రీ చిన్నపరెడ్డిగారి తీర్పులనుబట్టి 19 వ తేదీ అగ్రిమెంటులో ఉన్న షరతు

ప్రకారం ఇక్కడ ఉన్నలందరినీ ఊడబెరకి సుపర్ న్యూమరరీ పోస్టులలో అక్కడ ఉంచుతారు అనే పంతు మీరు అమలుచేయగలరా అని నేను అడుగుతున్నది కాని లీగల్ ఆస్పెక్టు నేను అడగడంలేదు. 19వ తేదీ స్టేటుమెంటులో ఉన్నది. ఉన్నది అంటూ గుండెలు బాదుకోవడమెందుకు ? ఈ రోజున ఎంతమంది తెలంగాణాలో క్వాలిఫైడు వాండ్ను ఉన్నారో వారందరిని అపాయింటు చేయండి. ఇక్కడ పీకి అక్కడ వేయడం, అక్కడ పీకి ఇక్కడ వేయడం అనేది బ్రతికుంటే తరువాత చూడవచ్చును. తెలంగాణాలో అర్హులయినవారిని వెంటనే అపాయింటు చేయండి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఎక్కడనుంచి చేస్తారు ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఎక్కడనుంచి చేస్తారేమిటమ్మా ? చేయాలి. చేసిన పాపాలకు ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకోవాలి. తప్పదు యీ డెమాక్రసీలో. అందు వలన ఇపుడు వెంటనే అపాయింటుమెంటులు చేయాలి.

ఇపుడు బడ్జెటు స్పీచిలో ఏడు కోట్లు ఇస్తామని చెప్పారు. మొత్తం డిమాండులు డిస్కస్ చేయవద్దన్నారు. ఎడ్జస్టుమెంటు చూపించండి. మీరు చెప్పిన మాట నమ్మేట్లు చెప్పండి. ఇది మరొక ఎత్తుగడ కానట్లు స్పష్టంగా చెప్పండి. బడ్జటులో 270 కోట్లు చూపించారు. అందులో 170 కోట్లు రెవిన్యూ ఖాతా, 80 కోట్లు ఖర్చు చూపిస్తున్నారు. రెవిన్యూలో డిఫిసిట్ మొత్తం 650 కోట్ల రూపాయలు చూపిస్తున్నారు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ భాగానికి. ఈ సంవత్సరం కట్టవలసిన ఇన్‌స్టాలుమెంట్సు 93 కోట్లు అన్నారు. 90కోట్ల రూపాయలు తీర్చ వలసిన వాటాలు, కోటాలు. వడ్డీ 35 కోట్లు. మొత్తం సెంట్రల్‌గవర్నమెంటు వాటాలు కోటాలు కలిపితే 290 కోట్లో 300 కోట్లో మనకి వచ్చేయనుకోండి. అయితే 90 మరియు 35 కలసి 125కోట్లు అప్పులకు వడ్డీలకుపోతే మిగిలినదాంట్లో మన బ్రతుకెంత ? సంసారమెంత ? ఇవన్నీ వివరంగా చెప్పడం చాతకాక వోట్ ఆన్ అక్కౌంటా? ఎందులకీ నాటకం ? ప్రజలతో మీరు నాటకమాడవద్దని మనవి చేస్తున్నాను ? యదార్థపరిస్థితి ప్రజలముందుపెట్టి సూటిగా ఇదుగో ఇదితగ్గిస్తున్నాం ఇది పెడుతున్నాం అని స్పష్టంగా చెప్పడం మంచిదని మనవిచేస్తు మీ చేత మరొక సారి బెల్ కొట్టించుకోనడం ఇష్టంలేక శలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష సభ్యులు శ్రీ లచ్చన్నగారి ప్రసంగం చాలా జాగ్రత్తగా విన్నాను. యీ నాడు మనలను చికాకు పరచే చిక్కు సమస్యకు ఏదయినా సరయిన పరిష్కార మార్గం చెబుతారనే ఆశకొద్దీ నారి ప్రసంగం చాలా జాగ్రత్తగా విన్నాను. వారు నవంబరునుంచి యీ సమస్యను ఆలోచిస్తున్నానని చెప్పారు. నెల్లూరులో విజయవాడలో సమావేశ మయ్యా మన్నారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— క్షమించండి. చిక్కు సమస్య పరిష్కారానికి ఆఖరున చెప్పినమాట మీరు గమనిస్తే ఆ మాటనరేమో. మరొక్కసారి మనవి చేయమంటే చేస్తాను. మొదటిది— మీరు ప్రయివేటుగా ఒప్పించి బ్రహ్మానందరెడ్డి గారిని రాజీనామా పెట్టించండి— రెండవది— వెంటనే ఉద్యోగాలు తెలంగాణాలో

అర్హులైనవారందరికి వేయించండి. తరువాత 7 కోట్ల రూపాయలు దేనిగురించి ఖర్చుచేస్తామన్నారో అది మీరు స్పష్టంచేస్తే సమన్వయం వస్తుందనేది మరోకసారి మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి చెప్పలేనని తమరు మరోకసారి అనరని నమ్ముతున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— వారి ప్రసంగంలో దానికోసం చాలా కృషి చేశామని చెప్పారు. తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీ పెద్దలతో సంప్రదించామని దానికి చాలా పరిష్కారమార్గాలు చర్చించామని తెలియచేశారు. ఎప్పుడూ ప్రభుత్వం ముందుకు రాలేదనే అభిప్రాయం చెప్పారు. కాని తెలంగాణాలో ఏయే సందర్భాలలో నాన్ ముల్కీలను నియమించవలసి వచ్చింది, ఎంతమంది నాన్ ముల్కీలున్నారనే విషయం వారు చెప్పలేదు. ఎందుకంటె కారంణా దాదాపు ముఖ్యమంత్రితో సహా 45 మంది మిగతా పార్టీ పెద్దలతో కలసి హైద్రాబాదులో సమావేశమయి ఒక అగ్రిమెంటు చేశారు. అందులో ఉన్న ఆలోచనలు అనులు చేయడం సాధ్యమా. అందులో సాధకబాధకాలు ఏమి అనేది వారి అగ్రిమెంటులో లేదు. ఎందుకంటే ప్రధానంగా ఆలోచించవలసింది తెలంగాణాలో ఉన్న నాన్‌ముల్కీల ఉద్యోగులందరను ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీకి రిలీవ్ చేయాలన్నారు. అపుడు హైస్కూల్సులో ఎంతమంది టీచర్లున్నారు, ఎన్ని ఆస్పత్రులలో ఎంతమంది నర్సులు, డాక్టర్లు, హెల్తు విజిటర్లు ఉన్నారు. ఏ సర్వీ డిపార్టుమెంటులో ఎంతమంది ఉద్యోగులున్నారు? వంతుల్లనందరను ఆంధ్రకు తరలించమంటే తెలంగాణాలో విద్యాలయాలస్థితేమిటనే విషయం ఆలోచించారా? ఎన్ని వేలమందికి సూపర్‌న్యూమరరీ పోస్టులు క్రియేటు చేయాలి, మన ఆర్థిక పరిస్థితి ఏమి? యీరోజు మనం అన్నపూర్ణ అని సగర్వంతో చాటుకునే ఆంధ్రప్రదేశ్ కనీసం యీ రోజు పూర్తి బడ్జటు ప్రతిపాదించలేని పరిస్థితిలో మనం పడ్డాము. యీ పరిస్థితిలో దానికి సరయిన పరిష్కారమార్గం వెతకడానికి అన్ని పార్టీల నాయకులు ఆలోచించారా? యీ రోజు ఆంధ్రలో అల్లర్లు జరిగినా, తెలంగాణాలో అల్లర్లు జరిగినా, అరాజకాలు జరుగుతున్నా, ప్రజల గౌరవమర్యాదలు మంటగలసి అనేకమందికి అవమానాలు కలిగినా దానంతటకీకూడా అందరితోబాటు యీ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టిన శ్రీ లచ్చన్నగారుకూడా బాధ్యులని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— మా బాధ్యత ఎంతవరకుందో కొంచెం వివరించండి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అధ్యక్షుల అనుమతితో చెబుతున్నాను. తమరు ఆవేశపడితే ఎట్లా? లచ్చన్నగారి బాధ్యత ఏ రక్తపాతానికి సంబంధించిందో తెలిపితే సంతోషిస్తాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—తమరే చెప్పారు. యీ పెద్దమనుష్యులు 19 వ తేదీని చేసిన అగ్రిమెంటు ఆంధ్రదేశములో జరిగిన అరాచకానికి, అల్లర్లకు, అవమానాలకు, కారణభూతమని చెప్పిన తరువాత దానికి భాగస్వామిగా ఉన్న లచ్చన్నగారు తమకు బాధ్యత లేదనిచెప్పడానికి ప్రయత్నం చేసినంతమాత్రాన చేసిన తప్పు మాసిపోదని మనవి చేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా సూపర్‌న్యూమరీ పోస్టులు క్రియేట్ చేయాలని చెప్పారు-ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు, లేదా అఖిలపక్ష నాయకులందరూ చెప్పారు. అయితే ఎవరి నామ్స్? ఎక్కడ ఉన్నది. ఎన్ని వేల ఉద్యోగాలు ఉన్నవి? ఈరోజున statistficadate—ఇక్కడ ప్రభుత్వ స్థానంనుంచిగాని, లేదా తెలంగాణా స్థానం నుంచి గాని, లేదా అపోజిషన్ నుంచి గాని, యీనాటికైనా సరే statistical date స్పష్టంగా చెబుతున్నారా? ఒకసారి 2,007 మంది అంటారు. అగ్రిమెంటు చేసుకున్నప్పుడు బాహాటంగా యివన్నీ వచ్చినప్పుడు 4,000 అన్నారు. కాని ఫిబ్రవరి 23 నాటికి యీ తీర్మానం అమలు పరచాలన్నప్పుడు ప్రభుత్వం సేకరించిన అంకెలు స్పష్టంగా వివరిస్తే అర్థం అవుతుంది. కాని యింత వరకు వివరించలేదు 6 వేలు ఉన్నవి, 10 వేలు ఉన్నవి—అంటున్నారు. ఎవరు చేశారు యీ అంకెలు? ఈ lapses కు ప్రభుత్వమే కారణమా? జిల్లా పరిషత్తులు కారణమా? ఎవరు, ఎంతవరకు, బాధ్యులు అనేది ఎప్పుడైనా వివరాలు శాసన సభముందు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేశారా? ఎన్ని వేల ఉద్యోగాలు సూపర్ న్యూమరీ పోస్టుక్రింద యిస్తారు? ఎంత ఖర్చు? 6 వేల ఉద్యోగాలు అనుకుంటే, ఒక్కొక్కదానికి రు 300 లు ఖర్చు అనుకుంటే యీ సూపర్‌న్యూమరీ పోస్టులకు సంవత్సరానికి 2 కోట్లు 16 లక్షలు అవుతుంది. ఈపోస్టులు ఎంతకాలం ఉంటాయి? ఇది పెద్ద మనుషుల ఒప్పందంలో ఉన్నదా? ఇవి 5 సంవత్సరములు కొనసాగాలా? 10 సంవత్సరములు కొనసాగాలా? ఎంతవరకు యివి? ఆంధ్రదేశంలో—ఎదిగి వచ్చిన, చదువుకొన్న. అన్ని అర్హతలు సంపాదించుకొన్న వారందరికీ ఉద్యోగాలు పోవడంలేదా? ఈ కారణంచేతనే యిది తికమకలకు సంబంధించిన అగ్రిమెంటు. దీనిని అమలు పరచడానికి అసాధారణమైన కండిషన్సు పెట్టుకొని అమలు పరచలేక చిక్కుపడుతున్నాము. ఆరోజు విశాలాంధ్ర కావాలన్నప్పుడు 5 సంవత్సరాల కాలం తెలంగాణా ప్రాంతంలో అన్ని non-gazetted ఉద్యోగాలు తెలంగాణా వారికి యివ్వడం ప్రథమ కర్తవ్యంగా చెప్పాము. కాని అమలులో lapses వచ్చాయి. ఎక్కడ, ఎందుకు వచ్చాయి?—కారణం ఆలోచించడం లేదు. ఆనాడు, అభివృద్ధి కాంక్షించిన రోజున తెలంగాణా అర్హత కలిగిన అన్ని తరగతుల ఉద్యోగాలు కావాలని కోరింది. వారు తెలంగాణా వారు కాకపోయినా తెలంగాణేతరులు అయినప్పటికీ, తెలంగాణాలో హైస్కూల్సు కావాలని, హాస్టల్సు కావాలని, ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్ట్సు కావాలని, విద్యుచ్ఛక్తి కావాలని, యీ విధంగా ప్రతి అభివృద్ధి కార్యక్రమం కొనసాగించాలన్నప్పుడు—అర్హత కలిగిన ఉద్యోగుల్లో తెలంగాణా వారినిగాని, తెలంగాణేతరులనుగాని పంపించక తప్పిందికాదు—వారు కోరితేనే పంపి ఉంటారు తప్ప ఎవరో వారి నెత్తిన రుద్ది ఉండరని నా అభిప్రాయం. ఆనాడు ఆంధ్రప్రదేశ నిర్మాణం జరిగిన రోజున తెలంగాణాలో ఎన్ని హైస్కూల్సు ఉన్నవి, ఎన్ని హాస్పిటల్సు ఉన్నవి, ఎన్ని పడకలు ఉన్నవి, ఎన్ని మామూలు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్ట్సు ఉన్నవి, ఎన్ని మైనర్ ఇరిగేషన్ టాంక్సు ఉన్నవి, ఎన్ని రోడ్సు ఉన్నవి? గత 15 సంవత్సరాలంలో చూస్తే యీ అభివృద్ధిని సాధించడానికి అర్హత గలిగిన సాంకేతిక నిపుణులు వారు కావాలంటేనే పంపించడం జరిగిందితప్ప, యీనాడు అది నేరంగా

చిత్రించడం సరికాదు. ఇవాళ అర్హత గలిగిన తెలంగాణా వారు ఇంజనీర్సు ఉంటే ఉద్యోగాలు ఉన్నవి—non-gazetted officers L.D.C. గా, టైపిస్టుగా, స్టెనోస్‌గా పనికి వచ్చేవారు, లేకపోతే దాములుగా పనికి వచ్చేవారు, లేక హైస్కూల్సు టీచర్సుగా పనికి వచ్చేవారు—ఉంటే. qualified personel అందరిని అక్కడ నియమించండి. ఆ నియమించిన స్థానాల్లోని ఆంధ్రులందరినీ ఇక్కడికి తీసుకురండి: ఇక్కడ junior mose people ను రిట్రెంచ్ చేయండి. వారికి ప్రొవిజన్ చూపించండి. మళ్లీ తిరిగి స్థానాలు వచ్చినప్పుడు రిట్రెంచ్ కాబడిన వారు వాటిల్లో వస్తారు. ఆ మధ్యన మనకు 10 % administration cut చేయాలనుకొన్నప్పుడు ఎంతో మందిని రిట్రెంచ్ చేశాము. తిరిగి ఏ సివిల్ ఇంజనీర్లైనా, గుమాస్తాలైనా తిరిగి ఉద్యోగాలు యిచ్చాము 10% cut పేరుతో తీసివేయబడినవారు— ఎంతమంది ఇంజనీర్సు, పంతుళ్లు, గుమాస్తాలు, బజార్లలో తిరుగుతున్నారు. ఇవాళ ఆ విధంగా బాధలు పడలేదా? ఇవాళకూడ బాధలు పడతాము. అలాగే తెలంగాణాలో అర్హతగలిగిన దాయిలు ఉంటే, అర్హతగలిగిన డాక్టర్సు ఉంటే అర్హత గలిగిన ఇంజనీర్సు ఉంటే, పంతుళ్లుంటే వెంటనే వారికి ఉద్యోగాలు యివ్వండి. ఆ స్థానాలలో ఉన్న non-mulkies నందరినీ తరలించండి—ఆంధ్ర ప్రాంతానికి junior most people నందరినీ రిట్రెంచ్ చేయండి. అంతే తప్ప అంచనాలు లేకుండ, ఎంత వ్యయం చేయాలో తెలియకుండ, ఆలోచించకుండ, ఆంధ్రప్రదేశ్ అంత వ్యయాన్ని భరించగలదో లేదో ఆలోచించకుండ సూపర్ న్యూమరీ పోస్టులు పెడతామంటే, ఏ డెమాక్రటిక్ సెటప్‌లోనైనా అంతూ పొంతూ లేకుండా సూపర్ న్యూమరీ పోస్టులుపెట్టే సందర్భం ఉన్నదా? ఇదిగాక ఎప్పుడో S R C Act ప్రకారం ఇంటిగ్రేషన్ జరగవలసియుంటే ఆ సందర్భంలో ఆవాళ twin cities హైదరాబాదు, సికిందరాబాదులలో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగాలు 2:1ratio లో ఉండాలని మొదట ఆంధ్ర, తరువాత తెలంగాణా, తరువాత ఆంధ్ర ఉండాలంటే-తరువాత తెలంగాణావారి పత్తిడివలనగాని, లేక యితరుల వత్తిడివలనగాని దానినంతా జనరల్‌గాను, తెలంగాణాగాను, ఆంధ్రగాను మార్చి యివాళ జనరల్‌గాను, తెలంగాణాను, జనరల్‌గాను మార్చి ఇక్కడ ప్రత్యేకత ఆంధ్రులకు లేదు,—హైదరాబాదు ట్విన్ సిటీస్‌లో లేదు; సెక్రటేరియట్‌లోగాని. లేకపోతే Head of the Department offices లో గాని ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకమైన హక్కు లేదు; ఉన్నహక్కు కూడ ప్రతి మూడు ఉద్యోగాలకు ఒకటి తెలంగాణాకు మాత్రమే ఉన్నది. ఆంధ్రులకు కాదు మార్వాడి ఉండవచ్చును గుజరాతి ఉండవచ్చును. మహారాష్ట్రియన్ ఉండవచ్చును, తమిళియను ఉండవచ్చును; కేరళీయుడు ఉండవచ్చును, ఎవరైనా ఉండవచ్చును, గాని ఆంధ్రులకు మాత్రం twin cities లో ఎలాంటి ప్రత్యేకత లేదని విపరీత భావం తీసుకొని మనం చేసిన integration తారుమారు చేయాలని ఆలోచనలన్నీ యిక్కడ సాగిపోతుంటే తెలంగాణామధ్య, ఆంధ్రుమధ్య సామరస్యం నెలకొల్పడానికి తక్షణమే అనుసరించదగిన మార్గం ఏమిటో ఆలోచించాలి, జరిగిన కర్మకాండ తెలుసు. ఆ నాడు ఇక్కడ మతవిద్వేషాల కాలమ్ములో

ఇరుమతాలమధ్య జరిగిన హింసాకాండకంటే యివాళ ఒకేభాష మాట్లాడేటటువంటి, ఒకేతల్లిబిడ్డలాగా ఉన్న యీ తెలుగు సోదరులమధ్య వచ్చిన యీ వివాదానికి మనం విచారపడవలసినదే తప్ప దానినిగురించి బాధపడవలసినది లేదు. ఈర్ష్య తెచ్చుకొని, అసూయపడి లాభంలేదు. బాధపడి ప్రయోజనం లేదు. వెనుకపడినవారిని అభివృద్ధిలోకి తేవాల్సినదే. చిన్న లచ్చన్నగారు చెప్పారు—వెనుకబడినవారు అంటే ఆ ప్రాంతం అంతా వెనుక పడినదనికాదు. ఇక్కడా జమిందారులున్నారు, ఇక్కడా ఫ్యూడలిస్టులు ఉన్నారు. కేపిటలిస్టులున్నారు. పెట్టుబడిదారులున్నారు—అనేది గ్రహించాలి. వెనుకబడినవారి ప్రయోజనం కొరకు చేస్తున్నది, ఆ ఫలితం అంతా ఆ ప్రాంతంలోని పెదవారికి దక్కుతున్నది అనుకుంటే అది ఆశాభంగం, భ్రమ తప్ప మరేమీకాదు. ఆ సంగతి ఆలోచించుట లేదు. అటు శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాలు వెనుకబడిలేవా, ఇటు రాయలసీమ వెనుకబడిలేదా, లేకపోతే సర్కారు జిల్లాలలో యీనాటికీ త్రాగడానికి మంచినీరుకు కూడా నోచుకోనటువంటి అనేకవందల గ్రామాలు లేవా? గుంటూరుజిల్లాలో ఎన్నో గ్రామాలు ఉన్నవి. ఆనాడు సర్ ఆర్థర్ కాటన్, కృష్ణాప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేస్తే ఆ ప్రాంతం అంతా సస్యశ్యామలమై, సిరిసంపదలతో తులతూగుతుందనుకొన్న గుంటూరు జిల్లాలో యీనాటికీ వందలాది గ్రామాల ప్రజలు త్రాగటానికి నీరులేని దుస్థితిలో ఉన్నారు. ఇవాళ జనం తిండిలేక బాధపడుతున్నవారు కూడా అక్కడ ఉన్నారు. ఆ ప్రాంతాలకు సంబంధించిన సాధక బాధకాలున్నాయి. ఈ ప్రాంతానికి సంబంధించి పెద్ద మనుషులు వప్పుకున్నారు. రక్షణలు కావాలన్నారు. యివ్వవలసినదే. కాని యివ్వడానికి అనుసరించే మార్గాలు మాత్రం క్రమమైనవి ఆలోచించాలి. రాష్ట్ర ఆర్థిక స్థాయికి ప్రమాదం లేకుండా చూడాలి. ప్రమాదం కలిగే విధంగా ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రజల మధ్య ఈర్ష్య, అసూయ రెచ్చగొట్టే విధంగా లేక ఆంధ్ర తెలంగాణా ఉద్యోగుల మధ్య ఎన్నటికీ పొత్తు లేకుండా ఉండే విధంగా వ్యవహరిస్తే ప్రయోజనం లేదు. సెక్రెటేరియట్ లోగాని, Heads of the Department Offices లో గాని ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూసుకొనుటలేదు. వాస్తవ పరిస్థితులను మరుగుపరచదలచుకుంటే ప్రయోజనం లేదు. ఈ రోజు సెక్రెటేరియటులో తెలంగాణా ఆయనకు ఆంధ్ర ఫైలు వస్తే ప్రక్కన పడిపోతోంది; తెలంగాణా ఫైలు ఆంధ్ర ఆయనకు వస్తే ప్రక్కన పడిపోతోంది; ఇంటరెస్టు లేకుండా పోతోంది. ఇవాళ మామూలుగా సంఘాల పేరుతో వారి వారి హక్కుల రక్షణ కోసం ఈర్ష్య అసూయలు పెంచుకొనే పరిస్థితుల్లో ధైర్యంగా నిబ్బరంగా శాసన సభ్యులందరూ— తెలంగాణాగాని, ఆంధ్రగాని— ఖచ్చితంగా ఆలోచించండి ఏమిచేయాలో, నా ఆలోచన నేను చెబుతున్నాను— అర్హత కలిగిన తెలంగాణా ఉద్యోగులందరికీ ఉద్యోగాలు యివ్వవలసినదే— non-mulkies పని చేస్తున్నచోట్ల అక్కడివారిని ఆంధ్రకుతరలించి అక్కడ junior most people ను రిట్రెంచ్ చేయండి. రిట్రెంచ్ చేయడమనేది మనకు కొత్త కాదు. మన ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా రెండు సంవత్సరాల క్రితం ఉద్యోగంలో నుంచి వీధుల్లోకి పంపిన మనం యిప్పుడు భయపడవలసిన అవసరంలేదు— 2 వేల మందిని పంప

డానికి రాష్ట్ర ఆర్థిక స్థాయికి ప్రమాదం లేనివిధంగా, భంగంలేని రీతిగా, హక్కులకు భంగంలేని రీతిగా, సమన్వయ దృష్టితో, ధైర్యంతో, దీక్షతో, యీ కార్యక్రమం కొనసాగించినప్పుడు మనలో అభిప్రాయ భేదాలకుగాని, ఈర్ష్య, అసూయలకుగాని తావులేనివిధంగా ఉంటుంది లేకపోతే మనం చిక్కులపాలు ఎవతాము. అన్నదమ్ముల మధ్య ఆస్తి పంపకంలో పోరాటం వచ్చిందని తల్లిని నిలువునా కోసే విధానానికి పోవటం క్షేమం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మన మిత్రులందరికీ ఆంధ్ర, తెలంగాణా పేరతో మొత్తం తెలుగు సోదరులను రెండు పేర్లు పెట్టి దేశాన్ని విభజించాలనే ఆలోచన ప్రత్యక్షంగాగాని, పరోక్షంగాగాని ఉన్నా సహకరించినా, సహాయం చేసినా — అది యిద్దరు అన్నదమ్ములు మూర్ఖులైన వారు. ఆస్తి పంపకంలో తల్లిని నిలువుగా కోసిన చందం అవుతుందని మనవిచేస్తూ అటువంటిది జరగకుండ ధైర్యంగా, దీక్షతో యీ కార్యక్రమం అమలుజరప డానికి, ముఖ్యమంత్రిగారు, మిగతా మంత్రివర్గం పూనుకోవాలని అర్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు: — అధ్యక్షా, ఆంధ్రుల చిరకాల వాంఛ అయిన విశాలాంధ్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థాపించబడితే ఆంధ్రజాతి మొత్తం పురోగమిస్తుందనే ఆశతో ఆ లక్ష్యసాధన కొరకు అనేక పోరాటాలు జరిపి, త్యాగాలు చేసి, ఉద్యమాలు చేసి అనేక కష్టనష్టాలకు ఓర్చినటువంటి పార్టీకి చెందినవాడిని నేను. ఆ నాడు హైదరాబాదు సంస్థానం ఫ్యూడల్ సంస్థానముగా ఉన్నది. ఫ్యూడల్ భూస్వాములు ఆ నాడు మూడు భాషలకు సంబంధించిన సామాన్య ప్రజానీకాన్ని బానిసత్వంలో ఉంచి, ఆ ప్రజల అభివృద్ధిని పూర్తిగా అరికట్టి, ఉక్కుపాదాలక్రింద నలిపేస్తూ తమ పరిపాలన సాగిస్తున్నారని, ఇన్ని భాషలు మాట్లాడే సామాన్య ప్రజలకు ఎలాంటి సౌకర్యం లేకుండా పోతున్నదని కాబట్టి యీ సంస్థానాన్ని విచ్ఛిన్నం చేసి నిజమైన ప్రజాస్వామ్యంలో విశాలాంధ్రను స్థాపించుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో-విశాలాంధ్ర కొరకు పోరాటము జరిగింది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన కొద్ది సంవత్సరాలలోనే-హైదరాబాద్ రాజధానిగా విశాలాంధ్రకొరకు గొప్పపోరాటాలు సాగటం, అనేక బలిదానాలు జరగటం, తర్వాత విశాలాంధ్ర సాధించుకోవటం ఒక గొప్ప చారిత్రాత్మక ఘటనగా మనం యీ దేశంలో భావించాము. విశాలాంధ్ర సాధించుకొన్నతర్వాత-క్రమక్రమంగా ఈ పన్నెండు సంవత్సరాల చరిత్ర సాగిపోయింది విశాలాంధ్రలో ప్రజాస్వామ్యం వస్తుందని, ప్రజా రాజ్యం వస్తుందని, ప్రజలసమస్యలు పరిష్కారం చేయుటానికి అవకాశం దొరుకుతుందని ఆశించిన ప్రజలకు-క్రమక్రమంగా వాళ్ళ కళ్ళఎదుటనే విశాలాంధ్రలోని-ఒక్క తెలంగాణా ప్రాంతమేకాదు; రాయలసీమ, సర్కారు జిల్లాలోని ప్రజలయొక్క, సామాన్య పౌరుల యొక్క, సాధారణ శ్రమజీవులయొక్క సమస్యలు పరిష్కారం కాకపోవటమే కాకుండా వారు ప్రజాస్వామ్యంలో కనీస సౌఖ్యములతో తమ సమస్యలను పరిష్కారం చేసుకుందామనే ప్రయత్నంతోనైనా బ్రతకనిచ్చే అవకాశం లేకుండా — ఇవాళ గొప్ప సమస్య వచ్చి యావత్ ఆంధ్ర దేశాన్ని చుట్టుముట్టుకొని మొత్తం ఆంధ్రజాతికే ప్రమాదంవచ్చి — అన్నదమ్ములు

ఒకరి గొంతు ఒకరు పిసుక్కొని ఒకరి రక్తమును ఒకరు కన్నుమూసే ఘటనలు జరుగుతున్నటువంటి దౌర్భాగ్యపరిస్థితిలో ఈ రాష్ట్రం ఈ ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఎదిరిపెట్టిందంటే—ఇంతకన్నా ఘోరమైన దౌర్భాగ్యమైన పరిస్థితి చరిత్రలో మరొకటి ఉండబోదని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చిన తర్వాత, ప్రజలు తమ సమస్యలను పరిష్కారం చేసుకొని ఈ ప్రభుత్వ రథాన్ని ముందుకు సాగించుకుపోదామని ఆశలు పెట్టుకొని అనేక కలలు కని, అనేక కార్యక్రమాలు చేసుకొనటానికి ప్రయత్నం చేస్తుంటే—ఈనాడు జరుగుతున్నది ఏమిటి ? తెలంగాణా ప్రాంతం ఆంధ్రప్రాంతంతో కలిసి తెలంగాణా—ఆంధ్ర సమన్వయం జరిగి సమీకరణ జరిగి, భావసమైక్యత వచ్చి ఈ ఆంధ్రదేశం ముందుకు పోతుంది అనుకొన్న రోజుల్లో ఆంధ్రదేశాన్ని పరిపాలిస్తున్న కాంగ్రెస్ పార్టీ —1—11—56 నుండి ఈ నాటివరకు ఒక నిమిషం కూడ, ఒక రోజుకూడ ఇతరపార్టీకి ఇతరులకు ఎలాంటి అవకాశం లేకుండా ఏకఛత్రాధిపత్యంతో పరిపాలన చేస్తున్నది. ఈ పార్టీ ఈ సమస్యయొక్క బాధ్యతలను ఎంతవరకు గమనించింది పరిశీలించటం మొదటి అంశము. ఒక వెనుకబడిన ప్రాంతం వంద సంవత్సరాలుగా అభివృద్ధిలో ముందుకు వచ్చిన ప్రాంతంతో, ప్రాజెక్టులువచ్చి, సాంస్కృతికంగా, కల్చరల్‌గా, సివిలైజేషన్‌గా ముందుకువచ్చిన ప్రాంతంతో కలిసినపుడు-ఈ ఉభయ ప్రాంతాలను సమన్వయంచేసి, అభివృద్ధిని క్రోడీకరించి దేశాభివృద్ధికి ఏవిధంగా పాటుపడాలి, ? ఏ ఎత్తుగడలను అనుసరించాలి, ? ఈ సమస్యను ఎట్లా పరిష్కారం చేయాలి అనేటి బాధ్యతగా పరిశీలించని పార్టీ అధికారంలో ఉండి గత 12 సంవత్సరాలుగా పరిపాలన సాగించింది. ఆ పార్టీ ఎందుకొరకు ఆ బాధ్యత తీసుకోలేదు ? విశాలాంధ్ర సాధించుకొంటే, సాంస్కృతికంగా విడిపోయి చీలిపోయిన అన్నదమ్ములు ఒకటి అయితే అభివృద్ధికి అవకాశాలు ఉంటాయి; వందల సంవత్సరాల నుండి అణిగిపోయిన తెలుగుభాషలో మాట్లాడటానికి అవకాశం ఉంటుంది; తెలుగుభాషలో పరిపాలన చేసుకొనటానికి అవకాశం ఉంటుంది, తెలుగు అన్నదమ్ములందరు కలిసి, సంస్కృతిని, సివిలైజేషన్‌ను పంచుకొని ఒక రాజ్యంగా ముందుకు వస్తారనే ఆదుర్దాతో, విశ్వాసంతో విశాలాంధ్ర కొరకు పోరాడారు కాని—ఇట్లాంటి మహత్తర అవకాశాలు చేతికి చిక్కినప్పటికి, జారవిడిచి, ప్రజలయొక్క తక్షణ ప్రయోజనాలను, అవసరాలను మర్చిపోయి ప్రభుత్వం ఇవాళ ఇంత దౌర్భాగ్య పరిస్థితులు కల్పిస్తారని ఎన్నడూ తెలంగాణా ప్రజలు అనుకోలేదు.

తెలంగాణా సమస్య ఏమిటి ? కొంతమంది మిత్రులు భావిస్తున్నట్లు, కొంతమంది మిత్రులు భయాందోళనలు ప్రకటిస్తున్నట్లు ఎవరినో ఎవరో వ్యతిరేకించి ఆంధ్రప్రాంతానికి చెందిన ప్రజలను ఇక్కడనుండి తరిమి వేయడానికి ఆంధ్ర సోదరులను ఇక్కడనుండి తీసివేయటానికి తెలంగాణా ప్రజానీకం ఆలోచిస్తున్న దని, తెలంగాణా సామాన్య పౌరుడు ఆలోచిస్తున్నాడని, తెలంగాణా గ్రామ సీమల్లో ఉన్న రైతాంగం; పరిశ్రమలలో ఉన్న పారిశ్రామికులు విద్యాలయాల్లో ఉన్న విద్యార్థులు ఆలోచిస్తున్నారని, ఇదివరకు ఆలోచించారని, ఇకముందు ఆలో

చిస్తారని-ఎవరైనా మాట్లాడితే-బాధ్యతా రహితంగా-తెలంగాణా చరిత్ర తెలంగాణా సంస్కృతి, తెలంగాణా ప్రజలు సాగించిన విప్లవ పోరాటాలు ప్రపంచాన్ని పోరాటాలు గ్రహించని అమాయకుడు, అజ్ఞానుడు మాట్లాడుతాడుగాని-ఇంత చిన్నగా తెలంగాణా గురించి మాట్లాడటానికి ఆస్కారం లేదు. తెలంగాణాలో ఏమి జరిగింది? తెలంగాణాలో జరిగిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఏమిటి? అంకెలు నాదగ్గర చాలా ఉన్నవి. ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ డిపార్టుమెంటువారు అంకెలు ఇచ్చారు. గవర్నమెంటు అంకెలు ఇచ్చారు. కొండా లక్ష్మణ్‌గారు ఇచ్చిన అంకెలు కానివ్వండి, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఇచ్చిన అంకెలు కానివ్వండి ఇతరత్రా మేము చూస్తున్న అంకెలు కానివ్వండి-ఉన్నవి. అయితే వాటి వివరాలలోకి పోవటానికి ప్రస్తుతానికి నాకు టైమ్ లేదు. కాని—ఈనాడు తెలంగాణాయొక్క వెనుకబడిన తనాన్ని ఎంతవరకు మీరు తొలగించినారు అన్నది చూడాలి తప్ప తెలంగాణాలో 16 గ్రామాల నుండి ఇపుడు 600 గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ వచ్చిందని, నల్లగొండలో 15 హైస్కూల్సు నుండి 150 హైస్కూల్సు వచ్చాయని, ఇంకో చోట రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ వచ్చిందని, ఇంకో పట్టణంలో పంప్ వాటర్ వచ్చిందని, నీరు సరఫరా చేస్తున్నామని. అంకెలు తీసుకొని మాట్లాడటం అంటే—ఎవరు రాలేదంటే, వారి నోరు నొక్కటానికి చెప్పే అంకెల పద్ధతి తప్ప నిజంగా తెలంగాణా అభివృద్ధి పరిస్థితిగురించి చెప్పినట్లు కాదు. ఈనాడు తెలంగాణాలో అభివృద్ధికి అనేక అవకాశాలు, అవసరాలు ఉన్నవి. తరతరాలుగా బానిసత్వంలో తెలంగాణా ప్రజలు ఉండినారు. ఆంధ్రప్రాంతంలోని ప్రజలు బానిసత్వంలోని ప్రజలు బానిసత్వంలో లేరని కాదు. ఆంధ్రప్రాంతంలోకూడ ప్రజలు సామ్రాజ్యవాదుల బానిసత్వంలో ఉన్నారు. సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకంగా మహోజ్వలమైన పోరాటాలు, వారు సాగించిన సత్యాగ్రహాలు ఉద్యమాలయొక్క అనుభవాలు తెలంగాణా ప్రజలను ఉత్సాహపరిచాయి. ఉత్తేజపర్చాయి. ఫ్యూడల్ వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా తెలంగాణా వీరులు పోరాడి త్యాగాలు చేస్తే-బెజవాడలో, చాందాలో సుస్మర్లిన్ని ఆహ్వానించి, ఊరేగించి, సభలు చేసి అనేక విధాల సహాయం చేసిన ఆంధ్రవారిని మర్చిపోతామా?

ఎందుకు యీ సమస్య యీనాడు వచ్చింది? దేశాభివృద్ధి సమస్యను ఆంధ్ర తెలంగాణాల మధ్య చీలికలు, ఆంధ్ర తెలంగాణా అన్నదమ్ముల రక్తపాతానికి కారకులయ్యే విధంగా చిత్రిస్తున్నారో, దానికి బాధ్యులౌతున్నారో,-దానిని గురించి తర్వాత మనవిచేస్తాను. తెలంగాణా సమస్య—అభివృద్ధికొరకు పోరాటమనే సమస్య. అభివృద్ధి కావాలనే సమస్య. ఆ పెద్దమనుషుల ఒడంబడిక ఏమిటి? నైజాం నవాబుక్రింద, ఫ్యూడల్ వ్యవస్థక్రింద ఉంటూ, రాజకీయంగా వెనుకబడిన తనంతో, బయటకు పూర్తిగా రాని కొంతమంది నాయకులు ఆనాడు "మాకు విశాలాంధ్ర అవసరం లేదు; ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలి" అని మొండిపట్టు పట్టితే, విశాలాంధ్ర కావాలని పోరాడి, వేలాది సమావేశాలు జరిపి తీర్మానాలు చేసి అంకెలకు పై అంకెలు చూపించి, ప్రతి సమస్యకు ప్రత్యేక జవాబు చూపించి, విశాలాంధ్రలోనే యీ దేశం అభివృద్ధి అవుతుంది తప్ప

తెలంగాణా ప్రత్యేకంగా మనజాలదు-అని రుజువుచేసి ఆ సందేహాన్ని ముందుకు నడిపించి. విశాలాంధ్ర స్థాపించిన రోజుల్లో కొంతమంది పుక్కిటి పురాణాలు పాత బూజుపట్టిన సిద్ధాంతాలతో ఫ్యూడల్ పరిపాలన సాగిస్తామని అన్నవారికి మేము సమాధానము చెప్పాము. అటువంటి సిద్ధాంతాలకు జవాబు చెప్పాము. ఇపుడు 12 సంవత్సరాల చరిత్రలో-తెలంగాణా సమస్యకు ఇవాళ సమాధానం చెప్పలేదు. పెద్దమనుషుల ఒప్పందంలో తెలంగాణాలో వచ్చిన ఆదాయం తెలంగాణాలో ఖర్చుపెట్టాలని ఉన్నది. ఇంకా అవసరమైతే అదనంగా కూడ ఖర్చుపెట్టాలని అనుకొన్నాము. తెలంగాణాలో ఎక్కువ ఆదాయం రావటానికి రహస్యం-ఇక్కడ ప్రొహిబిషన్ లేదు. అబ్కారీ, ఎక్సైజ్ పన్నుద్వారా 16 కోట్ల రూ. లు ఆదాయం ఇక్కడ వస్తున్నది. మహాత్మాగాంధీగారికి శిష్యులని పించుకొంటున్నవారు ఆంధ్రలో ప్రొహిబిషన్ పెట్టి అక్కడ యీ ఆదాయం సంపాదించుకోపటంలేదు. ఆ ఆదాయం ఇక్కడ ఖర్చుపెట్టకపోవటంవల్ల ప్రతి సంవత్సరం 4. 6 కోట్ల రు. లు సర్‌ప్లస్ ఇక్కడ ఉంటున్నది. ఇది కొత్త విషయమా? తెలంగాణాలో ప్రతి సంవత్సరం 3, 4 కోట్ల రు. లు సర్‌ప్లస్ ఉంటున్నదని ప్రతి రీజినల్ కమిటీరిపోర్టులోనూ చెప్పాము. మంత్రులు దయచేసి, మన్నించి, గౌరవించి. తెలంగాణాయొక్క వెనుకబడిన తనాన్ని తొలగించటానికి మీరు ఆ లెక్కలు జమచేసుకోమని చెబితే, ఆనాటినుండి నేటివరకు ప్రతి డెవలప్‌మెంట్ కమిటీ రిపోర్టులోను ప్రతి సంవత్సరం 3. 4 కోట్లు సర్‌ప్లస్ ఉన్నదని చెబితే, ప్రభుత్వం ఎందుకు ఒక పథకం వేసుకొని తెలంగాణా నిలవలను అదనపు డబ్బును తెలంగాణా అభివృద్ధికొరకు ఖర్చు చేయుటానికి ప్రయత్నం చేయలేదు? ఈనాడు ప్రభుత్వాన్ని నడిపిస్తున్న పార్టీని ఆత్మవిమర్శ చేసుకోమని అడుగుతున్నాను. ఇవాళ ప్రభుత్వాన్ని నడిపిస్తున్న పార్టీ ఆత్మవిమర్శ చేసుకొనటానికి, తమ లోపాలు చెప్పటానికి సమయం ఇదిగాని, అసలు యీ సమస్య లేదని, యీ సమస్యకు ఏమీ అన్యాయము జరగలేదని ఆ పక్షంలో ఉన్నవారు మాట్లాడటానికి వారికి ధైర్యం దమ్ములు ఉన్నవంటే-వారు ఎంతటి అజ్ఞానంలో ఉన్నారో-వాస్తవాన్ని కళ్లుమూసుకొని గుడ్డివాళ్లుగా ఉండి చూడలేకుండా ఉన్నారో-నేను ఇంతకంటె గట్టిగా చెప్పదలచుకోలేదు. ఈనాడు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక, తెలంగాణాకు సంబంధించి నైజాము గవర్నమెంటువారు పెట్టిన 12 కోట్ల రూపాయల నిలవలు అవి, యివి అన్నీ లెక్కలు కూర్చినప్పుడు, చర్చించినప్పుడు 4 కోట్ల రూపాయలు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఎక్కువ చెప్పిన సంతోషమే. తక్కువ ఉన్నదని ఋజువుచేసినా అభ్యంతరం లేదు. అంకెలకు సంబంధించిన principles ఏవైతే ఉన్నాయో, తెలంగాణాయొక్క రెవెన్యూ సర్‌ప్లస్‌ను రెవెన్యూ సర్‌ప్లస్‌గా ఉంచి capital లో, ఆంధ్రదేశంలో ఖర్చు పెట్టవలసిన డబ్బులో 1/3 rd తెలంగాణాలో ఖర్చుపెట్టాలిగదా, అంతకంటె ఎంత తక్కువ ఖర్చు పెట్టినారో దానినికూడ మీరు surplus గా జమకట్టి ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ప్రతి సంవత్సరం రు. 6 కోట్లు, 10 కోట్లు అవుతూఉంటే అందులో సగం వాటా తెలంగాణాలో ఖర్చుపెట్టవలసిందేగదా! ఈ విధంగా 4, 3 అంశాలు జమకడితే, లెక్కలు కడితే మూడక

పంచవర్ష ప్రణాళికలో రు.లు 30 కోట్లన్నారు అని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఒప్పుకున్నప్పుడు అదే సూత్రాన్ని వెనుకకు వర్తింపచేసినప్పుడు యింకా రు. 20 కోట్లు రావచ్చు ఇంకా కొన్ని విషయాలు కలిపితే యింకా రు. 10 కోట్లు రావచ్చు. ఏ పరిస్థితిలో కూడ రు. 50 కోట్లకు తగ్గకుండా రు. 60, 65, 70 కోట్ల మధ్య ఉంటే ఉండవచ్చును. లేవని అనడానికి వీలు లేదు. పత్రికలలో ఊహాగానాలు వస్తున్నాయి. నేను దానిని గురించి ఖండితంగా మనవి చేయదలచుకోలేదు. ఈనాడు ఎన్నికోట్లు అనేది సమస్య కానేకాదు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి చిత్తశుద్ధితో, మంచి హృదయపరివర్తనతో, సద్భావంతో ప్రభుత్వం నిర్ణయంచేసుకొని ముందుకు వస్తున్నదా, వచ్చినదా అనేది ప్రశ్నగాని 4 కోట్లు వెనక ముందు, బాధపడే సమస్య ఏమిలేదు. ఇటువంటి సమస్యలు 12 సంవత్సరాలనుంచి పేరపెట్టారు. Regional Committee report యివ్వలేదా? ఈనాడు అనేక సమస్యలు వస్తూ ఉంటాయి. శాసనసభలో ప్రధానంగా వచ్చే సమస్యలు ఉంటాయి. కాబట్టి తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీవారు యిచ్చిన report ను బాధ్యతగా పరిశీలించి చదవకపోవచ్చు. నేను దానిని గురించి సభ్యులను విమర్శించడానికి తయారుగా లేను. 12 సంవత్సరాల నుంచి ఆ కమిటీకి అధ్యక్షులు ఎవరు? కాంగ్రెసుపార్టీవారే. ఆ కమిటీయొక్క సబ్‌కమిటీల అధ్యక్షులు ఎవరు? కాంగ్రెసుపార్టీ ప్రముఖులే. ఆ కమిటీలో ప్రధానపాత్ర నిర్వహించేవారు ఎవరు? కాంగ్రెసు పార్టీవారే. మేముకూడ ఉన్నాం ప్రతిపక్షం వాళ్ళం. ఉంటే ఒకటి అర, లేకపోతే ఎవరూ లేరు అయినప్పటికిని కమిటీలలో సహకరిస్తున్నాము. చర్చలలో, అంకెలు కూడడంలో, విమర్శలు వ్రాయడంలో ఒక రాజకీయ పలుందాతనంతో సమస్యను దృష్టికి తెచ్చేదానికి మేము అంతా తోడ్పడ్డాము. ఎందుకని ఈ 12 సంవత్సరాలనుంచి పోష్ చేయలేదు? ఏ పార్టీ దీనికి బాధ్యులు? తెలంగాణావారు ఒక్కరేకాదు. తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి అంటున్నారు అచ్చన్నగారు. వారు కావలసివస్తే ఎవరినైనా పెట్టుకోనీ. నాకు తెలంగాణా ముఖ్యమంత్రి అవసరం లేదు. తెలంగాణా ముఖ్యమంత్రియా, ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రియా అని సమస్యకాదు మంత్రివర్గంయొక్క సమిష్టి బాధ్యత ఏమి అయింది? వెనుకబడిన ప్రాంతానికి surpluses ఉన్నప్పుడు, ఈ డబ్బును కూడనట్టి ప్రత్యేకమైన plans వేసి, పథకాలు వేసి ఖర్చుపెట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నాము అని ప్రతి శాఖకు సంబంధించిన మంత్రి ఎందుకు పూనుకోలేదు, ప్రతి శాఖకు సంబంధించిన మంత్రి ఎందుకు పర్యవేక్షణ చేయలేదు? మా కరీంనగర్ లో ఒక ప్రాజెక్టు కట్టడానికి అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు రూ. 25 లక్షలు sanction అయింది. నేను అప్పుడు M.L.A గా ఉన్నాను. అది 4 సంవత్సరాలు lapse అవుతూ, ఒకసారి పశ్చిమగోదావరి జిల్లాకు డబ్బుపోయింది, తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు డబ్బు పోయింది. ఇవన్నీ చేస్తూ వచ్చినాము. తూర్పు గోదావరి జిల్లా ప్రజల తప్పా, లేక పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ప్రజల తప్పా? అసలు తెలంగాణాకు సంబంధించిన ప్రాజెక్టులను, కార్యక్రమాలను నిర్ణయం చేసి, plan లో పెట్టి తీర్మానంచేసి డబ్బు కేటాయించిన తరువాత డబ్బు ఖర్చుకావటంలేదని,

ఖర్చు కావడానికి అవకాశాలు లేవని ప్రతిసంవత్సరం ప్రతిజిల్లాలో ఇరిగేషన్ budget నుంచి లాప్సెస్ ? వందలు వేలు చెరువులు గండ్లుపోయి నీళ్ళు నిలవకుండా దానిక్రింద ఉన్న 50, నూరు, యిన్నూరు ఎకరాలు నీళ్ళు లేకుండా నాశనమైపోతూ ఉంటే Irrigation Budget కూడ ఖర్చుకావడం లేదే? Education budget లో లాప్సెస్ ? Roads లాప్సెస్ ? School Buildings లేవు. Buildings కట్టడానికికూడ డబ్బు లేకుండా పోయిందా? ఎందుకొరకు? తెలంగాణాయొక్క వెనుకబడ్డతనాన్ని తొలగించడానికి ఈ కార్యక్రమాలపైన ..

శ్రీ బి. లచ్చన్న :—ఇప్పుడే నాకు అత్యవసరమైన భోగట్టా అందినది. ఇదే నిజం అయితే చాల ప్రమాదం జరుగుతుంది. కాబట్టి తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. రేపు జరగబోయే తెలంగాణా convention లో ఏదైన దౌర్జన్యం చేసి చిందర వందర చేయాలని కొంతమంది కార్మికులను లారీలలో తెచ్చి ఇక్కడ దింపడం జరిగిందన్న వార్త యిప్పుడే చేరింది. ఇది వెంటనే నిజమో, అబద్ధమో తెలుసుకొని మరొక అవకాశానికి, దౌర్జన్యానికి దారిలేకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు తగిన చర్య తీసుకొనేటట్లు తమరు దయచేసి సలహా యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—మంత్రివర్గం బాధ్యత వహించలేదు. ముఖ్యమంత్రి బాధ్యత వహించలేదు. ఈ మంత్రివర్గం సమిష్టిగా తెలంగాణాకు సంబంధించిన budget దీనిపై ఖర్చు అయినదా లేదా అని విమర్శించుకోలేదు. బహుశః అన్ని ప్రాంతాలలో అదే జరుగుతుందేమో, సర్వ బాధ్యతలు, ఆ Secretaries పైన, Heads of the Departments పైన, Directors పైన, వారి క్రింద ఉన్న ఉద్యోగులపైన వదలి పెట్టినారుగాని బాధ్యతగా పరిశీలించలేదు. ఇది collective responsibility అని నాకు తెలిసినప్పటికీ, ప్రత్యేకమైన ప్రాంతీయ దృష్టితో పరిశీలించడానికి వీలులేని సమస్య అని చెప్పినప్పటికీ తెలంగాణా వాడిని కాబట్టి ఒకమాట అంటున్నాను. తెలంగాణాకు సంబంధించిన మంత్రులు ఉన్నారు. ఆంధ్ర ప్రాంతానికి సంబంధించిన మిత్రులు మంత్రులు అయినప్పటికీ జ్ఞాపకం లేకపోతే, యింకో దృష్టితో వారు పరిశీలన చేసినట్లయితే తెలంగాణాకు సంబంధించిన మంత్రులు ఎందుకు జాప్యం వహించారు. ఎందుకు నిద్ర పోతున్నారు ? ఎన్ని సందర్భాలలో వాళ్ళను ప్రశ్నించినప్పటికీ తెలంగాణా ఆంధ్ర అనవసరం అందరము సంజీవయ్యగారి నాయకత్వంలో, సంజీవరెడ్డిగారి నాయకత్వంలో, లేక ఈ నాడు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి నాయకత్వంలో బ్రహ్మాండంగా కొనసాగిపోతున్నది. పక్షపాతాలు, ప్రాంతీయ దురభిమానాలు అవసరంలేదని హితోక్తులు చెపుతారేగాని వాస్తవాన్ని చెపుతూవుంటే వినిపించుకునే బాధ్యత ఎందుకులేదు ? డబ్బు విషయం అయిపోయింది.

Services విషయం. ఇప్పుడే ప్రగడ కోటయ్యగారు చాల ప్రగాఢంగా తమ అభిప్రాయం చెప్పారు. వారికి ఉద్యోగులపైన ఎంత సానుభూతి ఉన్నదో అంతకంటె ఎక్కువ అని చెప్పుకోలేనుగాని ఏమి తీసిపోకుండా మాత్రం సానుభూతి

ప్రకటిస్తున్నాను. ఎన్ని ప్రయత్నాలుచేసి అయినా యిదివరకు ఉద్యోగంలో చేరి తమ భార్యా బిడ్డలను తెచ్చుకొని కుటుంబాలను నిర్ణయించేసుకొని ఒక పద్ధతిలో వ్యవహారం చేస్తున్న వ్యక్తులను ఒక్క కలంపోటుతో తీసిపారేయడం యిది మానవత్వానికి విరుద్ధమని ప్రజాస్వామ్యానికి విరుద్ధమని అనేక సందర్భాలలో మనవిచేయడం జరిగింది. అలాంటి అగ్రిమెంటులు సంతకం చేయడానికికూడ మా పార్టీ అంగీకరించింది. కాని తుదకు ఆ విషయంపైనకూడ తేల్చుకొని ఖచ్చితంగా ఏదో నిర్ణయంచేసి ఎక్కడి వాళ్ళను అక్కడ settle చేద్దామనే ప్రస్తావన వచ్చినప్పటికీ ఆ చిన్న విషయంపైన సంతకం చేయడానికి నిరాకరించిన వ్యక్తి ఎవరు? ఏ పార్టీకి చెందిన వారు దానిని వ్యతిరేకించినారు? ఆనాడు ఆ ఉద్యోగుల విషయంలో నమ్రతతో, మానవతా దృష్టితో, ప్రేమతో, సహనంతో జీర్ణించుకుందామనే వాక్యాన్ని చేర్చడానికి వ్యతిరేకించిన పార్టీ కాంగ్రెసు పార్టీ కాంగ్రెసు పార్టీ వారు ఖచ్చితంగా ఆ విషయంపైన అంగీకారానికి రాలేదు. నేను మీకు నిదర్శనం చూపిస్తాను. అవసరమైతే record చూపించమంటాను పాలకవర్గ పార్టీ ఎందుకు ఈ పని చేసినది? అనేక రాజకీయాలు ఉన్నాయి. దీని వెనుక అనేక గందరగోళాలు ఉన్నాయి. సమస్యలు వచ్చినప్పుడు ప్రజలు బజారులోపడి దిక్కుమొక్కు లేకుండా అవస్థలపాలు అవుతూవుంటే, అటు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఇటు తెలంగాణ ప్రాంతంలో దిక్కులేకుండా చిక్కులలోపడి గందరగోళంలోపడి కొట్టుకొంటున్న ప్రజలను పట్టి ఆడదామని, తమయొక్క శతృవులపైన కక్షసాధించుకుందామని, తమ రాజకీయ కక్షను సాధించుకుందామని యింతటి దుర్మార్గాలుకూడ ఆలోచించినటువంటి వ్యక్తులు నా కండ్ల ఎదుట ఉన్నారు. వాళ్ళంతా కాంగ్రెసు పార్టీవారు అని ఋజువుచేస్తాను. ఇవ్వాళ కాకపోతే 4 సంవత్సరాల తరువాత ఆ సంఘటనలు, ఆ చరిత్ర ఆ వ్యక్తులు మీ కళ్ళముందు సాక్షాత్తు కనబడతారని మనవిచేస్తున్నాను. Services లో తెలంగాణాకు జరిగిన అన్యాయం మాత్రం చెప్పక తప్పదు. ఈ సమస్యలు వక్రమార్గం పట్టించి, తప్పుదారులు పట్టించి దీనివల్ల రాజకీయ స్వార్థాలు సంపాదించుకొనే వారిపైన విమర్శించడం తరువాత విషయం. తెలంగాణాకు అన్యాయం జరిగింది. 'ఎంతమంది ఉపాధ్యాయులు వున్నారు' అన్నారు. నా సంఖ్య నాలుగు వేలు కావచ్చు—మొత్తం సర్వీసెస్‌కు సంబంధించి. నాలుగున్నర వేలు కావచ్చు. నాలుగైదు వందలు అటూయిటూ వుండవచ్చు. అందులో దాదాపు రెండు వేలు, రెండున్నరవేల వరకూ టీచర్సు వున్నారు. తెలంగాణాలో, ప్రత్యేకించి, ట్రెయినింగ్ ఫెసిలిటీస్ లేవే. '59 లో, 60 లోని రీజినల్ కమిటీ రిపోర్టు వున్నదిగదా. ఆంధ్రప్రాంతంలో ట్రెయినింగ్‌కు అవకాశాలు ఎక్కువగా వున్నాయి. తెలంగాణాలో విద్యావ్యాప్తికి ట్రెయినింగ్ ఫెసిలిటీస్ ఎక్కువ కావాలని చెప్పడం జరిగిందిగదా. ఎందుకని ట్రెయినింగ్ ఫెసిలిటీస్ యివ్వలేదు. ఎందుకని ఆ సమస్యకు ప్రాముఖ్యత యివ్వలేదు. అందుకే జిల్లా పరిషత్తులలో వున్న తెలంగాణా వారే ఆంధ్ర ప్రాంతం నుంచి ఉద్యోగులను తెచ్చుకున్నారు.

ఈనాడు వారందరినీ తొలగించడం, రెండవది—వ్యక్తిగతంగా వారికి, వారి కుటుంబాలకు అన్యాయం చేయడం—పరీక్షలకు పోవలసిన విద్యార్థులకు మేథమెటిక్స్, సైన్స్ చెప్పేవారు లేక వారు బాధపడడం—యీ మానవతా వాదంతో, యీ సుహృద్భావంతో, అన్నదమ్ములుగా ఆలోచించే పరిస్థితేనా యీ నాడు కలిగింది ? ఈ నాడు మాకు స్కూల్సు అక్కర లేదు; మాకు పదవులు అక్కర్లేదు; మాకేమీ అక్కర్లేదు అని విద్యార్థులు బయటకు వచ్చేశారు. ఈ దిగజారిన రాజకీయ వాతావరణంలో, యీ పరిస్థితులలో ఎక్కడ తప్పులు జరిగాయో అక్కడ సవరిస్తాం అని ముందుకు వస్తే, ప్రజాజీవితంలో ఆందోళన పెరిగిపోతూవుంటే; యిక్కడి వారిని అక్కడికి తరమిస్తామని ప్రభుత్వం అంటూ వుంటే ప్రజా జీవితాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని విధిలేక అక్కడ సంతకం పెట్టాము ఎందుకీ అన్యాయాలు జరిగాయి ? 2,500 వీరయితే, అయిదారువందలమంది నర్సెస్ వున్నారు. వారంతా ఆంధ్రప్రాంతంవారు కాదు. కేరళ ప్రాంతం వారు ఎక్కువగా వున్నారు. ఈనాడు వారు పోతే తెలంగాణా హాస్పిటల్సులో చాలా యిబ్బంది వస్తుందని తెలుసు. కాని దీనికి వెనకాల వున్నవారెవరు ? ఇది యీ మూడు, నాలుగు వేల మంది సంఖ్యా సమస్యేనా ? ఒకరికి అన్యాయం జరిగితే, ఒక వెయ్యమంది కార్యకర్తలుగా ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఉద్యోగుల సీనియారిటీ నిర్ణయించేటప్పుడు—కేంద్ర ప్రభుత్వం కొన్ని guide lines యిచ్చింది. ఆ guide lines ఏవీ దృష్టిలో పెట్టుకోవడం జరగలేదు. రెవిన్యూ డిపార్టు మెంటులోగాని, కోఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులోగాని, P.W.D. లో గాని, కొన్ని వందలమంది గెజిటెడ్ ఉద్యోగుల సీనియారిటీకి సంబంధించి అన్యాయం జరిగింది. 'నేను 50 మందికంటే పైకి వెళ్లవలసిన వాడిని, 50 మందికికంటే క్రిందకు వచ్చాను; నేను ఎగ్జిక్యూటివ్ యింజినీరుగా, సూపరింటెండెంట్ ఇంజినీరుగా, ఛీఫ్ ఇంజినీరుగా పోవలసినవాడిని; 15 సంవత్సరాల తరువాత కూడా ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజినీరుగానే వున్నాను; నాతరువాత appoint ఐ, నాకు జూనియర్ గా వుండి, నాకంటే పది సంవత్సరాల తరువాతవచ్చి యివాళ సూపరింటెండెంట్ ఇంజినీరు అయినాడు' అనే కోపంతో, ద్వేషంతో, పుట్టెడు అక్కసుతో వారంతా రంగంలోకి దిగారు. వారికి కూడా అన్యాయం చేసినవారెవరు ? ఒక ముఖ్యమంత్రో, సిద్దారెడ్డో చేశారని వ్యక్తిగతంగా విమర్శించడానికి నేను తయారుగా లేను. లేక ముఖ్యమంత్రిగారొక్కరే చేసింవనను. కాని, యీ కాంగ్రెసుపార్టీయొక్క ఆధ్వర్యంలో సాగుతున్న యీ పరిపాలనలో ఎవరికి పలుకుబడివుంటే వారికి, ఎవరుతంచాలు యిచ్చుకోగలిగితే వారికి, ఎవరికి బంధు ప్రీతి, ఆశ్రితపక్షపాతం వుంటే వారికి అక్కడ సెక్రెటేరియెట్ లో కాగితాలు కదులుతాయి. ఇంత అన్యాయం జరిగిపోయిన తరువాత, పుట్టెడు రక్తం కారిన తరువాత, యింత గందరగోళంజరిగిన తరువాత కాగితాలు తీసుకువచ్చి కమిటీస్ లో మాకోటివారి ఎదుట కూర్చుండి—" it is very bad; very bad " అనడం న్యాయంకాదు.—' bad you are there '. బాధ్యత గమనించకుండా

వుండి, రోజూ, రాత్రింబగళ్లు నీ చేతులక్రింద, నీ తలకాయ క్రిందవుండి, నీ ఆఫీసులోనే జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని. అక్రమాన్ని గమనించేశక్తి లేని మంత్రివై వుండి, అందులోనూ తెలంగాణా మంత్రివైవుండి, యీనాడు 'ఏమి చేయాలి'? అంటే క్షమించడానికి భగవంతునికి కూడా అధికారంలేదని మనవి జేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, యీసమయంలో యింకొక విషయంకూడా చెప్పకపోయినట్లయితేనా ఉపన్యాసం కొరవడిపోతుంది. ఉద్యోగాల సమస్య అయిపోయింది. 19వ తేదీ అగ్రిమెంటు విషయంవున్నది. పరిస్థితులు చెయ్యిదాటి పోతున్నాయి. ఈ పరిణామాలు చాలాదూరం పోయేట్లుగావున్నాయి. ఈ పెట్టుబడిదారీ, భూస్వామ్య ప్రభుత్వం ప్రాంతీయ అసమానతలను పరిష్కరించి, ప్రజలప్రయోజనాలకొరకేమీ చెయ్యలేదు; ప్రజలను ఆర్థికదుస్థితినుంచి రక్షించలేదు; ఈ ప్రభుత్వం విశాలాంధ్రను రక్షించలేదు; ఈప్రభుత్వం విశాలాంధ్ర ప్రజలలో సభ్యతను నెలకొల్పజాలదని మాకుతెలుసు. ఈప్రభుత్వంయొక్క కేరెక్టర్, దీనివెనకవున్న వర్గాలు చేస్తున్న కార్యక్రమాలు 12 సంవత్సరాల చరిత్ర మాకు స్పష్టంగా తెలియజేస్తున్నది. విశాలాంధ్రకొరకు త్యాగాలుచేసి, నైజాం నిరంకుశత్వానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడి, బ్రహ్మాండమైన భవిష్యత్తు నిర్మాణం చేసుకుందామనుకున్న మాకు, ఒక్కసారిగా, యీ విశాలాంధ్రకు ప్రమాదంవచ్చే నినాదాలు తెలంగాణాలో మారుమూలలలో వినబడుతున్నవని వినగానే మాలోమేం వుండలేకపోయినాం. ఎటువంటి పరిస్థితులలోనైనాసరే, అవసరమైతే మంత్రివర్గంతో సహకరించి అయినాసరే తక్షణం యీ ప్రమాదాన్ని వారించడం అవసరమని మానవతావాదిగా, ఆంధ్రపౌరుడిగా మాపార్టీ నిర్ణయంచేస్తే మేము అక్కడ సంతకం చేశాం లేకపోతే పన్నెండు సంవత్సరాలు యీ కాంగ్రెసు పార్టీ చేసిన పాపానికి పర్యవసానంగా వచ్చిన యీ ద్వేష పరిణామాలకు మేము బాధ్యులముకాముపో అంటే మమ్మల్ని అడిగేవాడు ఎవడు? యావత్ భారతదేశంయొక్క సమైక్యత తక్షణ సమస్య అయినప్పుడు. ఆంధ్రజాతి ఐక్యతకు ఏమి ప్రమాదం వచ్చినా తక్కినవన్నీ వెనక్కుపెట్టి ఐక్యతకు పోరాడడానికి తయారు కావాలని 19న. సంతకం చేశాము. లచ్చన్నగారి అభిప్రాయం వారికి వుండవచ్చు - ఇప్పటికీ ఆ అవార్డులో నిర్ణయించిన మూల అంశాలపై మా పార్టీ నిలబడి వున్నది. ఇప్పటికీ ఆ అవార్డును త్రికరణశుద్ధితో, ధైర్యంతో, సాహసంతో ముందుకువచ్చి అమలు జరపాలి. కాని దానిగురించి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి? చాలా మందకొండిగా వున్నది వ్యవహారం. ముఖ్యమంత్రిగారు బండిసాగిపోతుందిలే అనే వేదాంత ధోరణిలో ఆలోచిస్తున్నట్లుగా వున్నది. ఎందుకని ఖచ్చితమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి ఆలోచించడం లేదు. చాలా మంది మంత్రివర్గం మారిపోతుందా? అంటుంటారు. ఈ మంత్రివర్గం గురించి అంత ఏమాత్రం మర్యాదగా ఆలోచించే వాళ్ళులేరు దేశంలో. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న తక్షణ చర్యలు ఏమిటి? కుమార్ లలిత్‌గారు రేపు లెక్కలు యివ్వవచ్చు. ఆ లెక్కలు మేము పరిశీలన చేయవచ్చు; మీరూ పరిశీలన చేయవచ్చు; కానీ

సభకూడా పరిశీలన చేయవచ్చు; రీజినల్ కమిటీ పరిశీలన చేయవచ్చు; కాని యీ సమస్యకు సంబంధించి, ఒకటి రెండు మూడు, అని తక్షణం చర్యలు తీసుకుని పరిష్కారం కొరకు ఎందుకని ప్రకటించడానికి తయారుగా లేరు? ఈ అన్యాయాన్ని తొలగించడానికి వచ్చే కొన్ని మాసాలలో యీ విధంగా చేయబోతున్నాం అని అవసరమైన చర్యలు యీ విధంగా తీసుకోబోతున్నాం అని ఎందుకని ప్రకటించడానికి తయారుగా లేరు? పోచంపాడు ప్రాజెక్టు వలన కరీంనగర్, వరంగల్లు, ఖమ్మం జిల్లాలలో సస్యశ్యామలం కావడానికి అవకాశం వుందని తెలుసుకుని ప్రజలు వెయ్యి కళ్లతో, కట్టలు తెంచుకునే ఉత్సాహంతో యీ ప్రాజెక్టును సాధించుకోవాలనే ఉద్దేశంతో ముందుకు వస్తున్నారు. అది ఆంధ్ర వ్యతిరేకత కాదు. తెలంగాణా అభివృద్ధిని సాధించుకుందామనే కోరిక. ప్రజాస్వామ్యంలో కోరుకోవలసిన దీక్ష. అటువంటిది వచ్చింది. వరంగల్లులో-తెలంగాణాలో యింకొక విశ్వవిద్యాలయం కావాలని, ఇప్పుడున్న కాలేజెస్‌లో వున్న సీట్లకంటే యింకొక వందసీట్లు అదనంగా వస్తాయని, తద్వారా తమ బిడ్డలకు చదువు చెప్పించుకుని అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావడానికి అవకాశముంటుందని తలిదండ్రులు కాంక్షిస్తున్నారు. అంతమాత్రంచేత అది ఆంధ్రులంటే పక్షపాతమని, ఆంధ్రులంటే ఆగ్రహమనే నిర్ణయానికి రావడం అపచారమని మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా! చివరిగా యింకొక విషయం చెప్పి ముగిస్తాను. అది చాలా ముఖ్యమైన విషయం కూడా. ఈ పురాణంలో హనుమంతుని పాత్రను మనం మరచిపోకూడదు. తెలంగాణా సమస్యల పరిష్కారానికి యింతకు ముందు అయిదు పైసల పోరాటశక్తి, పటిమ వుంటే, యిప్పుడు అయిదు వందల పైసలు బయటకు వచ్చింది. యువకులు, విద్యార్థులు బజారులోకి వచ్చి యీ సమస్యను పరిష్కరించుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. చాలా మంచి వెల్లువ వచ్చింది. ప్రగతి కొరకు వచ్చిన యీ వెల్లువను దేశ అభివృద్ధికి వుపయోగించుకోవడానికి, యీ సమస్యను పరిష్కరించుకోవడానికి వుపయోగించే ప్రయత్నం చేశారా? చేయలేదు. చేయకుండా, దేశంలోని కొంతమంది స్వార్థపరులు, కొంతమంది కుతంత్రవాదులు, కక్షలు సాధించుకునేవారు, రౌడీయిజంపై బ్రతుకులు గడిపేవారు కొందరు, దుర్మార్గులు యీ సమస్యను తమ చేతిలోకి తీసుకుని దానిద్వారా డబ్బు సంపాదించుకోవడానికి ప్రయత్నించారు. వారిని నేను క్షమిస్తాను, వారు చాలా చోట్ల వున్నారు. కాని యీ నాడు అధికార పక్షానికి చెందిన, కాంగ్రెసుపార్టీకి చెందిన ప్రబుద్ధులు, తమ అనుయాయులకు, క్రిందికి కార్యక్రమాలు యిచ్చేటప్పుడు — యీ సమస్యకు పరిష్కారం కొరకు ప్రయత్నించవలసినదిపోయి — 'అశ్వత్థామహతో, నరో, కుంజరో.... అనేవిధంగా గుసగుసలు చెప్పి, వ్యక్తిగతమైన హింసావాదానికి పూనుకుంటే, వారిని అపి, యింకొక సమస్యలో పెట్టి, వారిని యీ సమస్యాపరిష్కారానికి ఉపయుక్తంగా ఉపయోగించుకోవడం మానివేసి, తమ కక్షలు సాధించుకోవడానికి, దుష్టబుద్ధికి ఆలవాలమైన, అపవిత్రమైన పార్టీ కాంగ్రెసు పార్టీ అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ :—అధ్యక్షా, ఇటీవల సంభవించిన కొన్ని అవాంఛనీయ సంఘటనల ఆధారంగా గత 12 సంవత్సరాల చరిత్రను ఒక సారి సింహావలోకన చేసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. మహామహులు అయిన ఆంధ్ర నాయకులు అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారూ, కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులు గారూ తెలంగాణా నాయకులు బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారూ, కొండా వెంకట రంగారెడ్డిగారూ మొదలైనవారి విశేషమైన త్యాగ ధర్మంవల్ల అంతవరకు చిందర వందరగా వున్న మూడున్నరకోట్ల ఆంధ్రులనూ విశాలాంధ్ర కావాలని 1956 లో ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. అప్పటి నుంచీ చాలా మంది ముఖ్యమంత్రులు అయి నారు. ముఖ్యమంత్రి ఎవరైనప్పటికీ కూడ, వారి నాయకత్వములో విశాలాంధ్రలో రాయలసీమ, తెలంగాణ, సర్కారు జిల్లాలు అనే విచక్షణలేకుండా రాజకీయంగానే కాకుండా ఆర్థికంగా, పారిశ్రామికంగా, వ్యవసాయకంగా కూడా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను సాధించుకుంటూ వస్తున్నాము. అనేక ఘన కార్యాలను సాధించుకున్నాము, మూడు ప్రాంతాలలో కూడ, ఇప్పుడు అవన్నీ చెప్పు కుంటూ పోవాలంటే చాలా చరిత్ర వుంది, రాయలసీమ మహాసభలో తిమ్మారెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా పూర్వం వున్న వెలుకుబడికంటె ఎక్కువగా రాజకీయంగా మనం వెలుకుబడి సంపాదించుకున్నామని చెప్పడంలో ఎంత మాత్రం సందేహం లేదు. పరిశ్రమల విషయంలో ఇక్కడ సనత్‌నగర్ లగాయితూ ఏలూరు పట్టణంలోవున్న ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేటు వరకూ—కుగ్రామాలలోకూడ కొన్ని పరిశ్రమలు స్థాపించుకున్నాము. నాగార్జునసాగరు, పోచంపాడు మొదలైన కొన్ని బ్రహ్మాండమైన ప్రాజెక్టులు ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాము. రాజకీయంగా, వ్యవసాయికంగా, సాంఘికంగా, పారిశ్రామికంగా అనేక రకాలుగా అభివృద్ధి సాధించుకుంటూ అన్నదమ్ములవలె వుంటూ తెలంగాణా ఆంధ్ర అనే వైమనస్యాలు లేకుండా వుండటం—ఎంత వరకు వచ్చామంటే అక్కడి అమ్మాయిలను తెలంగాణా అబ్బాయిలకు యిచ్చి సంబంధ బాంధవ్యాలు పెంచు కుంటూ సోదరులవలె మెలగుతున్నాము. ప్రజలు కూడా అందరితో కలిసిమెలసివుంటున్నారు. అక్కడివారు యిక్కడకు వచ్చి వ్యవసాయాలు చేస్తున్నారు. ఇక్కడి వారు ఆఫీసరులుగా ఆంధ్రప్రాంతానికి, రాయలసీమ ప్రాంతానికీ వెళ్ళి సమైకంగా అందరూకలిసి సోదరులవలె వుంటున్నారు. కాని, ఇటీవల ఇదంతా చూచి సహించలేని కొన్ని స్వార్థపర శక్తులవల్ల వేర్పాటు ధోరణి వచ్చింది. సమైక్యతకు ఏ విధంగా గండి కొడదామా, యీ అభివృద్ధిని లేకుండా చేసి అసూయా ద్వేషాలను వీరిలో ఎట్లా ప్రకోపింపచేద్దామా అని కొన్ని స్వార్థశక్తులు చేరాయనడంలో సందేహం లేదు. ఇటువంటి శక్తులు అన్నిచోట్ల వున్నాయి ఇవి ఏదో ఒక ప్రాంతములోనే వున్నాయని చెప్పడం ఆత్మహత్యా సదృశం అని చెప్పడంలో సందేహం లేదు. తెలంగాణా సోదరులు ఉద్యోగాలు, హక్కులు ఆ ప్రజలకు కావాలని అడుగుతున్నారు, సర్కారు జిల్లాల వారు కూడ వారికి కావలసిన హక్కులు, సేఫ్‌గార్డ్సు యివ్వండి, కాని ఇచ్చే టప్పుడు మాకు నష్టం కలగని విధంగా చూడండి అని చెప్పడం తప్ప వారికిచ్చే

ధనాన్ని సర్కారు జిల్లాలలో కూడ పంచిపెట్టాలని కాని, యీ సేఫ్‌గార్డ్సును కుంటు పరచాలని కాని చెప్పడం లేదు. ముఖ్యంగా సర్వీసెస్‌లో వచ్చిన వ్యవహారం వల్ల యిది చాలా భాగం ఏర్పడింది. కొన్ని అరాచక శక్తులు అన్ని ప్రాంతాలలోను కూడ ఇందులో చేరాయి. అయితే ముఖ్యమంత్రిగారు జనవరి 19 వ తేదీన యీ విధంగా వచ్చిన అరాచక పరిస్థితుల మీద ఒక నిర్ణయం చేశారు. వారు చేసినది సాహసమే తప్ప సమస్యరాగానే అధైర్యపడిపోయి కేవలం రాజీనామా యిచ్చి పరుగెత్తుకుపోవడం ఆవేశం ఎక్కువ, ఆలోచన తక్కువ వుండే నాయకులు చేసే పని అవుతుంది. ప్రజా సానుభూతి, ప్రజా నాయకత్వం వున్న వారు చేసేపనికాదు వెంటనే రాజీనామా యివ్వడమనేది. గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు జనవరి 19 వ తేదీన తమ ఆనందనిలయంలో అఖిలపక్ష సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. ఇక్కడ మాట్లాడిన పెద్ద మనుషులు, ఇక్కడ వున్న అన్ని పార్టీల నాయకులు ఆవేళ వచ్చి సంతకాలు పెట్టారు. కాని జనవరి 19 వ తేదీన ఆ నిర్ణయాన్ని హృదయపూర్వకంగా ఆమోదిస్తున్నామని చెప్పి వెంటనే 20 వ తేదీన బెజవాడ వెళ్ళి దానికీనాకూ సంబంధం లేదు అని, నందిగామ వెళ్ళి ఒక స్టేటుమెంటు, బెజవాడలో ఒక స్టేటు మెంటు, యీ ప్రభుత్వాన్ని బర్తరఫ్ చేయాలని, ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా చేయాలనీ........

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—నా కాని వెంకటరత్నంగారన్నారు కళ్ళు మూసుకుని, సంతకము పెట్టాను అని.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ :—వారు మాట్లాడేటప్పుడు నేను మాట్లాడ లేదు. నన్ను మాట్లాడనివ్వండి. ముందు గవర్నరు బర్తరఫ్ చేయాలని చెప్పారు. తీరా గవర్నరు యీ శాసనసభను రద్దు చేస్తే నా ఉద్యోగ్యం ఏమై పోతుందో, నేను ప్రతిపక్ష నాయకుడను అని మళ్ళా స్పృహలోకి వచ్చి రాజీనామా యివ్వాలని........

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్, సర్.

Mr. Deputy Speaker ;—I shall give you an opportunity,

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— పర్సనల్ రిఫ్లక్షన్ వున్నప్పుడు తప్పనిసరిగా అవకాశం యివ్వాలి. అవకాశం వెంటనే యివ్వాలి.

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker : Unless he yields..........

(Interruptions)

Sri G. Lachanna :—I am not asking for his permission. I am asking for the permission of the Chair. The Chair should do justice.

Mr. Deputy Speaker:—If you co-operative with me..........

Sri G. Lachanna:—No, No, Sir ....

(Interruptions)

Mr, Deputy Speaker : -Will you please........

(Repeated interruptions and cries of

'No, No, from Opposition benches)

Mr. Deputy Speaker :-Give me time, You must give me chance to say what I wish to say

(Repeated interruptions from Opposition Benches)

Sri T.Nagi Reddy:—Each one should reflect the opinion of other truthfully and carefully.

Mr, Deputy speaker ;—There is no difference of opinion about that.

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker:—Personal explanation you can give even latter on.

Sri G. Lachanna :—No, No. I want to do it here and now.

Sri C. V. K. Rao :—You may ask Shri M. Venkatanarayana to sit down.

Mr, Deputy Speaker :—Please bear with me. After his speech is over.. ......

(Loud interruptions)

Sri B. Ratnasabhapathy : You are deviating from the procedure. That is not the procedure.

Mr. Deputy Speaker :—When I am on my legs, others should sit down.

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker : In these circumstances, we cannot proceed.. ......

(Mr. Speaker in the Chair):

Mr. Speaker :—I was following the proceedings of the House. I would request the hon. Members not to get excited or lose their temper.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—జరిగినది విని తరువాత తమరు చెప్పాలి. జరిగినది మనవి చేసుకోడానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

Mr. Speaker :—I am appealing to all the members in the House not to get excited. I am not making a specific reference to hon. Sri Latchanna alone.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—పర్సనల్ రిఫ్లెక్షన్సు ఉండేట్లు మాట్లాడినప్పుడు రిప్లయ్ చెప్పుకోడానికి అవకాశం లేకపోతే ఎట్లా? మమ్మల్ని స్టాండర్డ్స

మెయిన్ టెయిన్ చేయాలంటారు—ప్రశాంతంగానే చెబితే చెప్పనివ్వకపోతే ఏమి చేయాలి ?

(Sri G. Latchanna & Sri T. Nagi Reddy rose in their seats)

Mr. Speaker :—Nagireddy Garu, if both of you speak I cannot follow any one. I think he made some personal allegations against Mr. Latchanna. He wanted an opportunity for personal explanation. దానికి డిప్యూటీ స్పీకర్ గారి అనుమతి కోరినట్లున్నది That is what I heard. డిప్యూటీ స్పీకర్ గారు ఏమి చెప్పారంటే-You will get your opportunity. in your reply Please hear me. I am not misrepresenting any thing· లచ్చన్నగారు ఏమన్నారంటే—"Here and now I want an opportunity to explain my position". If that is so; నేను లచ్చన్న గారికి చెప్పేది ఏమిటంటే — You are the mover of the Motion. Naturally you will get the right to reply. Whatever allegations any body makes in the House against you, you can make note and certainly reply to all the allegations made by them.

Sri T. Nagi Reddy :—No, Sir· Recent allegations can be replied to here and now.

Mr. Speaker :—Have the patience to hear me till the end.

Sri B Ratnasabhapathi :—I only want an opportunity to say something, Sir.

Mr. Speaker :—Certainly· But I am only asking you to give me an opportunity. If you think that then and there it must be answered it is left to the discretion of the Speaker. If you are so anxious to make your explanation, you can do it. Only thing is that Speaker's permission is necessar . Not only with regard to this one thing, not only with regard to what MrMaley Venkata Narayana said, but several other members in the House might make allegations. I would give an opportunity for whatever time you want to reply to all the allegations made against you. But every time personal explanation means, there is no end.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ఇటువంటి అకేషన్ 1962 కు పూర్వం వచ్చింది. కాశీశ్వరరావుగారు అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు. I was making my speech. నన్ను ఆపారు. సంజీవరెడ్డిగారు అప్పటికప్పుడే చెప్పడానికి అవకాశం ఇచ్చారు. Here and now it must be either refuted or allowed to go in. ఒక ప్రిసిడెంటుగా అది ఎస్టాబ్లిష్ అయినది. Serious allegations అని లచ్చన్నగారు చెబుతున్నారు. If the other member has any objection to that allegation or charge or observation it must be refuted then and there and the hon. Speaker must automatically give a chance to the other member to raise that objection. It is a serious allegation· ఐనప్పుడు I will give you a chance at the end అంటే ఎట్లా ? When a serious allegation which hon· Sri Latchanna believes is not a fact, is utter incorrect observation (I am trying to be very cautious) he must be

given a chance to refute it then and there. Otherwise, what is the use, if he refutes tomorrow morning? It is a very irresponsible statement. It goes into the record, it goes to the newspaper.. .

Mr. Speaker : -There are conventions for both the things. I entirely agree with what Mr. Ratnasabhapathy said. There are a number of cases when the Minister is speaking and any one makes an allegation, he is given an opportunity. When you are speaking and when the Minister wants an opportunity, he should be given an opportunity.

Sri G. Latchanna :—Definitely, we never objected to it. .

Mr. Speaker :—That is what I am saying. It applies to both always. There is no rigid convention.

Sri B. Ratnasabhapathi :—Convention is not a rigid one. We fix up certain things for our own convenience.

Mr. Speaker :—It has been followed in several cases. Either way it could be done. It is not a very rigid convention.

Sri P. Subbiah :—There is a difference between political allegation and personal allegation. Here, he has made a personal allegation There are precedents. When an allegation has been made, previous precedents have to be taken into play and having regard to that, do justice.

Mr. Speaker :—Since he has made a personal allegation, he wants to refute it then and there. Let me hear what you have got to say Mr. Latchanna t.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— వెంకట నారాయణగారు మాట్లాడుతూ —

Mr. Speaker :—Now it is 7–10 p. m. Shall we meet tomorrow?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ ఐన తరువాత అడ్జర్న్ చేయండి.

(చాలామంది సభ్యులు లేచి నిలబడ్డారు)

Mr. Speaker :—I have not yet adourned the House, Strictly speaking, after the time is over, I have to take the sense of the House whether they are willing to sit after 7 p. m. the scheduled time. If all of you agree it can bed one. Let me hear Mr. Latchanna.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—జనవరి 19 వ తేదీన సంతకం పెట్టిన పెద్దమనుష్యులు 20 వ తేదీన విజయవాడలో ప్రొద్దుట ఒక స్టేటుమెంటు. తరువాత మరొక స్టేటుమెంటు ఇచ్చారని ప్రతిపక్ష నాయకుల ఉద్యోగం పోతుందనే భయంతో పిరికితనంతో ఇటువంటి స్టేటుమెంటు ఇచ్చారని మోటివ్స్ ఎట్రిబ్యూట్ చేస్తూ వెంకటనారాయణగారు మాట్లాడారు. ఈ విధంగా వారు మాట్లాడారంటే కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకులైన ముఖ్యమంత్రిగారి దయా దాక్షిణ్యాలకోసం వారు కక్కుర్తి పడుతున్నారనే భావం కలిగేట్లా లేనిపోని అవకాశం కలిగించే

పద్ధతిలో ఉన్నది ఆయన ఉపన్యాసం. 19 వ తేదీనాడు ఎందుకు సంతకం పెట్టానో ఫిబ్రవరి 16 వ తేదీన విజయవాడ సభలో నేను ఏమి చెప్పానో తెలుసుకోకుండానే మాట్లాడే వ్యక్తికి సమాధానం ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు.

Mr. Speaker :—That is enough, you have given your explanation.

[Many hon. Members rose in their seats]

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను చెప్పేది వినండి లచ్చన్నగారు. ప్రతిపక్ష నాయకుడు పెద్ద ఉద్యోగమని ఆయన చెప్పాడే అది ఎవరు అనుకుంటున్నారో అంత పెద్ద ఉద్యోగం అని. నేను అనుకోవడంలేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఆయనకు ఏ ఉద్యోగం లేదు కాబట్టి అనుకుంటున్నారేమో.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆయన అనుకుంటే అనుకోవచ్చు. నేను అనుకోవడం లేదు. అందుకని మీరు అంత serious గా తీసుకోవలసిన విషయం కాదంటాను.

In my opinion, the position of the hon. Leader of Opposition is not such a high one and you need not take it very seriously.

The House stand adjourned to 8-30 a. m. tomorrow.

The House then adjourned till Half Past Eight of the clock on Saturday, the 8th March, 1969.